

T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

TELEVİZYON ÇOCUK PROGRAMLARINDA YER ALAN MÜZİKLERİN
MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI
GENEL VE ÖZEL AMAÇLARI AÇISINDAN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Perçin DEMİRKOL

Malatya-2013

T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

TELEVİZYON ÇOCUK PROGRAMLARINDA YER ALAN MÜZİKLERİN
MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI
GENEL VE ÖZEL AMAÇLARI AÇISINDAN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Perçin DEMİRKOL

Danışman: Prof. Dr. Turan SAĞER

Malatya-2013

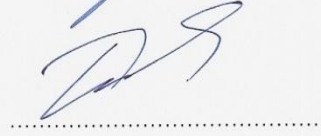
KABUL VE ONAY SAYFASI

Perçin DEMİRKOL tarafından hazırlanan; "TELEVİZYON ÇOCUK PROGRAMLARINDA YER ALAN MÜZİKLERİN MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI GENEL VE ÖZEL AMAÇLARI AÇISINDAN İNCELENMESİ" başlıklı bu çalışma; 21 Haziran 2013 tarihinde yapılan sınav sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Bitirme Tezi olarak kabul edilmiştir.

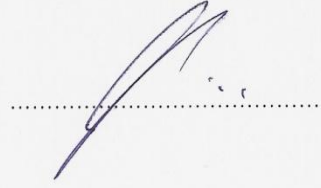
Prof. Cemal YURGA
BAŞKAN

Prof. Dr. Turan SAĞER
DANIŞMAN

Y. Doç. Dr. Ünal İMİK
ÜYE

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylım.

ONAY

...../...../2013
Prof. Dr. Celal ÇAKAN
Enstitü Müdürü

ONUR SÖZÜ

Prof. Dr. Turan SAĞER'in danışmanlığında yüksek lisans tezi olarak hazırladığım **Televizyon Çocuk Programlarında Yer Alan Müziklerin Müzik Dersi Öğretim Programı Genel ve Özel Amaçları Açısından İncelenmesi** başlıklı bu çalışmanın bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın tarafımdan yazıldığını ve yararlandığım bütün yapıtların hem metin içinde hem de kaynakçada yöntemine uygun biçimde gösterilenlerden oluştuğunu belirtir, bunu onurumla doğrularım.

Perçin DEMİRKOL

ÖNSÖZ

Araştırma süresince bilgi, deneyim ve tecrübeleriyle beni yönlendiren ve nihayetinde çalışmamın sonuçlandırılmasında bana yol gösteren değerli tez danışmanım Prof. Dr. Turan SAĞER'e,

Tez çalışmam boyunca benden her türlü bilgi, tecrübe ve manevi desteğini esirgemeyerek yılmadan yoluma devam etmemi sağlayan Prof. Cemal YURGA'ya,

Tez konumun belirlenmesinde ve başlangıç aşamasında önemli katkıları bulunan Prof. Dr. Hasan ARAPGİRLİOĞLU'na,

Araştırma verilerinin analizinde çalışma yoğunluğuna rağmen emeğini esirgemeyerek, bana vakit ayıran değerli hocam Yrd. Doç. Dr. Ünal İMİK'e,

Öneri ve dostlukları ile düşüncelerini benimle paylaşan sevgili arkadaşlarım M. Sami ZÜMRÜT, M. Ali AKSAKAL, Soner OKAN ve Didem ALTUNBAY'a,

Araştırmada kullanılan istatistiksel yöntemler konusunda, bilgi ve önerileri ile çalışmama katkıda bulunan M. Doğu KARAKAYA ve M. Mutlu DAŞDAĞ' a,

Çalışmamın İngilizce özetini hazırlayan değerli hocam Rahmi GÜNEŞ'e,

Çalışmam süresince her zaman yanımda olan ve manevi desteklerini benden esirgemeyen sevgili aileme sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Perçin DEMİRKOL

ÖZET

TELEVİZYON ÇOCUK PROGRAMLARINDA YER ALAN MÜZİKLERİN MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI GENEL VE ÖZEL AMAÇLARI AÇISINDAN İNCELENMESİ

DEMİRKOL, Perçin
Yüksek Lisans, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı
Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Turan SAĞER
Haziran-2013, XIV+98 sayfa

Bu araştırma, TV çocuk programlarında yer alan müziklerin, müzik dersi öğretim programına paralellik durumlarını inceleyerek, izlenen programların çocukların yaşantılarını, müzik eğitimi açısından ne derece etkilediğini saptamak amacıyla yapılmıştır.

Araştırmanın örneklemini Diyarbakır il merkezindeki alt, orta, üst sosyokültürel ve ekonomik düzeyde 3 ilköğretim okulunun 4, 5, 6, 7 ve 8.'inci sınıfında okuyan 510 öğrenci oluşturmaktadır.

Araştırmanın ilk bölümünde kütüphane ve internet kaynaklarından derlenen verilere dayalı kaynak taraması olan "Belgesel Araştırma Yöntemi" kullanılmıştır. Araştırmanın ikinci bölümünde öğrencilerin görüş ve düşüncelerine başvurulmuş ve veri toplamak amacı ile anket kullanılmıştır. Ankette kişisel bilgiler ile ilgili 8; TV çocuk programlarının beğenilme durumlarını sorgulayan kapalı uçlu 3 ve açık uçlu 3 olmak üzere toplam 6; müzik dersi öğretim programı ile TV çocuk programlarındaki müziklerin paralellik durumlarını sorgulayan kapalı uçlu 13 soru için "hiç (1), az (2), orta (3), çok (4), pek çok (5)" şeklinde 5'li seçenekler yer almaktadır. Anketlerden elde edilen veriler SPSS 15.0 istatistik programı kullanılarak analiz edilmiştir. Analiz sonucunda elde edilen bulguların yüzde (%) ve frekans (f) değerleri grafik ve tablolar yardımı ile yorumlanmıştır.

Elde edilen sonuçlara göre, TV çocuk programlarında yer alan müziklerin, öğretim programında belirlenen amaçların çoğunun gerçekleştirilmesinde oldukça etkili olduğu belirlenmiştir. Ancak, TV çocuk Programlarında yer alan müziklerin, öğretim programında belirlenen amaçları gerçekleştirilmede, farklı sosyokültürel ve ekonomik düzeylerdeki örneklem gurupları arasında farklılıklar olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmadan elde edilen sonuçlara dayalı olarak çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Televizyon, TV ocuk Programı Müzikleri, Müzik Eğitimi, ğretim programı.

ABSTRACT

ANALYZING THE RELATION BETWEEN MUSIC IN CHILDREN TV PROGRAM AND THE GENERAL AND SPECIFIC AIMS OF MUSIC EDUCATION PROGRAM

DEMİRKOL, Perçin
Master Thesis, İnönü University, Institute of Educational Sciences
Music Educations Science

Thesis Advisor: Professor Doctor Turan SAĞER
June-2013, XIV+98 pages

The aim of this research is to determine how the music involved in children's TV programs affect their life and music education by comparing it with Music Education Program.

The target group of the research is composed of 510 students educating at 4, 5,6,7, and 8 classes, who educate at low, medium and high sociacultural and economic levels in 3 different secondary schools that locate in the centre of Diyarbakır.

In the first part of the research "Documentary Research Method", which is literature scanning based on the datum of library and internet, is used. In the second part of it, the opinions of students are asked and questionnaires is used for collecting data. There are eight questions about personal information, totally six questions, three of them is closed ended and the others is open ended, about examining favor of children's TV program, thirteen closed ended questions about scanning the relations between music Education Program and the music at children's TV program. All of the questions have five choices like in "never (1), rarely (2), sometimes (3), usually (4) and always (5). To analyze the gained data here is used SPSS 15.0 packaged software. The data are analyzed using frequency (f) and the percentage (%) with the help of graphic and chart.

As a result of the research, it is revealed that the music in children's TV program is effective in realizing most of the aims in Education Program. However, it is revealed that the music in children's TV program is different in sociacultural and economic levels for realizing the aims of Education Program.

There are several suggestions in parallel with the results that gained from the research.

Key Words: Television, Music in Children's TV Program, Music Education, Education Program

İÇİNDEKİLER

ONUR SÖZÜ.....	ii
İÇİNDEKİLER.....	vii
TABLolar LİSTESİ.....	X
GRAFİK VE ŞEKİLLER LİSTESİ.....	XI
KISALTMALAR LİSTESİ.....	XIV
BÖLÜM I.....	1
1. GİRİŞ.....	1
1. 1. Problem Durumu.....	1
1. 2. Problem Cümlesi.....	2
1. 3. Alt problemler.....	2
1.5. Önem.....	3
1.6. Sayıtlar.....	4
1.7. Sınırlılıklar.....	4
1.8. Tanımlar.....	4
BÖLÜM II.....	5
2. KURAMSAL BİLGİLER VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	5
2. 1. KURAMSAL BİLGİLER.....	5
2. 1. 1. Televizyon.....	5
2. 1. 2. Televizyonun Tarihsel Gelişimi.....	5
2. 1. 2. 1. Dünyada İlk Televizyon Yayınları.....	7
2. 1. 2. 2. Türkiye’de İlk Televizyon Yayınları.....	8
2. 1. 2. 2. 1. TRT Öncesi Dönem.....	8
2. 1. 2. 2. 2. TRT Dönemi.....	9
2. 1. 2. 2. 3. TRT–2 Yayınları.....	10
2. 1. 2. 2. 4. TRT'nin Diğer Yayın Kanalları.....	11
2. 1. 2. 2. 5. Özel Televizyon Yayıncılığının Başlaması.....	11
2. 1. 2. 2. 6. Tematik Yayıncılığın Başlaması.....	12
2. 1. 3. Televizyonun İşlevleri.....	12
2. 1. 4. Televizyon ve Çocuk.....	14
2. 1. 5. Televizyonun Çocuk Üzerindeki Etkileri.....	15
2. 1. 6. Televizyonun Çocuk Gelişimine Etkileri.....	17
2. 1. 6. 1. Televizyonun Çocuğun Beyin Gelişimine Etkisi.....	17

2. 1. 6. 2. Televizyonun Çocuğun Bilişsel Gelişimine Etkileri	18
2. 1. 6. 3. Televizyonun Çocuğun Kişilik Gelişimine Etkileri.....	19
2. 1. 6. 4. Televizyonun Çocuğun Sosyal Gelişimine Etkileri.....	19
2. 1. 6. 5. Televizyonun Çocuğun Kültürel Gelişimine Etkileri	20
2. 1. 7. Çocukların Televizyon İzleme Alışkanlıkları.....	20
2. 1. 8. Türkiye'de Yayınlanan Çocuk Programı Uygulamaları.....	21
2. 1. 9. Türkiye’de Çocuk Yayınlarının Tarihi (TRT’de Çocuk Yayınları)	21
2. 1. 10. Televizyon Çocuk Kanallarının Ortaya Çıkışı.....	23
2. 1. 11. Türkiye’de Yayınlanan Tematik Çocuk Kanalları.....	24
2. 1. 12. Televizyon Çocuk programları	24
2. 1. 13. Çizgi Film	25
2. 1. 13. 1. Çizgi Filmin Evrensel Dili	26
2. 1. 13. 2. Çizgi Filmlerin Çocuklar Üzerindeki Etkileri	26
2. 1. 13. 2. 1. Çizgi Filmlerin Çocuk Eğitimi Üzerine Etkileri.....	27
2. 1. 13. 2. 2. Çizgi Filmlerin Çocukların Öğrenme Sürecine Etkileri	28
2. 1. 13. 3. Çizgi Film ve Müzik	28
2. 1. 14. Televizyon ve Eğitim.....	29
2. 1. 14. 1. Televizyonda Yayınlanan Çocuk Programları ve Eğitim	30
2. 1. 14. 2. Televizyonda Yayınlanan Çocuk Programları ve Müzik Eğitimi	31
2. 1. 15. Müzik Eğitimi	32
2. 1. 15. 1. Müzik Eğitiminin İşlevleri.....	33
2. 1. 15. 2. Neden Müzik Eğitimi.....	34
2. 1. 15. 3. Müzik Eğitiminin Çocuğun Yaşamındaki Yeri ve Önemi.....	35
2. 1. 15. 4. Müziğin Erken Çocukluk Döneminde Önemi	36
2. 1. 15. 5. Müziğin Çocuğun Gelişimine Etkileri.....	38
2. 1. 15. 6. Televizyonda Müziksel Etki	38
2. 1. 15. 7. Çocuk Kanallarında Kullanılan Müziklerin Çocukların Eğitim Yaşantılarına Etkileri	40
2. 2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	42
BÖLÜM III.....	52
3. YÖNTEM	52
3. 1. Araştırmanın Modeli.....	52
3. 2. Evren ve Örneklem	53
3. 3. Verileri Toplama Teknikleri	54

3. 4. Verilerin Analizi	55
3. 5. Tablolarda Kullanılan Sembollerin Anlamları	55
BÖLÜM IV	56
4. BULGULAR VE YORUM.....	56
4. 1. Demografik ve Genel Bilgiler.....	56
4. 1. 1. Aile Bireylerinin Müzikle İlgilenme Durumu	58
4. 1. 2. Aile Bireylerinin Çalgı Çalma Durumu.....	59
4. 2. TV Çocuk Programlarının Beğenilme Durumlarına İlişkin Bilgiler	60
4. 2. 1. En Beğenilen TV Programlarına ilişkin bilgiler	60
4. 2. 2. En Beğenilen TV Çocuk Kanallarına İlişkin bilgiler.....	61
4. 2. 3. En Beğenilen TV Çocuk Programlarına ilişkin bilgiler.....	62
4. 2. 4. Yerli-Yabancı TV Çocuk Programlarının Beğenilme Durumları.....	63
4. 2. 5. Beğenilen TV Müzik Türlerine İlişkin Bilgiler	64
4. 2. 6. Müzikleri Beğenilen TV Çocuk Programları.....	64
4. 3. Müzik Dersi Öğretim Programı ile TV Çocuk Programlarındaki Müziklerin Paralellik Durumlarına Yönelik Bilgiler	65
4. 4. Müzik Dersi Öğretim Programı ile TV Çocuk Programlarındaki Müziklerin Paralellik Durumlarının Karşılaştırmalı Olarak Değerlendirilmesine Yönelik Bilgiler	71
BÖLÜM V	78
5. SONUÇLAR VE ÖNERİLER	78
5. 1. Sonuçlar	78
5. 2. Karşılaştırmalı Sonuçlar	79
5. 3. Öneriler	80
KAYNAK.....	82
EKLER	87
EK-1: ANKET	88
EK-2: MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI GENEL VE ÖZEL AMAÇLAR ..	92
EK-3: ARAŞTIRMA UYGULAMA İZİN BELGESİ.....	95

TABLolar LİSTESİ

Tablo 2. 1. 31 Ocak 1968 Ankara Televizyonu Yayın Programı	9
Tablo 2. 2. TRT-2 postasının yayın türlerine göre hedeflediği oranlar	10
Tablo 2. 3. Türkiye’de Yayınlanan ve En Çok İzlenen Televizyon Çocuk Kanalları, Yayın Süreleri ve Program Sayıları Sırası ile Verilmiştir.	24
Tablo 3. 1. Örneklem Grubunu Oluşturan Yerleşim Yerleri ve Okullar	53
Tablo 3. 2. Örneklem Grubunu Oluşturan İlköğretim Okulları, Sınıf ve Şubeleri	53
Tablo 4. 1. 1. Araştırmaya Katılan Örneklemelerin Cinsiyeti	56
Tablo 4. 1. 2. Araştırmaya Katılan Örneklemelerin Yaşı	57
Tablo 4. 1. 3. Araştırmaya Katılan Okullardaki Örneklem Sayısı	57
Tablo 4. 1. 4. Araştırmaya Katılan Örneklemelerin Aylık Gelir Durumu	57
Tablo 4. 2. 1. En Beğenilen TV Programları	60
Tablo 4. 2. 2. En Beğenilen TV Çocuk Kanalları	61
Tablo 4. 2. 3. En Beğenilen TV Çocuk Programları	62
Tablo 4. 2. 4. Beğenilen TV Müzik Türleri	64
Tablo 4. 2. 5. Müzikleri Beğenilen TV Çocuk Programları	64

GRAFİK VE ŞEKİLLER LİSTESİ

Grafik 4. 1. 1. Araştırmaya Katılan Örneklemelerin Okullara Göre Aylık Gelir Durumu Dağılımı	58
Grafik 4. 1. 2. Aile Bireylerinin Müzikle İlgilenme Durumu	58
Grafik 4. 1. 3. Araştırmaya Katılan Örneklemelerin Aile Bireylerinin Müzikle ilgilenme Durumlarının Okullara Göre Dağılımı	59
Grafik 4. 1. 4. Aile Bireylerinin Çalgı Çalma Durumu	59
Grafik 4. 1. 5. Araştırmaya Katılan Örneklemelerin Aile Bireylerinin Çalgı Çalma Durumlarının Okullara Göre Dağılımı	60
Grafik 4. 2. 1.Yerli-Yabancı TV Çocuk Programlarının Beğenilme Durumları	63
Grafik 4. 2. 2. Yerli-Yabancı TV Çocuk Programlarının Beğenilme Durumlarının Okullara Göre Dağılımı	63
Grafik 4. 3. 1. TV Çocuk Programlarında Yer Alan Müzikler Sizi Kendi Başınıza Şarkı Söylemeye Teşvik Eder mi? Sorusuna Araştırmaya Katılan Örneklemelerin Yanıtları	65
Grafik 4. 3. 2. TV Çocuk Programlarında Yer Alan Müzikler, Sizi Birlikte Şarkı Söylemeye Teşvik Eder mi? Sorusuna Araştırmaya Katılan Örneklemelerin Yanıtları	65
Grafik 4. 3. 3. TV Çocuk Programlarında Yer Alan Müzikler, Size Belirli Gün, Hafta ve Ders Konularına İlişkin Şarkılar Öğretir mi? Sorusuna Araştırmaya Katılan Örneklemelerin Yanıtları.....	66
Grafik 4. 3. 4. “TV Çocuk Programlarında Yer Alan Müzikler, Müzik Türlerini Tanımanız Konusunda Size Yardımcı Olmakta mıdır? Sorusuna Araştırmaya Katılan Örneklemelerin Yanıtları	66
Grafik 4. 3. 5. TV Çocuk Programlarında Yer Alan Müzikler, Müzik Dağarcığının Gelişimine Katkı Sağlamakta mıdır? Sorusuna Araştırmaya Katılan Örneklemelerin Yanıtları	67
Grafik 4. 3. 6. “TV Çocuk Programlarında Yer Alan Müzikler, Duyularınızı Müzik Yoluyla İfade Etme Becerisi Kazandırır mı? Sorusuna Araştırmaya Katılan Örneklemelerin Yanıtları	67

Grafik 4. 3. 7. TV Çocuk Programlarında Yer Alan Müzikler, Çalgıları Tanımanıza Yardımcı Olur mu? Sorusuna Araştırmaya Katılan Örneklemelerin Yanıtları	68
Grafik 4. 3. 8. “TV Çocuk Programlarında Yer Alan Müzikler, Çalgıları Kullanış Özelliklerine Göre Tanımanız Konusunda size Yardım Eder mi? Sorusuna Araştırmaya Katılan Örneklemelerin Yanıtları	68
Grafik 4. 3. 9. “TV Çocuk Programlarında Yer Alan Müzikler, Çalgıları Seslerine Göre Tanımanız Konusunda Size Yardımcı Olmakta mıdır? Sorusuna Araştırmaya Katılan Örneklemelerin Yanıtları	69
Grafik 4. 3. 10. “TV Çocuk Programlarında Yer Alan Müzikler, Ses ve Çalgı Kullanarak Müzik Yapmanıza Yardımcı Olur mu? Sorusuna Araştırmaya Katılan Örneklemelerin Yanıtları.....	69
Grafik 4. 3. 11. “TV Çocuk Programlarında Yer Alan Müzikler, Sizi Ritmik Hareketlere Yönelir mi? Sorusuna Araştırmaya Katılan Örneklemelerin Yanıtları	70
Grafik 4. 3. 12. “TV Çocuk Programlarında Yer Alan Müzikler, Müzikli Oyunlarla İlgili Beceriler Geliştirmenize Yardım Eder mi? Sorusuna Araştırmaya Katılan Örneklemelerin Yanıtları.....	70
Grafik 4. 3. 13. “TV Çocuk Programlarında Yer Alan Müzikler, Müzikle İlgili Etkinliklere Zevk ile katılmanızı Sağlar mı? Sorusuna Araştırmaya Katılan Örneklemelerin Yanıtları.....	70
Grafik 4. 4. 1. TV Çocuk Programlarındaki Müzikler, Sizi Kendi Başınıza Şarkı Söylemeye Teşvik Eder mi? Sorusuna Farklı Sosyokültürel ve Ekonomik Düzey Okullarda Verilen Yanıtların, Karşılaştırmalı Olarak Dağılımı	71
Grafik 4. 4. 2. TV Çocuk Programlarında Yer Alan Müzikler, Sizi Birlikte Şarkı Söylemeye Teşvik Eder mi? Sorusuna Farklı Sosyokültürel ve Ekonomik Düzey Okullarda Verilen Yanıtların, Karşılaştırmalı Olarak Dağılımı	72
Grafik 4. 4. 3. TV Çocuk Programlarında Yer Alan Müzikler, Size Belirli Gün-Hafta ve Ders Konularına İlişkin Şarkılar Öğretir mi? Sorusuna Farklı Sosyokültürel ve Ekonomik Düzey Okullarda Verilen Yanıtların, Karşılaştırmalı Olarak Dağılımı	72
Grafik 4. 4. 4. TV Çocuk Programlarında Yer Alan Müzikler, Müzik Türlerini Tanımanız Konusunda Size Yardımcı Olmakta mıdır? Sorusuna Farklı	

Sosyokültürel ve Ekonomik Düzey Okullarda Verilen Yanıtların, Karşılaştırmalı Olarak Dağılımı	73
Grafik 4. 4. 5. TV Çocuk Programlarında Yer Alan Müzikler, Müzik Dağarcığınızın gelişimine katkı sağlamakta mıdır? Sorusuna Farklı Sosyokültürel ve Ekonomik Düzey Okullarda Verilen Yanıtların, Karşılaştırmalı Olarak Dağılımı	73
Grafik 4. 4. 6. TV Çocuk Programlarında Yer Alan Müzikler, Duyularınızı Müzik Yoluyla İfade Etme Becerisi Kazandırır mı? Sorusuna Farklı Sosyokültürel ve Ekonomik Düzey Okullarda Verilen Yanıtların, Karşılaştırmalı Olarak Dağılımı	74
Grafik 4. 4. 7. TV Çocuk Programlarında Yer Alan Müzikler, Çalgıları Tanımanıza Yardımcı Olur mu? Sorusuna Farklı Sosyokültürel ve Ekonomik Düzey Okullarda Verilen Yanıtların, Karşılaştırmalı Olarak Dağılımı	74
Grafik 4. 4. 8. TV Çocuk Programlarında Yer Alan Müzikler, Çalgıları Kullanış Özelliklerine Göre Tanımanız Konusunda size Yardım Eder mi? Sorusuna Farklı Sosyokültürel ve Ekonomik Düzey Okullarda Verilen Yanıtların, Karşılaştırmalı Olarak Dağılımı	75
Grafik 4. 4. 9. TV Çocuk Programlarında Yer Alan Müzikler, Çalgıları Seslerine Göre Tanımanız Konusunda Size Yardımcı Olmakta mıdır? Sorusuna Farklı Sosyokültürel ve Ekonomik Düzey Okullarda Verilen Yanıtların, Karşılaştırmalı Olarak Dağılımı	75
Grafik 4. 4. 10. TV Çocuk Programlarında Yer Alan Müzikler, Ses ve Çalgı Kullanarak Müzik Yapmanıza Yardımcı Olur Mu? Sorusuna Farklı Sosyokültürel ve Ekonomik Düzey Okullarda Verilen Yanıtların, Karşılaştırmalı Olarak Dağılımı	76
Grafik 4. 4. 11. TV Çocuk Programlarında Yer Alan Müzikler, Sizi Ritmik Hareketlere Yönelir mi? Sorusuna Farklı Sosyokültürel ve Ekonomik Düzey Okullarda Verilen Yanıtların, Karşılaştırmalı Olarak Dağılımı	76
Grafik 4. 4. 12. TV Çocuk Programlarında Yer Alan Müzikler, Müzikli Oyunlarla İlgili Beceriler Geliştirmenize Yardım Eder mi? Sorusuna Farklı Sosyokültürel ve Ekonomik Düzey Okullarda Verilen Yanıtların, Karşılaştırmalı Olarak Dağılımı	77
Grafik 4. 4. 13. TV Çocuk Programlarında Yer Alan Müzikler, Müzikle İlgili Etkinliklere Zevk ile katılmanızı Sağlar mı? Sorusuna Farklı Sosyokültürel ve Ekonomik Düzey Okullarda Verilen Yanıtların, Karşılaştırmalı Olarak Dağılımı	77

KISALTMALAR LİSTESİ

MEGEP	: Meslekî Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi
RTÜK	: Radyo Televizyon Üst Kurulu
SPSS	: Statistical Package for the Social Sciences
A. G. B.	: Televizyon reytinglerini tespit eden bir kuruluş
E. E. G.	: Elektroensefalografi
M. S. Ü.	: Mimar Sinan Üniversitesi
İTÜ	: İstanbul Teknik Üniversitesi
TRT	: Türkiye Radyo ve Televizyon Üst Kurulu
GAP	: Güney Doğu Anadolu Projesi TV
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
PTT	: Posta ve Telgraf Teşkilâtı
İÖÖ	: İlköğretim Okulu
TV	: Televizyon
Çev.	: çeviren
Akt.	: aktaran
t. y.	: tarih yok
v. d.	: ve diğerleri
s.	: sayfa

BÖLÜM I

1. GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın problem durumu, problem cümlesi, alt problemleri amacı, önemi, varsayımları, sınırlılıkları ile tanımlar yer almaktadır.

1. 1. Problem Durumu

Çocuklar televizyonun en iyi tüketicileridir. Son zamanlarda çocuklara yönelik yayınlarda da bu nedenle artışlar meydana gelmiş, hatta son yıllarda sadece çocuklara yönelik 24 saat yayın yapan televizyon çocuk kanalları da oluşturulmuştur. Bu süre içinde izlenen programlar, (uygun nitelikteki) onlara eğitim açısından fayda sağlayabilecek, çok büyük bir zaman dilimini kapsamaktadır. Bu sebeple hazırlanan programların, çocukları eğlendirmenin yanında, bilgilendirme ve eğitime işlevlerini de gerçekleştirmesi oldukça önemlidir. Müziğin işlevlerinin insan yaşamındaki yeri ve önemi düşünüldüğünde bu zaman dilimi içinde dinlenen müziklerin, çocuklar için çok önemli bir eğitim aracı olabileceğini söylemek mümkündür

İlköğretim, çocuklarda müzik beğenisinin tohumlarının atıldığı geniş bir zaman dilimini kapsamaktadır. Küçük yaşlarda itibaren çocuklara kaliteli bir müzik eğitimi ortamı sağlanırsa, yetişkin birer birey olduklarında müziği profesyonel bir meslek olarak edinmeseler de, iyi müziği ayırt eden, seçen ve ondan yararlanmasını bilen birer yetişkin olarak yetişeceklerdir.

Televizyon günümüzde, tüm insanlığın toplumsal hayatını birçok açıdan etkileyen büyük bir güce sahiptir. Özellikle, çocukların zamanlarının büyük bir bölümünü televizyon karşısında geçirdiklerini düşünürsek, geçirilen bu zaman diliminin müzik eğitim açısından değerlendirilmesi, televizyonun etki gücünden faydalanmamızı sağlayacaktır.

1. 2. Problem Cümlesi

Televizyon çocuk programlarındaki müzikler, ilköğretim müzik dersi öğretim programında yer alan genel ve özel amaçlara ne derece katkı sağlamaktadır?

1. 3. Alt problemler

Müzik dersi öğretim programında yer alan genel ve özel amaçlara dayanarak, TV çocuk programlarındaki müzikler;

- Çocukları kendi başına şarkı söylemeye teşvik ediyor mu?
- Çocukları grupla şarkı söylemeye teşvik ediyor mu?
- Çocuklara belirli gün, hafta ve ders konularına ilişkin şarkı öğretebiliyor mu?
- Çocuklara müzikteki türleri tanıtabiliyor mu?
- Çocukların müzik dağarcığını geliştirebiliyor mu?
- Çocuklara duygularını müzik yoluyla ifade etme becerisi kazandırıyor mu?
- Çocuklara çalgıları tanıtabiliyor mu?
- Çocukların çalgıları kullandığı özelliklerine göre tanıyabilmesini sağlıyor mu?
- Çocukların çalgıları seslerine göre tanıyabilmesini sağlıyor mu?
- Çocukların ses ve çalgı kullanarak müzik yapabilmelerini sağlıyor mu?
- Çocukları müziğin ritmik boyutundan yararlanarak ritmik hareketlere yönlendiriyor mu?
- Çocukların müzikli oyunlar ile ilgili beceriler geliştirebilmelerini sağlıyor mu?
- Çocukların müzikle ilgili etkinliklere zevk ile katılmalarını sağlayabiliyor mu?
- Farklı sosyokültürel ve ekonomik bölgelerde yaşayan bireylerde de aynı özellikleri sergiliyor mu? sorularına yanıtlar aranacaktır.

1.4. Amaç

Araştırmanın amacı, TV çocuk programlarında yer alan müziklerin, müzik dersi öğretim programına paralellik durumlarını inceleyerek, çocukların yaşantılarını, müzik eğitimi açısından ne derece etkilediğini saptamaktır.

1.5. Önem

İnsanda etki gücü olan müzik eğitimi, bireylerin duygusal ve düşünsel gelişimlerinde yarattığı sonuçlarla önem kazanmaktadır. Müzik eğitimi ortamında bulunanların zekâ, kişilik ve sosyal gelişimlerinin olumlu yönde etkilendiği belirtilebilir. Müzik eğitimi, insanların özünde var olan insancıl değerleri geliştirebilir. Ayrıca, sosyal bir ortamda, bireysel ve toplumsal ilişkilerin sağlıklı sürdürülmesine katkı sağlayabilir (Uslu, 2000; akt. Kemaloğlu, 2008:2).

Yukarıdaki paragrafta müzik eğitiminin birey üzerindeki etkileri görülmektedir. Çocuklar okuldaki müzik eğitimleri dışında farklı şekillerde de müzikle karşılaşır. Bu karşılaşmanın en büyük diliminde ise görsel medya yer almaktadır. Çocuklar üzerinde büyük etkileri olan böyle bir zaman diliminde, televizyonda yayınlanan çocuk programları müziklerinin, çocukların gelişim özelliklerine uygun nitelikte olması büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle, söz konusu yayınlarla aktarılan müziklerin incelenerek, çocuklar üzerindeki etkileri akademik çalışmalarla tespit edilmelidir. Bu bakımdan, konuyla ilgili alanda araştırma yapılarak problemin analiz edilmesi ve belli sonuçlara ulaşılması son derece önemlidir.

Araştırma ayrıca, Türkiye’de TV çocuk programlarının yapımında faaliyet gösteren çalışmalara olumlu yönde katkı sağlayacağı ve bu alanda bundan sonra gerçekleştirilecek olan çalışmalara yardımcı olacağı düşünülmesi bakımından da önem arz etmektedir.

1.6. Sayıtlar

Televizyonda yayınlanan çocuk programlarının eğitime ve eğlendirme özelliklerinin, çocuğun müziksel eğitim sürecinde, önemli bir etkiye sahip olduğu varsayımından yola çıkılarak, bu araştırmada;

- Kullanılan yöntemlerin araştırma için uygun olduğu,
- Ulaşılan yazılı ve sözlü kaynakların güvenilir olduğu ve gerçeği yansıttığı,
- Belirlenen evren ve örneklem gurubunun bu araştırma için uygun ve yeterli olduğu,
- Belirlenen adayların uygulanan anket formunu samimi ve gerçekleri yansıtan bir biçimde doldurdıkları,
- TV çocuk programlarındaki müziklerin, müzik dersi öğretim programında yer alan genel ve özel amaçlara katkı sağlama durumunun, farklı sosyokültürel ve ekonomik bölgeler arasında farklılıklar gösterebileceği, sayıtlılarında hareket edilmiştir.

1.7. Sınırlılıklar

- Araştırma 2011–2012 Öğretim yılında Diyarbakır ilinde bulunan Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı Kayapınar ve Yenişehir ilçelerinde eğitim gören 4. 5. 6. 7. ve 8. 'inci sınıf öğrencileri ile sınırlıdır.
- Araştırma, yapılan anket sonucunda belirlenen, 2011–2012 yayın yılı televizyon; çocuk kanalları, çocuk programları ve çocuk programlarındaki müziklerle sınırlıdır.

1.8. Tanımlar

Tematik Kanal: Gün boyunca sadece tek bir alan ya da konuya odaklanarak yayın yapan kanallardır.

BÖLÜM II

2. KURAMSAL BİLGİLER VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2. 1. KURAMSAL BİLGİLER

2. 1. 1. Televizyon

Televizyon deyimi, Fransızca ‘ ‘ Television’ ’ sözcüğünden gelmektedir. Anlamı ‘ ‘uzağı görme’ ’ dir. Bir başka şekilde tanımlarsak sabit veya hareketli resimlerin elektro manyetik dalgalar yardımı ile uzak alıcılara nakline televizyon diyoruz (Meslekî Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi [MEGEP], 2006:3).

Bugün oturma odalarımızın baş konuğu olan televizyonun ortaya çıkışının ve olağanüstü bir hızla yaygınlaşmasının altında yatan en önemli neden, insanların ufuk çizgisinin ötesinde yaşananları öğrenme isteğidir. Televizyon kelimesinin çeşitli dillerdeki anlamı da hep bu isteğe işaret eder niteliktedir. İngilizcede tele-vision, Almandada fern-sehen uzak-görme kelimelerinden türetilmiştir (Aziz, 1981: 7). Türkçede ise bu yabancı teknolojik terim olduğu gibi kabul görmüştür. (Altun, 2011:96).

TV, modern dünyanın sınırları belirlenemeyen önemli bir fenomenidir; boş vakitlerimizi, bilgimizi ve kültürümüzü etkiler ve bizi, aktüalite, meteoroloji, spor ve müzik vs. hakkında bilgilendirir (Sağlam, 2007).

Gündelik yaşam deneyimlerinin bir parçası olmakla birlikte televizyon, yaşamın anlamlandırılmasında, duygu ve düşüncelerin, önceliklerin, yaşam tarzlarının biçimlendirilmesinde belirleyici mesajlar gönderen bir araç olarak karşımıza çıkmaktadır (Erdoğan ve Alemdar, 2005:168).

2. 1. 2. Televizyonun Tarihsel Gelişimi

Televizyonun toplum yararına sunulduğu yani kitle iletişim aracı olarak kullanılmaya başlanması her ne kadar radyodan 15–20 yıl kadar sonra olmuşsa da bu

konudaki çalışmalar çok daha eskiye uzanmaktadır. Görüntüyü aktarmak için yapılan ilk çalışmalar, radyoda olduğu gibi, yine Avrupalı bilim adamlarınca yapılmıştır (Aziz, 1981: 11).

Hem sinema, hem radyo ve hem de televizyon teknolojisiyle ilgili çalışmaların önemli bir bölümünün, gelişmiş ülkelerde eş zamanlı devam ettiği söylenebilir. Bu üç alanda çalışmalar yürüten bilim adamlarının attığı her adım birbirlerini etkilemiş ve sonuç itibarıyla her üç alanda da 19. asrın son çeyreği ile 20. asrın ilk çeyreği arasındaki süreçte başarı elde edilmiş, sonuca gidilmiştir (Bay, 2007: 39).

Televizyonun icadı tek bir olay ya da bir olaylar dizisi değildir. Televizyonun icadı elektrik, telgraf, fotoğraf, sinema ve radyodaki icatların tamamıyla yakından ilgilidir. Diğer tüm icatlar televizyonun icadına giden yolunda birer basamaklardır (Canyurt, 2011:14).

Televizyon ile ilgili olarak ilk teknik buluş İrlandalı bir telgrafçı olan *Andrew May* tarafından 1873 yılında yapılmıştır. May, ışık dalgalarının elektrik akımına çevrilebildiğini ve selenyum adlı kimyasal maddenin elektriğe karşı dirençli olduğunu ve bu direncin güneş ışığında daha da azaldığını buldu. May'in bu buluşundan on yıl kadar sonra bir Alman bilim adamı *Paul Nipkow*, bir resmi dönerken tarayabilen bir araç geliştirdi. "Döner disk" adı ile anılan bu aracın içinde kenarlardan başlayarak helozonik şekilde yerleştirilen kare delikler, küçük bir delikten geçirilerek verilen elektrik ışınları ile baştan başlayarak dönerek taranmakta ve bu taranan yerler ışık ve gölge olarak bir diğer yerde görüntü olarak elde edilmekte idi. Bu araç görüntüyü başka yere aktaran ilk araç olması bakımından önemli bir buluştur. Nipkow'un bu buluşuna benzer bir başka çalışma da *Lazarre Weiller* tarafından 1899 yılında denenmiştir. (Aziz, 1981: 12).

Nipkow'un daha sonraları mekanik tarama olarak adlandırılacak olan bu buluşu, 1920'lerden sonra bilginlerce uygulama alanına konuldu. 1923 yılında Amerikalı *Jenkins*, 1925 de ise İngiliz *Logie Baird*, Nipkow'un döner diskini kullanarak ilk deneme yayınlarını yaptılar (Aziz, 1981: 13).

Televizyon ekranı, teknolojisinin sınırlılığından ötürü sinema perdesinin büyük boyutlarında üretilemiyordu. İlk zamanlarda bu aygıtın kamusal alanlarda topluca izlenilebilir olduğu düşünülmüş, ancak ekranının küçüklüğü buna izin vermemiştir. Kısa zaman içinde ev içindeki özel alanında yerini alan televizyonun, kişisel ya da ailesel kullanıma daha elverişli olduğu görüldü (Altun, 2011:98).

2. 1. 2. 1. Dünyada İlk Televizyon Yayınları

İlk olarak 1928 yılında NBC yayın örgütü bir kıyıda diğer kıyıya yayını gerçekleştirdi ve aynı yıl Londra'dan verilen bir görüntü New York'dan izlendi. Elektronik taramada gelişme, 1930 yılında *Philo Farnsworth*'un denemeleri ile olmuştur (Aziz, 1981: 14).

Yapılan bu denemelerden sonra elektronik tarama tekniğini kullanarak yapılan ilk “düzenli televizyon yayını 1936 yılında İngiltere'de başladı. Londra'da Alexandra Palace'de kurulan televizyon stüdyosundan yapılan bu ilk yayın büyük ilgi uyandırdı. Ancak yapılan yayınlar, alıcı sayısının az oluşundan ötürü geniş bir seyirci tarafından izlenemedi. İngiltere'de başlayan bu yayını 1939 yılına, II. Dünya Savaşı'nın çıkışına kadar sürdü. Savaş nedeni ile yayınlara ara verildi. 1945 de yeniden başladı. Ancak bu kez, aradan geçen sürede televizyon yayınları gerek kapsama alanı, gerek izleyici sayısı ve gerekse programların niteliği bakımından büyük gelişme göstermiştir (Aziz, 1981:14).

İngiltere'den sonra televizyon yayınlarını başlatan ikinci ülke A.B.D.'dir. Düzenli televizyon yayınlarını başlatan üçüncü ülke Sovyetler Birliği'dir. Almanya ve Fransa da televizyon yayınının öncüleri arasındadır. 1938 de her iki ülke deneme yayınlarına başlamışlardır. Japonya II. Dünya Savaşı'nın ağır yükü nedeni ile yayınlarına ancak 1953 yılında başlayabilmiştir. Lâtin ve Orta Amerika ülkelerinden olan Meksika ve Brezilya da 1950 yılında televizyon yayınlarına başlamıştır. Çin'de televizyon yayınları ise, 1958 de ilk olarak Pekin'de başlamıştır. 1960 yılında bu istasyonların sayısı 12'ye çıkmış, 1960 yılındaki Çin-Sovyet anlaşmazlığı, bu konuda Sovyetler Birliği'nin yardımlarının kesilmesine neden olmuş ve televizyonun gelişmesi büyük ölçüde durmuştur. 1967–69 Çin Kültür Devrimi de bu gelişmeyi etkilemiş, ancak son on yıllık bir zaman içerisinde büyük kentlerde televizyon yayınları izlenmeye başlamıştır. Televizyonun diğer kitle iletişim araçlarına göre işitme ve görme gibi iki duyuya seslenmesinin kitleleri çekmesi, bu aracın kısa zamanda diğer ülkelerde hızla yayılmasını sağlamıştır. Bugün televizyona sahip olmayan ülkelerin sayısı çok azdır (Aziz, 1981: 14).

Sinema teknolojisinin bir yansıması olarak gerçekleştirilen televizyon tekniğine siyah beyaz görüntülerle başlanmıştı. Sinemada yıllar sonra nasıl renkli filme geçildiyse, bu defa da renkli televizyon için çalışmalara başlanmıştı. İlk renkli televizyon yayını 1951'de Amerika Birleşik Devletleri'nde başlatıldı. İngiltere ve Sovyetler Birliği'nde ise renkli yayına 1967'de geçilebildi. Renkli yayın standartları ülkelere göre değişiklik gösteriyordu (Serim, 2007:25).

2. 1. 2. 2. Türkiye’de İlk Televizyon Yayınları

Kitle iletişim araçları içinde en yaygın olarak kullanılan televizyon günümüzden yaklaşık 75 yıl önce bulunmasına karşın çok hızlı biçimde yaşamımızın vazgeçilmez bir parçası haline gelmiştir. Türkiye’de televizyon 1968 yılında yayın yaşamına başlamış ve 2003 Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması sonuçlarına göre evlerin %95’ine girmiştir (Çamurdan, 2007:25).

1960’larda televizyon kitlesel altın çağını yaşarken, Türkiye’de görüntüye dayanan elektronik iletişimin yapılıp yapılmaması tartışmaları sürdürülmekte idi. TRT’nin kurulması ile bu konudaki çalışmaların hızlandığı, dışarıdan gelen uzmanlarla bu konuda raporlar hazırlatıldığı görülmektedir. Ancak, radyo yayınlarının henüz ülkenin tümünde izlenememesi, televizyon ile ilgili yatırımların fazla harcamayı gerektirmesi gibi nedenler, televizyonun devlet tarafından ele alınmasını daha da geciktirmiştir. Bu nedenle televizyonun kurulmasına ilişkin herhangi bir yatırım öngörülmemiştir. Bu nedenlerle Türkiye’deki televizyon yayınları, radyo yayınlarındaki öncü davranışın tersine, dünyadaki ilk yayınlardan çok sonra, 32 yıllık bir gecikme ile başlamıştır (İspirli, 2000:106).

2. 1. 2. 2. 1. TRT Öncesi Dönem

Türkiye’de bir üniversite içinde bir lâboratuar niteliğinde televizyon kurma düşüncesi 1949 yılında ortaya atılmıştır. 1950 yılında Philips firmasıyla görüşmeler yapılmış, bu çalışmalar İTÜ Yüksek Frekans Tekniği Kürsüsü öğretim üyelerinden Profesör Mustafa Santur tarafından yürütülmüştür (Kaptan, 2002: 27).

Ülkemizde televizyon yayın çalışmalarına 16 Temmuz 1952 tarihli bir iç yazışma ile İstanbul Teknik Üniversitesi Elektrik Fakültesi bünyesinde başlanmıştır. Böylece Türkiye’nin İlk ancak düzenli olmayan, eğitim amaçlı televizyon yayını gerçekleştirilmiştir (Kaptan, 2002: 27).

İTÜ Televizyonu, cihaz ve stüdyoları ile birlikte TRT’nin kullanımına geçerek, TRT’nin işine yaramış ve ilk fırsatta İstanbul’da programlı televizyon yayınlarının başlamasında PTT ile birlikte büyük bir rol oynamıştır (Kaptan, 2002: 27).

İTÜ, haftada bir gün ve çoğu kez de ara vermek zorunda kaldığı yayınlarında, halka yayın hizmeti götürmeyi değil, öğrencilerine elektronik eğitimi vermeyi

amaçlamış ve programlarında doğal olarak amatör bir anlayış sergilemiştir. TRT ise, İlk Türk Televizyon Kuruluşu olarak çeşitli eksiklik ve yetersizliklerine rağmen, halka düzenli bir televizyon hizmeti sunma amacını taşıyarak haftada üç akşam yayın yapmaya başlamıştır (Kaptan, 2002: 29).

2. 1. 2. 2. 2. TRT Dönemi

Başlangıçta eğitim amaçlı bir okul televizyonu niteliğinde, haftanın belirli günlerinde yalnızca İstanbul'a yapılan İTÜ TV yayınları, 1965 yılında çıkarılan bir yasayla kurulmuş olan TRT (Türkiye Radyo Televizyon Kurumu) tarafından devralındı (Serim, 2007: 15).

Ankara Televizyonu TRT'nin ilk yönetim kurulu kararıyla, Devlet plânlama Teşkilâtı'nın olumsuz görüşüne karşın, ilk deneme yayını 31 Ocak 1968 saat 19.30'da gerçekleştirmiştir. Televizyonun deneme yayınının haftada üç gün yapılmasına karar verilmiştir. 1968–1969 yıllarında televizyon yayınları "Deneme Yayınları" olarak adlandırılmaktadır. Deneme yayınları her açıdan olanaksızlıklar içinde başlamıştır (Cankaya, 1997: 32).

Televizyon deneme yayınları sırasında, ilk başladığı gün ve izleyen günlerde (Salı, Perşembe ve Cumartesi), haftada üç gün yaklaşık 3–3.5 saatlik yayın yapılmıştır. Bu yayınlar sınırlı bir zaman kapsamına karşılık, farklı hedef izleyici gruplarına seslenen yayınlara da zaman ayrılmıştır (Aziz, 1999: 27).

Tablo 2. 1. 31 Ocak 1968 Ankara Televizyonu Yayın Programı

19.15	TRT yazısı ve sinyal müziği
19.25	Ankara Televizyonu anonsu ve sinyal müziği
19.29	Saat ayarı ve gong
19.30	Açılış ve Anons
19.31	Başlarken
19.35	Devrim Tarihi Belgeseli
20.00	Haberler
20.15	Hava Durumu
20.38	Kötü Adam- İnatçı Çiçek (ÇİZGİ FİLM)
20.50	Kapanış Anonsu
20.51	Türk Bayrağı, İstiklâl Marşı, Kapanış

* (Aziz, 1999: 27).

Görüldüğü üzere, TRT'nin 2 yıldan beri hazırlıkları yapılan Ankara Televizyonu yayınları oldukça ciddi, hatta eğitim yanı ağırlıklı bir yayın görünümündedir. Genelde yetişkinlere seslenen bu program Prototipinde, 10 dakika gibi kısa bir süre de olsa, çocuklara yönelik çizgi film de gösterilmiş, anca bugünkü anlamda halkı eğlendirmeyi amaçlayan müzik ya da benzeri bir programa yer verilmesi düşünülmemiştir (Aziz, 1999: 28).

2. 1. 2. 2. 3. TRT-2 Yayınları

TRT-2, ülkemizde ilk kez 1975 yılında yayına başlayan bir kültür yayını olarak düşünülen radyo postasıdır. Yayına başladığı ilk yıl, yayın süresi 16 saat olarak belirtilmiştir. TRT-2'nin dinleyiciye, her alanda bilgisini ve kültürünü genişletme olanakları sağlanması amaçlanmıştır. Programların da; geniş haber bültenlerine, yorumlara, sanat ve kültür konularına ve nitelikli müzik türlerine yer verilmesi hedeflenmiştir (Cankaya, 1997: 49).

TRT-2 müzik politikasında da geniş dinleyici gurubuna da seslenen TRT-1'in müzik yayınlarından farklı olarak; Çok sesli çağdaş Türk müziğinin geliştirilmesine ve halka tanıtılmasına önem vermiş, Türk Halk Müziğinin otantik karakterinin ve repertuarının zenginleştirilmesine yönelinmiştir (Cankaya, 1997: 49).

Ele alınan dönem içinde; TRT-2 yayınlarında, program türlerinde amaçlanan oranlar; 1975 ve 1982 yılları esas alınarak yapılan tabloda karşılaştırmalı olarak incelendiğinde, yıllar ilerledikçe eğitim ve kültür, haber yayınlarının oranlarının azaldığı, buna karşılık müzik yayınlarının oranlarının arttığı görülmektedir (Cankaya, 1997: 49).

Tablo 2. 2. TRT-2 Postasının Yayın Türlerine Göre Hedeflediği Oranlar

Yayın Türü	1975 Yılı Hedefleri %	1982 Yılı Hedefleri %
Eğitim-Kültür Yay.	35	20
Drama Yay.	5	4
Eğlence Yay.	-	-
Müzik Yay.	35	60
Haber Yay.	20	15
Reklâm Yay.	5	-
Diğer	-	1
Toplam	100	100

* (Cankaya, 1997: 49).

2. 1. 2. 2. 4. TRT'nin Diğer Yayın Kanalları

2 Ekim 1989'da televizyonun, ülkenin değişik bölgesel özelliklerine uygun yayın yapması amacıyla GAP TV hizmete girmiştir. GAP (Güneydoğu Anadolu Projesi) TV yayınları ülkenin doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde yayın yapma amacıyla gerçekleştirilmiştir. Aynı tarihte TV-3 yayınları da başlamıştır (Cankaya, 1997: 69).

1990 yılında ilk kez "Televizyon Eğitim Kanalı" yayına başlamıştır. TV-4 adını alan kanal, 30 Temmuz 1990 tarihinde deneme yayınlarını gerçekleştirmiştir (Cankaya, 1997: 69).

Televizyon yayınlarının yurt dışında çalışan ve yaşayan yurttaşlara ulaştırılabilmesi amacıyla TV-5, diğer adıyla TRT-INT yayınları başlamıştır. Uydu aracılığı ile yurt içinde Ankara ve İstanbul il merkezlerinde, yurt dışında ise, Türk vatandaşlarının yoğun olduğu Federal Almanya başta olmak üzere tüm Orta Avrupa ülkelerini kapsayan yayımlar; eğitim, kültür, drama, müzik-eğlence, spor programları ile haberler ve reklâmlardan oluşmaktadır. Yayınların amacı; Yabancı ülkelerde yaşayan vatandaşların buldukları ülkeye uyum sağlamalarını kolaylaştırmaktır (Cankaya, 1997: 69).

2. 1. 2. 2. 5. Özel Televizyon Yayıncılığının Başlaması

1990 yılında özel televizyon kanalları kurulmaya başlandı. Bu yayın şirketleri özel televizyonculuğa yasal izin verilinceye kadar beklemeyi tercih etmişlerdir. Ülkedeki hukukî düzenin özel televizyon yayıncılığına izin vermemesine karşın özel televizyon şirketlerinin sayısı artmaya devam etmiştir. İlk kez "Magic Box" adıyla bir televizyon kanalı, mevcut yayın yasasını ihlâl ederek kuruldu ve bunu diğer yasa dışı televizyon kanalları izledi (Serim, 2007:16).

Özel televizyonun ilk kanalı "Star-1 (magic Box)", ikinci özel kanal "Teleon", daha sonra sırası ile "Mega on", "Show TV", "TGRT", "Kanal 6", "Kanal D", "HBB", "ATV", "Flash TV", "Samanyolu", "Kanal E", "Cine 5" takip etmiştir. İlk yerel kanal "BRT", ikinci yerel kanal "KMP" olmuştur. Büyük kentlerde birbiri ardına yayına başlayan yerel kanallar açılmaya devam etmiştir.

2. 1. 2. 2. 6. Tematik Yayıncılığın Başlaması

Giderek artan kanal sayısı, televizyon yöneticilerini izleyici çekebilmek için değişik ilgi alanlarına yönelmeye, tematik (konulu) yayıncılık yapmaya itmektedir. Televizyonculuğun ilk döneminde bütün televizyonlar aile kanalı görünümündeydi. On yıllar boyunca bütün televizyonlar daha geniş bir kitleye hitap edebilmek için sınırlarını geniş tuttular. Günümüz dünyasında ise izleyici beklentileri değişmiştir ve izleyici çekebilmek veya yeni izleyiciler oluşturmak için daha özel ilgi alanlarına eğilmek gerekmektedir. Uydu yayıncılığı ile dijital plâformların çok daha fazla TV kanalının yayın yapmasını ucuzlatması ve kolaylaştırması bu tip “dar alan yayıncılığı” girişimlerini arttırmıştır. Dünyada ve ülkemizde giderek yaygınlaşan konulu kanallar, haber, spor, belgesel, alışveriş, eğlence, din, kültür, teknoloji, müzik, çocuk, sinema gibi birçok konu üzerine yayın yapmaktadırlar. Tematik kanallar genellikle ücretli yayıncılık plâformlarında (HBO, Digitürk, Kablo TV vb.) veya uydu yayınlarında yer almaktadır. (Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 2011:48).

Yapılan araştırmaların bir kısmı çocukların kanaldan çok programa bağımlılık gösterdiklerini ortaya koymaktadır (Çaplı, 2002). Ancak özellikle tematik televizyon kanallarının ortaya çıkışıyla programa bağımlılık daha çok kanala bağımlılığa dönüşmüştür. Son on yılda artarak çoğalan, akşam haberlerine kadar, gündüz yayın akışını tamamen çocuklara yönelik yayınlara ayıran, başlangıçta çocuklar için güvenli bir içerik sundukları gerekçesiyle pek çok ebeveyn tarafından tercih edilmiştir (Ertürk ve Gül, 2006:15).

2. 1. 3. Televizyonun İşlevleri

Gelecek nesillerin sağlıklı düşünen bireylere sahip olabilmesine ilişkin olarak aile içi faktörlerin yanı sıra çevrenin de çok büyük etkisi olduğu da bir gerçektir. Çevreyi oluşturan okul ve arkadaş çevresi gibi faktörlerin yanı sıra, günümüzde de iletişim araçlarının payı da göz ardı edilemez. İletişim araçları içinde televizyon bu yapı içinde çerçeveyi çizen önemli araçlardan biridir. Görsel ve işitsel etkinliği nedeniyle çok sayıda kişiye ulaşan en güçlü iletişim aracı olarak televizyonun en önde gelen işlevleri arasında eğlendirici ve öğretici nitelikleri sayılabilir. Çağımızda özellikle iletişim araçlarının bu etkileşim içindeki payının giderek arttığı gözlenmektedir. Televizyon, eğlendirici ve öğretici niteliklerinin yanı sıra bireylerin düşünmelerine ve eleştirmelerine olanak sağlayan önemli bir iletişim aracıdır (Alan, 2009:92).

Evrensel bir araç olan televizyonun etkileri de genellikle evrenseldir. Ancak her toplum ve kültüre göre televizyonun etkileri bazı farklılıklar gösterebilmektedir. Ülkemizde de son yirmi yıl içerisinde televizyonun maddî açıdan ucuzlaması ve

herkesin alabileceği bir fiyata inmesi, özel kanalların açılması, kablolu yayınların yaygınlaşması televizyonun bireyler üzerindeki etkilerinin arttığını düşündürmektedir (MEGEP, 2006:40).

Televizyon, kendinden önceki kültürel ve toplumsal etkinliklerin bir bileşimi ve gelişimi olduğu düşünüldüğü için hem teknolojik, hem de kültürel bir biçim olarak nitelenmektedir (Mutlu, 1991:33). Televizyon, insanın günlük yaşantısının öylesine ayrılmaz bir parçası olmuştur ki, kişinin kendisine en yakın bildiği bir arkadaşının, dostunun hatta ailesinin vazgeçilmez bir üyesidir. Her şeyden önemlisi ailede herkesin yapamayacağı kadar çok işlev yapar. Bir yandan eğlendirir, bir yandan bilgilendirir, dış dünyadan haber verir. Televizyon, insanın dışarıya açılan gözü ve kulağıdır (Kalkan, 2008:9).

Televizyon; hem ses, hem de hareketli görüntüyü milyonlarca kişiye aynı anda iletebilmektedir. Bu özellik, televizyona daha önce hiçbir kitle iletişim aracına olmayan bir güç kazandırmıştır. Televizyonun bu gücü, dünyada olup bitenleri anında evimize getiren, salonlarımızdan kilometrelerce uzaktaki çevreyi gözetlememizi sağlayan farklı bir boyut oluşturur. Televizyonu çağın en yetkin kitle iletişim aracı haline dönüştüren öğeler kısaca şu şekilde sıralanabilir:

1. Televizyon, sesli ve hareketli görüntüler üretir.
2. Televizyon, ürettiği görsel ve işitsel iletileri kaynaktan çok uzak mekânlara aktarabilir.
3. Televizyonun aktardığı görsel ve işitsel iletiler uzak mekânlarda bulunan ve bir kitle oluşturacak kadar çok alıcı tarafından aynı anda izlenebilir.
4. Televizyon tarafından yayınlanan görsel ve işitsel iletiler, yayınları alan televizyon alıcısı sayısı kadar çoğaltılmış (yeniden üretilmiş) olur (İnanlı, 2009:3).

Evrensel bir araç olan televizyonun etkileri de genellikle evrenseldir. Ancak her toplum ve kültüre göre televizyonun etkileri bazı farklılıklar gösterebilmektedir (İnanlı, 2009:3).

TV'nin en büyük tüketici kitlesi çocuklardır. Günümüzde çocuklar, günlük yaşamları içerisinde çok uzun süre TV'ye bağlı kalmaktadırlar. Televizyon, öğrenmeye en açık oldukları dönemde, çocuklar ve gençler için önemli bir öğretim aracı olma işlevi de görmektedir (Eğitim Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı [EARGED], 2008:1).

2. 1. 4. Televizyon ve Çocuk

Televizyon, çocuğun dış dünyayı algılamasında; görsel ve işitsel özellikleri sayesinde birden çok duyu organına hitap ederek en etkili kitle iletişim aracı olma özelliğini taşımaktadır (İnanlı, 2009:8).

Günümüzde çocukların televizyonla etkileşimleri çok küçük yaşlardan itibaren başlamaktadır. Dünyaya gözünü açan çocuk, hemen televizyon ile etkileşime geçmektedir. Böylece renkli ve sesli dünyası ile televizyon, çocuklar tarafından çok sevilen ve tercih edilen bir eğlence aracı olmaktadır.

Tokgöz (1979), gelişmiş ülkelerde yapılan araştırmalarda, kitle haberleşme araçlarını izlemenin, çocuğun çok zamanını aldığıın artık açıkça kanıtlanmış olduğunu ifade etmektedir. Özellikle televizyon, evde en kolay erişilebilir araç olmasından ötürü, çocuk tarafından ilk yararlanan araç olmaktadır. Çocuklar daha okuma-yazma öğrenmeden önce, belirli sürelerde televizyon izlemekte, kendine göre olan televizyon kanallarını seçmektedir (İnanlı, 2009:14).

Fransa'da çocukların %30'u her gün 3 saat 28 dakika ekran karşısında kalıyorlar. Uluslararası Çocuk Merkezi tarafından gerçekleştirilen incelemeye göre, iki yaşındaki çocuklar televizyon açmayı biliyorlar, üç yaşında da her gün televizyona bakıyorlar. Televizyonda yayınlanan programlardan özellikle komediler, çizgi filmler ve müzik programları her yaştaki çocukların ilgisini çekmektedir. Fakat programlar açısından dikkat edilmesi gereken nokta, programın kalitesi ve içeriğidir. Çocuklar, kendilerine model olarak seçtikleri televizyondaki dizi kahramanlarının özelliklerini, günlük yaşamlarına yansıtmaya başlarlar (Alan, 2009:94).

Çocuklar gün içinde, büyük bir zaman dilimini televizyon izlemeye ayırmaktadır. Televizyonun verdiği mesajların etkisi düşünüldüğünde; bu mesajlardan etkilenmelerinin de o oranda yüksek olduğu ifade edilebilir.

Televizyon yayınlarının 24 saate yayılması, sadece çocuklara yönelik 24 saat çizgi film yayınlayan kanalların ortaya çıkması, kanal sayısının artması, program içeriklerinin renkli, animasyonlu ve albenili hale gelmesi, çocuk televizyon ilişkisinin bağlarını giderek sağlamlaştırmıştır (Yazıcı, 2011:43).

Güler'e (1991) göre, televizyon sınırsız olanaklarla, diğer iletişim araçlarından daha fazla eğitim, iletişim ve eğlence alanında önem kazanmaktadır. Bu nedenle çocuğun kişiliğinin gelişmesinde, ruh sağlığında ve eğitiminde oynadığı rol tartışma konusu olmaktadır (Yıldız, 1995; akt. İnanlı, 2009).

Pek çok duyuya hitap eden televizyon sözle görüntüyü birleştirerek çocuğu kolay etkiler ve yaşamında daha kalıcı izler bırakır. Bu etkiyi kullanarak sıkıcı ve zorlu bir uğraş olan eğitim sürecini eğlenceyle özdeşleştirerek daha etkili bir hale getirebiliriz. Böylelikle televizyonun sahip olduğu gücü olumlu yönlerde kullanmış oluruz.

2. 1. 5. Televizyonun Çocuk Üzerindeki Etkileri

Çağımızın en etkili iletişim aracı olan televizyon, hayatımızın çok önemli bir parçası haline gelmiştir. Çocuklar zamanlarının büyük bir bölümünü diğer aktivitelerden daha çok televizyon izleyerek geçirmektedirler.

Günümüzde çocukların televizyonla etkileşimleri çok küçük yaşlarda başlamaktadır. Hangi ülkede olursa olsun, bir aile ortamında dünyaya gözlerini açan çocuk, ebeveyniyle iletişime girmekle kalmayıp, ilk günden itibaren bir kitle iletişim aracı olan televizyon ile de iletişime girmektedir. Çocuklar iki yaş civarında, televizyon açıp kapatmaya, kanalları değiştirerek oynamaya başlamaktadırlar. Dolayısı ile diğer kitle iletişim araçlarından çok daha önce, televizyon çocuklar tarafından çok sevilen bir eğlence aracı olmaktadır (Aşçı, 2006:1).

Televizyon çocukların bilgisini artırır, hayal alanını genişletir. Çocuk tıpkı oynarken öğrendiği gibi TV başında eğlenirken de öğrenir. Görüp duyduğunu yutarcasına içine alır. Büyülenmiş gibi bakarken uslanır, oyalanır ve ana-babasına sorun olmaktan çıkar (Öztürk, 2002:69).

Televizyon sayesinde çocuğun sosyal ve fiziksel çevresi genişler. Çevresindeki olaylar, insanlar, tabiat ve her türlü canlı, cansız varlıklar hakkında bilgi sahibi olur. Üstelik bunları hem görüntü hem de sesli olarak izlediğinden, algılanan ve öğrenilen bilgiler zihinde daha kalıcı bir yer alır ve bilgilerini arttırır.

Televizyon, çocukların bilgisini arttırmakta, hayal alanını genişletmektedir. Çocuk tıpkı oynarken öğrendiği gibi TV başında eğlenirken öğrenmektedir. Görüp duyduğunu yutarcasına içine almaktadır. Büyülenmiş gibi bakarken uslanmakta, oyalanmakta ve anne babasına sorun olmaktan çıkmaktadır. Bu bakımdan TV iyi bir avutucu, iyi bir çocuk bakıcısıdır (Öztekin, 2008:38).

Çocuk gelişimi uzmanları şunu savunuyorlar: "Çocuk bir video kasete benzer; 5 yaşına kadar ne yüklerseniz sonra onu izlersiniz." Bence de çocuklar, küçüklüklerinde izledikleri herhangi bir programdan veya okudukları herhangi bir kitaptan farkında olsalar da olmasalar da çok etkileniyorlar. Bu da onların gerek fizyolojik

gerek psikolojik gelişimlerini niteliklerine göre olumlu veya olumsuz yönde etkiliyor (Göksu, 2003).

Televizyon doğru bir şekilde kullanıldığı zaman çocuklar seyrettikleri programlardan seviyelerinin üstünde bilgi de edinmiş olurlar.

Okul öncesi (0–6) ve ilkokul çağı (6–12) yaş guruplarındaki çocuklarda TV yayınlarının olumlu etkileri olarak; Konuşma ve ifade etme gelişiminin hızlanması, müzik dinleme olgusunun gelişmesi, yeni bilgilerin öğrenilmesi, algılamada çabukluk, çocuğun dikkatini yoğunlaştırabilmesi, duyarlılığın artması, sosyal konuları öğrenebilme şeklinde sıralanabilir (Mete, 1999:44).

Televizyon doğru kullanıldığında çocukların ve erişkinlerin yaşamına olumlu katkılarda bulunabilir, iyi bir eğlence kaynağıdır ve televizyon aracılığıyla birçok bilgiye çok kolay ulaşılabilir. Hiç gitmeden dünyanın farklı yerlerinde yaşayan farklı kültürlerdeki insanların yaşamları, coğrafyaları, hayvanları ve bitkileri hakkında bilgi edinilebilir, ayrıca konunun uzmanları tarafından hazırlanmış çocuk programları aracılığıyla çocukların dil gelişimi hızlanır, çocuklara olumlu bireysel ve toplumsal iletiler verilebilir (Çamurdan, 2007:25).

Çocukların gelişimlerinin en hızlı olduğu dönem erken çocukluk dönemi olan 0–8 yaş arasındadır. Bu dönemde televizyon, çocukların ilgilerini çeken ve özellikle görselliğe hitap eden bir uyarıcı niteliğindedir. Bu uyarıcının çocukları olumsuz yönde etkilememesi için uygun çalışma ve düzenlemeler yapılması çocukların eğitim ve gelişimi bakımından son derece önemlidir.

Amerika'da ve daha sonra da 1990'lı yıllarda Türkiye'de yayımlanan 'Susam Sokağı' adlı çocuk programı ile ilgili yapılan boylamsal çalışma, bu programın 3–5 yaşlarındaki çocukların konuşma becerilerinde ve bilgi düzeylerinde anlamlı farklılıklar yarattığını göstermiştir (Bar-on, 2000:290).

Yapılan araştırmalarda... çocuklar için özel hazırlanmış eğitici televizyon programlarının onlara yeni kelimeler ve kavramlar öğretmede ve okula hazırlamada çok etkili olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Wright ve arkadaşlarının sonuçlarında ortaya çıktığı üzere, çocukların hem yeni kavramlar öğrenmelerinde hem de dikkat becerilerinin gelişiminde etkili olduğu belirtilmektedir. Televizyon eğer doğru şekilde ve kontrollü olarak kullanılırsa çocukların akademik ve sosyal olarak yeni kavramlar öğrenmesini ve zihinsel olarak gelişmesini sağlayabildiği savunulmaktadır (MEPEG, 2006:42).

Günümüzde çocuğun gelişim sürecinde televizyon önemli bir rol oynadığı bilinmektedir. Yapılan çeşitli araştırmalar sonucunda televizyon eğitim amaçlı kullanılmadığı takdirde çocuğun gelişiminde ve sosyalleşmesinde çok tehlikeli sonuçlara da neden olmaktadır. Bu nedenle ailelere de burada çok büyük sorumluluklar düşmektedir. Aile çocukların izledikleri programlar konusunda çok dikkatli olmalıdır. Eğer dikkat edilmez ise televizyon izleme alışkanlığı çocuğun başarısı ve kişiliğinin oluşmasında tehlikeli durumlara neden olabilir.

Bunlara karşılık bilgilendirme ve sosyalleştirme işlevleri bulunduğu, uygun programlar izlendiğinde dil ve zihin gelişimini teşvik edici olduğu, kişinin günlük yaşantısında ulaşamayacağı görüntüleri getirerek çevresini zenginleştirdiği, eğlendirici olduğuna dair olumlu etkilerinin bulunduğu da kabul edilmektedir. Ayrıca eğitim ve sosyal davranışları kazandırma konusunda da bir potansiyeli olduğu ileri sürülen televizyonun çocuklar üzerindeki olumsuz etkilerini ortadan kaldırmak ve yararlarını artırabilmek için televizyondan öğrenmenin gerçekleştirilmesi ve bu öğrenmeyi yöneten zihinsel ve sosyal mekanizmaların ortaya çıkarılması gerekmektedir (Aral ve Aktaş, 1997: 100).

2. 1. 6. Televizyonun, Çocuk Gelişimine Etkileri

Araştırmalara göre, televizyon doğru bir şekilde ve eğitim amaçlı kullanıldığı zaman çocukların fiziksel, sosyal, kültürel, bilişsel gelişimlerini etkileyerek onların davranışlarına, konuşma becerilerine, okuma alışkanlıklarına, kişilik gelişimlerine ve hayal güçlerinin gelişimine önemli katkılar sağlamaktadır. Televizyonun çocuğa etkileri ile ilgili yapılan çeşitli araştırmalar sonucunda aşağıdaki bulgu ve sonuçlara ulaşılmıştır.

2. 1. 6. 1. Televizyonun, Çocuğun Beyin Gelişimine Etkisi

Seslerle ilgili olan işitsel korteks doğumdan sonra yeni bağlantılarla gelişir. Bu yoğun gelişme dönemi genellikle 12 yaşına kadar devam eder. Çoğu uzman, müzik ve yabancı dil öğretimi için en uygun dönemin bu yaşlar olduğuna inanmaktadır. Düşünme ve motivasyonla ilişkilendirilen prefrontal korteks ise doğumdan hemen sonra büyük bir

gelişim gösterir. Tam olarak gelişmesi ergenlik çağının ilk dönemlerine kadar uzanır (Tönel, 2007:20).

Chicago Üniversitesi'nin yaptığı bir araştırmaya göre, çocukların hayatındaki ilk üç sene, beyindeki çeşitli bölümlerin birbirleriyle bağlantı kurması açısından çok önemli bir dönem. Doğumdan beş yaşına kadar olan dönemde kaybedilen zamanın daha sonra hayatta telâfisi yok. Beynin gelişimindeki belirli safhalar sadece belirli yaşlarda gerçekleşir. Bu dönemlerden herhangi birinde gerekli uyarıları alamayan çocuk bir ömür boyu bunun eksikliğini çekebilir (Tönel, 2007:19).

Görüldüğü gibi doğumdan erenliğe kadar olan dönem beyin gelişimi açısından çok önemlidir. Bu dönemde izlenen ve dinlenen her türlü şey beynin çeşitli bölümleri arasındaki bağlantıların birbirleriyle doğru bir şekilde ilişkilendirilmesinde büyük rol oynamaktadır. Bu nedenle televizyonda yayınlanan görüntü ve seslerin çocuğun zihinsel ve işitsel gelişimini olumlu yönde geliştirecek şekilde hazırlanması çok büyük önem taşımaktadır.

Televizyonun önündeki çocuk zihinsel sıralama ve düzenlemeler yapabilir, hayal kurabilir, zihinsel imajlarını geliştirebilir ve zihnini yeniden yapılandırabilir. Bir anlamda çocuk televizyon izlerken zihnindeki eski çerçeveleri ve yapıları yeniden düzenleyip bunlara uyum sağlamayı öğrenebilir. Televizyon yoğun uyarılar vererek zihinsel değişim ve zekâyı şekillendirmeyi sağlayabilir (MEPEG, 2006:42).

Bilim adamlarına göre de, çocukların hayatı boyunca kullanacağı çeşitli becerileri geliştirmeleri için en uygun dönem, beyindeki bu bağlantıların gerçekleşeceği dönemdir (Tönel, 2007:19).

2. 1. 6. 2. Televizyonun, Çocuğun Bilişsel Gelişimine Etkileri

Biliş terimi, dünyamızı anlamayı ve öğrenmeyi içeren zihinsel etkinlikler anlamına yaklaşık olarak düşünme ile eş anlamlıdır (Morgan, 1981). Biliş başlığı altında, dil gelişimi, okuma ve yazma, problem çözme, akıl, yaratıcılık; dikkat, algı, bellek, vb. birçok şey içermektedir (Ertürk ve Gül, 2006:30).

Wartella (1987), Televizyon karsısına oturan çocuk bilişsel becerilerini kullanarak dünya hakkındaki bilgileri edinebilir ve bu bilişsel becerilerini pekiştirebilir (İnanlı, 2009:17).

2. 1. 6. 3. Televizyonun, Çocuğun Kişilik Gelişimine Etkileri

Kişilik gelişimi sosyal duygusal sürecin önemli bir parçasını oluşturmaktadır. Kalıtsal yetileri ve becerileri çocuğun sonradan çevresel kazandığı edinimler ile birleştiğinde sosyalleşme sürecinin kişilik gelişimini belirlediğini görmekteyiz. Belton (2001:817)'un odak guruplarla yaptığı çalışmalarda, çocukların kişilik özelliklerine göre, televizyondan değişik şekillerde etkilendiklerini; bazı çocuklarda izlemem süreci sonrasında hayal gücü ve yaratıcılığın kısıtlandığını, buna karşılık diğerlerinde geliştiğini yazmıştır (Ertürk ve Gül, 2006:27).

2. 1. 6. 4. Televizyonun, Çocuğun Sosyal Gelişimine Etkileri

Sosyal Öğrenme kuramında sözü edilen, sosyal çevre ile genellikle aile, okul ve akranlar anlaşılmaktadır. Ancak artık günümüzde, iletişim araç ortamları da sosyal çevre tanımına girmekte ve etkili bir sosyal süreç elemanı olmaktadır. Özellikle çocuklar ve hayatlarının artık vazgeçilmez bir parçası olan televizyon ve bilgisayar arasındaki etkileşim, onların davranışlarını oluşturmada ve değiştirmede önemli işlevler üslenmektedir. Çocukların ve ebeveynlerin birbirlerine model oldukları bu öğrenme ortamında, sosyal etkileşim de kolaylıkla gerçekleşmektedir (Ertürk ve Gül, 2006:26).

Bronfenbrenner (1979)'in "Ekolojik Sistem Teorisine " göre televizyon bir eko sistem ögesi olarak büyük bir çevrenin bir parçasını oluşturmakta ve çocuğun sosyalleşme kanallarından biri olarak gelişiminde çevresel bir etki yaratmaktadır (Ertürk ve Gül, 2006:20).

İletişim kuramcılarına göre televizyonun en önemli işlevlerinden biri, sosyalleşme aracı olmasıdır. "Televizyon dünyayı insanlara ve onların çocuklarına açıklayan araçlardan birisidir. Bir sosyalleşme aracı olarak karşımıza çıkan televizyon, aynı zamanda çocuğun yaşamadığı deneyimleri de ona sunabilen ve bunu kendi deneyimi gibi algılamasına yol açan bir araçtır (Ertürk ve Gül, 2006:23).

Çocukların sosyalleşmesinde, kişiliğinin gelişmesinde aile, okul ve sosyal çevrenin yanında kitle iletişim araçlarının etkisi görmezden gelinemez. Günümüzde kitle iletişim araçları ve özellikle televizyon, çok farklı kaynaklardan iletiler sunmak suretiyle çocuğun toplumsal kimliğinin biçimlenmesinde dolayısıyla sosyalleşmesinde etkili bir rol oynamaktadır (Kaya ve Tuna, 2008:141).

2. 1. 6. 5. Televizyonun, Çocuğun Kültürel Gelişimine Etkileri

Yetişkinler tarafından yaratılan kullanım kültürünün bir ürünü olan iletişim teknolojileri, çocuğun oyunlarında, tekerlemelerinde kendisi için yarattığı kültüre dönüşebilmektedir. Televizyon gelişimin odak noktasında yer almasa da, çocuk kültürünün oluşması yoluyla, gelişim sürecini etkilemektedir (Ertürk ve Gül, 2006:24).

Gerbner Gross ve arkadaşlarına (1990) göre, televizyon kültür ile doğrudan etkileşim halindedir: Kültür İnsanın sosyalleşmesinin doğasına uygun, süreklilik taşıyan kavram ve davranış örneklerini yetiştiren sembolik bir süreçtir. Kültür artık televizyondan yayılmaktadır (Ertürk ve Gül, 2006:24).

Görüldüğü gibi televizyonun çocukların gelişimine ve eğitimine olumlu etkileri vardır. Çocuk programları hazırlanırken, bu programların çocukların gelişimine uygun bir şekilde hazırlanarak yayınlanması gerekir. Alanında uzman kişilerce hazırlanan ve denetlenen çocuk programları, çocuğun genel, kültürel ve müziksel gelişimini olumlu yönde etkileyecektir.

2. 1. 7. Çocukların, Televizyon İzleme Alışkanlıkları

Çocukların televizyon izlemeye ne kadar düşkün oldukları herkes tarafından bilinen bir gerçektir. Evlerde sürekli açık olan televizyonlar çocukların hayata ilk geldikleri andan itibaren ilgilerini çekmeye başlar. Çoğu anne-baba bilinçli veya bilinçsiz bir şekilde çocukları çoğu zaman televizyonla baş başa bırakmaktadırlar (Okumuş, 2008:26).

Teknolojik gelişme düzeyi birbirinden farklı ülkelerde, televizyon seyretme süreleriyle ilgili bulgular büyük benzerlik göstermektedir. Ortalama olarak, çocuklar okul öncesinde oyun için harcadıkları süreyi (2–5 saat), ilkokul çağında da okula ayırdıkları yakın bir süreyi (3–6 saat), televizyon ekranı karşısında geçirmektedir (Okumuş, 2008:20).

Ayrıca televizyon, oyuna ve okula göre çocuklar tarafından daha çekici ve eğlendirici bulunmaktadır. Ayrıca televizyon çocuğun yaşamını etkileyen önemli bir bilgi kaynağıdır. ABD'de yapılan araştırmalar göstermektedir ki, 3- 11 yaş arası çocuklar günde 5 saat televizyon seyretmektedirler (Nelson, 1973). Yakın geçmişte yapılan araştırmalar Avustralya, Kanada ve bazı Avrupa ülkelerinde çocukların

televizyona olan eğilimlerinin hemen hemen aynı olduğunu göstermektedir (Murray, 1980; akt. Okumuş, 2008:20).

2. 1. 8. Türkiye'de Yayınlanan Çocuk Programı Uygulamaları

Türkiye'de çocuk yayınları arasında zenginleştirici nitelikteki programlar, dış kaynaklı yapımlarla da desteklenmesi ile başlangıcından beri değişik oranlarda sürdürülmektedir. Çocuk programlarında yerli yapım oranı düşüktür. Yerli olarak hazırlanan çocuk programları okul öncesi, okul çocuğuna yönelik olarak hazırlanmaktadır. Bu programların amacı genellikle eğlendirirken eğitmektir (Güler, 1990:212).

Geçmiş yıllarda Türkiye'de televizyon yayını içerisinde yerli çocuk programlarının yayınlanma oranı oldukça düşüktü.

Güler'in 1990'da yayımlanan bir araştırmasında, 1976 yılında çocuklara yönelik yayınların % 8.6'lık yer tuttuğunu, 1982–1985 yılları arasında da çocuk programları %9.7'i ağırlığında olduğunu, 1986 yılından günümüze kadar yayın saatlerinin artması ile çocuk programlarının yayın süresinin de orantılı olarak yükseldiğini belirtmiştir.

Gelişen teknoloji, sayısal yayına geçilmesi ile beraber uydu ve kablolu yayınların artması yanında izleyicilerin bu konudaki talebi neticesinde çocuk kanalları ve çocuk programları Türkiye'deki televizyon yayıncılığı içindeki yerini almıştır. Türkiye'de özel televizyonların yayına başlaması ile çocuk programlarının içeriği de dönüşüme uğramış, yabancı yapım çizgi filmler seslendirmeleri yapılarak yayınlanmaya başlamıştır (Günaydın, 2011: 30).

2. 1. 9. Türkiye'de Çocuk Yayınlarının Tarihi (TRT'de Çocuk Yayınları)

TRT'de çocuk yayınları ilk televizyon yayınlarının yapıldığı 31 Ocak 1968 tarihinde üç saatlik program içinde yayınlanan "*Kötü Adam ve İnatçı Çiçek*" adlı çizgi film ile başlamış, 1969 yılında çocuk programlarına ayrılan süre tüm programların yüzde 14,7'sine ulaşmıştır. 1971 yılında eğitim, kültür haber ve eğlence programları olarak örgütlenen TRT yayınları içinde çocuk programları eğitim ve kültür yayınları içinde yer almıştır (Tasouji, 2005: 20).

70'li yıllarda TRT'de çocuklar için hazırlanan yerli yapımların sayısı artmıştır. 1972 yılının yapımları arasında çocuklara yönelik eğlence programları olan " Bizim Sokağımız" ve "*Çocukların Televizyonu*" yer alırken, okuma yazma öğretimini amaçlayan "*Televizyon Okulu*" ve üniversiteye hazırlanan öğrencileri hedef alan "*Okul Televizyonu*" eğitim programları ile okul çağındaki çocuklar için

hazırlanan “Çocukların Evreni”, “Gelin Yarışalım”, “Yavru Kurtlar” ve “Oyun Gemisi” programları kültür ve eğlence programları 1973 yılının yerli yapımlarındandır (Tasouji, 2005: 24).

1975 yılında yayınlanan “Birlikte Olalım”, “Elma Şekeri” ve “Güler Yüzle Tatlı Dille” adlı eğitici ve eğlendirici çocuk programlarının kapsamı oyunlarla zenginleştirilmiştir (TRT, 1971 aktaran Timisi, 1999: 213–214). 1979 yılında Birleşmiş Milletler 1979 Çocuk yılı kapsamında TRT Uluslar arası 23 Nisan Çocuk Şenliği ilk kez düzenlenmiştir (Tasouji, 2005: 24).

1979 yılında yayınlanmaya başlayan, çocuklara özgü ilk haber programı “Gök Kuşağı”nda beşer dakikalık haberler verilerek çocuk izleyicilerin haber alma bilgilenme gereksinimlerinin karşılanması amaçlanmıştır (Çankaya, 2003: 162). Aynı yılda “Harun” adlı ilk çocuklara yönelik yerli dizisi de yayınlanmıştır (Tasouji, 2005: 24).

1980 yılında çocuk yayınları genel yayınlar içinde yüzde 8.92’lik yer kaplamış, takip eden yıllarda çocuk yayınlarına aralarında Japon yapımı “Şeker Kız Candy”, Amerikan yapımı “Taş Devri” çizgi filmler ve İngiltere yapımı “Mavi Bilye ” adlı çocuk dizisinin olduğu dış kaynaklı yapımlar eklenmiştir (Çankaya, 2003: 168–169–177–186). Okul çağı çocuklarına yönelik “Gökkuşağı”, “Bil Başar”, “Günaydın” ve okul öncesi çocuklar için hazırlanan çocuklara masalların anlatıldığı ve içinde çizgi filmlerin de yer aldığı “Uykudan Önce” ve “Güle Oynaya” adlı programlar bu yıllarda yayınlanan çocuklara yönelik yerli yapımlardır (Tasouji, 2005: 25).

1981 yılında "Gök kuşağı", "Bil Başar" ve "Uykudan Önce" programlarının yayınlanmasına devam edilmiştir (TRT Genel yayın Plânı, 1981 aktaran Timisi, 1999: 214). 1986 yılında Amerikan Children's Television Workshop (CTW) adlı televizyon şirketinden satın alınan okul öncesi çocuklara yönelik “Sesame Street” programı (Postman, 2004: 109) “Susam Sokağı” adıyla uyarlanmış ve 1989 yılında yayınlanmaya başlanmıştır (Güzel Kemaloğlu, 2008: 29; Timisi, 1999: 214). Amerikan Türkiye ortak üretimi olan programın kuklalar, çizgi filmler ve belgesellerin bir kısmı CTW tarafından, diğer kısım belgeseller ve stüdyo yapımları TRT tarafından hazırlanmıştır (Timisi, 1999: 215). Susam Sokağı programının yayınlanmasının ardından “ses ve görüntünün müzik ve hareketle birleşmesinin yarattığı televizyona özgü iletişim ortamının çocukların televizyona olan ilgilerindeki önemi keşfedilmiş” ve getirilen bu yenilikler ile TRT’nin eğitim felsefesine “öğretim ile eğlencenin birbirinden ayrılamayacağı fikri” katılmıştır (Tasouji, 2005: 25).

Türkiye’de özel televizyonların yayına başlaması ile çocuk programlarının içeriği de dönüşüme uğramış ve yabancı yapım çizgi filmler seslendirmeleri yapılarak yayınlanmaya başlamış ve çocuk programları arasında yerlerini almışlardır (Çaplı, 2002: 142). Çizgi filmler özel kanalların çocuk programları kapsamında yayınlanırken, TRT bu dönemde çocuklara yönelik yayınlarını çizgi filmlerle kısıtlamamıştır. 90’lı yılların başlarında 6 bölüm olarak hazırlanan “Benim Adım Çocuk” adlı belgesel bu yapımlar içinde yer almıştır (Çankaya, 2003: 276). 90’lı yıllarda TRT’nin çocuk yayınları arasında Barış Manço’nun hazırladığı “7’den 77’ye” programı ve eğlendirici-eğitici nitelikte olan “Patika”, “Bay Şıp Şak”, “Var Mısın?”, “Uçan Balık”, “Esinti”, “Güle Oynaya”, “Oyun Bahçesi”, “Ateş Böceği” ve “Birlikte Söyleyelim” TRT’de yayınlanan çocuk programlarıdır (Tasouji, 2005: 26).

2000’li yıllarda TRT’nin çocuk yayınları arasında, 7–12 yaş grubu çocuklara hitap eden “Mini Mart” adlı yerli dizi, yurt dışında yaşayan ilköğretim birinci

kademe çocuklarına yönelik olarak hazırlanan “*Hoş geldin*”, yurt dışında yaşayan okul öncesi çocuklara yönelik “Haydi Çocuklar”, ilköğretim öğrencilerine yönelik yarışma ve eğlence programı “Pazardan Pazara”, okul öncesi çocuklar için hazırlanan “Elma Kurdu Nam Nam” ve okul öncesi yaş grubundaki çocukların zihinsel ve sosyal gelişimlerinin desteklendiği ve çocukların gelişiminde anne ve babaların ebeveynlik rollerinin güçlendirilmesinin amaçlandığı eğitici ve eğlendirici bir program olan “*Benimle Oynar Mısın?*” yer almaktadır (Tasouji, 2005: 26).

2000’li yılların ortalarına gelindiğinde, yapılan ölçümler sonucunda, çizgi film ve çocuk programlarının yüksek oranda izlendiği tespit edilmiş ve böylelikle birçok kanal, yayın akışını değiştirerek, çizgi film ve çocuk programlarına ayrılan süreyi büyük oranda arttırmışlardır. 2000’li yılların sonlarına doğru daha da artan ilgi üzerine bununla da yetinmeyip 24 saat sadece çocuk programları yayınlayan tematik çocuk kanalları oluşturulmaya başlandı. Bugün günümüzde büyük bir ilgi ile izlenen pek çok tematik çocuk kanalı mevcuttur.

2. 1. 10. Televizyon Çocuk Kanallarının Ortaya Çıkışı

Son yıllarda evlerdeki televizyon sayısının arttığı ve izlenebilir kanal sayısının da ilerleyen teknoloji sayesinde fazlaştığı gözlemlenmektedir. Bu artışla birlikte çocuklara yönelik yayınlar da artışlar ortaya çıkmıştır. Televizyonlarda sadece çocuk programlarının içerik ve süreleri arttırılmakla kalmamış ayrıca geçtiğimiz son on yıl içinde dünyanın tüm sanayi ülkelerinde başlı başına televizyon çocuk kanalları da oluşturulmuştur. İlk olarak Amerika’da Nickelodeon, Turner Cartoon Network, Disney Channel ve Fox Kids gibi çocuk televizyonu tematik kanalları hizmete girmiştir (Öztekin, 2008: 64).

Nickelodeon adlı kablolu televizyonu 1979 yılında reklâm almayan bir televizyon olarak Amerika’da yayınlarına başlamıştır. 1984’te reklâm almaya başlayarak, en büyük çocuk televizyonu olacak şekilde kendini geliştirmiştir. 1996’da ekonomik yönden en başarılı Fox Childrens Network’un yerini alarak çocuk televizyonları arasında birinci sıraya yükselmiştir. Bu televizyon 1980’lerin sonuna doğru çocukların Cumartesi günlerinin aynı çizgi filmler üzerine azalan ilgilerini, oyuncak ve çizgi film figürleri pazarlayarak kazanmıştır (Öztekin, 2008: 64).

Ülkemizde de son yıllarda sadece çocuklara özel programlar yayınlayan televizyon kanalları oluşturulmuştur. Bu kanalların yayın akışları içerisinde yerli ve yabancı çocuk programları yer almaktadır.

2. 1. 11. Türkiye’de Yayınlanan Tematik Çocuk Kanalları

Türkiye'nin ilk tematik çocuk kanalı JOJO, 8 Şubat 2005 tarihinde yayına girmiştir. Ardından Yumurcak Televizyonu, 25 Haziran 2007 tarihinde, Türkiye’de şifresiz yayın yapan ilk tematik çocuk kanalı olarak yayın hayatına başlamıştır. Daha sonra TRT, 1 Kasım 2008 tarihinde tematik bir çocuk kanalı olan TRT Çocuk kanalını açmıştır. Bu tarihlerden günümüze kadar daha pek çok tematik çocuk kanalı açılmaya devam etmiştir

Aşağıdaki tabloda Türkiye’de yayınlanan ve en çok izlenen televizyon çocuk kanalları, yayın süreleri ve program sayıları yer almaktadır.

Tablo 2. 3. Türkiye’de Yayınlanan ve En Çok İzlenen Televizyon Çocuk Kanalları, Yayın Süreleri ve Program Sayıları Sırası ile Verilmiştir.

NO	KANAL ADI	PROGRAM SAYISI	YAYIN SÜRESİ
1	TRT ÇOCUK	63	24
2	DİSNEY CHANNEL	31	24
3	CARTOON NETWORK	29	24
4	YUMURCAK TV	28	24
5	MİNİKA GO/ÇOCUK	18/15	24
6	NICKELODEON	37	24
7	DISNEY XD	27	24
8	CNBC-e *	11	-
9	PLANET ÇOCUK	15	19

*CNBC-e tematik bir çocuk kanalı değildir. Ulusal bir kanal olmasına rağmen yayın süresi içinde çocuk programlarına geniş yer vermektedir. (Özellikle hafta sonları çocukları hedef alan Nickelodeon kuşağına yer vermektedir).

**Kanallar ve izlenme sırası araştırmacı tarafından uygulanan anket sonuçlarına göre belirlenmiştir

2. 1. 12. Televizyon Çocuk programları

Çocukların izlemesi için tasarlanmış genel kültür, spor, sanat gibi konuları çocukların anlayabileceği, sıkılmadan izleyebileceği formatlarda veren, eğlence ve oyun ihtiyacını karşılayan programlar çocuk programlarıdır. Bu programlar eğitici, öğretici,

eğlendirici ve kültürel yönleri ile çeşitlilik göstermektedir (Aytan, Dönmez, Vatansever ve Yıldız, 2008:4).

Psikolog Akkan'ın "Çizgi Filmlerin Çocuklar Üzerindeki Etkisi" isimli yazısında, Çizgi filmlerin çocukları eğlendirirken hayal dünyalarını genişlettiğini; onların dünyalarında rahatlatma rolü kadar öğretme rolünü de üstlendiğini söylemektedir (Akkan, 2011).

Televizyonda çok çeşitli programlar yayınlanmaktadır. Çocukların anlama becerisine ve yaşına uygun olmayan, bir görüntü ve ses türündeki programlar, onların eğitimine ve gelişimine katkı sağlamayacağı gibi zarar da vermektedir. Etkili bir kitle iletişim aracı olan televizyonun özellikle ülkemiz gibi gelişmekte olan ülkelerde, çocukların eğitimi üzerindeki etkileri oldukça yüksektir. Bu da çocuklara özel programlar yapılmasının ne kadar gerekli olduğunu bizlere göstermiş oluyor.

Günümüzde yayın yapmakta olan birçok çocuk kanalı mevcuttur. Bu kanallarının yayın akışları incelendiğinde, başta çizgi filmler olmak üzere oldukça çok sayıda çocuk programı yer almaktadır.

A.G.B'nin ölçüm cihazını baz alan özel kanallar, çizgi filmlerin büyük ölçüde izlendiğini görmüş ve bir dönem neredeyse sabahtan akşama kadar çizgi film yayınlamışlardır (Uzel, 2007).

Yapılan ölçümler sonucunda da yayınlanan programlar içerisinde en çok izlenen programın çizgi filmler olduğu tespit edilmiştir. Bu da gösteriyor ki çizgi filmler çocukların hayatında büyük bir yer kaplamaktadır.

2. 1. 13. Çizgi Film

Çizgi film canlı ya da cansız nesnelere canlandırmak veya onlara yeni bir kimlik verme işlemidir. Ancak çizgi filmin yapılanma süreci içinde bu tanım yetersiz kalabilmektedir. Bu açıdan çizgi filmin Stephenson, "hareketlendirme sanatı" olarak kabul etmektedir. Çizgi film karikatür ve çizgi romana yakınlığı olan ama tümüyle bir yaratıcı alandır. Onunda kendine özgü yaratma teknikleri, anlatım dili ve yayınlama ortamı vardır. En önemli öğesi devinimdir, anlatacağını onun aracılığıyla anlatır, uyandıracığı etkileri onu kullanarak sağlar. Bunun yanı sıra hızdan ve yinelemelerden de yararlanır.¹

¹ <http://cizgifilmsel.blogspot.com/2009/11/cizgi-filmin-tanm.html>

Çizgi film, ayrı ayrı yapılmış çok sayıda resmin tek tek filme alınmasından sonra, bunların bir hareket yanılması yaratmak üzere ekranda birbiri ardı sıra gösterilmeleriyle gerçekleştirilir, şeklinde tanımlanır (Alan, 2009:23).

2. 1. 13. 1. Çizgi Filmin Evrensel Dili

Çizgi filmlerde amaç değişik etnik ve kültürel kökenli izleyicilere seslenmektir denebilir. Kahramanların fiziki karakterleri ve yaşam biçimleri evrensel bir değişime uğrar. Örneğin Japonlar çizgi filmlerde sarışın, kahverengi saçlı, iri gözlü karakterler türetirler. İzleyici filmin anons müziği sırasında, jenerikte ve bitişte Japon alfabesiyle yazılmış isimleri görünce Japonya'ya ait olduğunu görür. Bunun dışında çizgi filmlerin hiçbir karesinde, Japonya'yı hatırlatan kareye rastlanmamaktır (Alan, 2009:63).

Japonya'nın, 1960'larda yavaş yavaş girdiği çizgi film sektörüne, günümüzde hâkim konuma gelmiştir.

Çizgi filmlerin konuları, dünyadaki bütün çocukların izleyebilecekleri şekilde olması gerekir denebilir. Çizgi filmlerde verilen mesajların evrensel olması da bir başka satış garantisi özelliğidir. Çizgi filmlerin lokomotif görevi gören ana karakterlerinin mutlaka bir görevi vardır. Başkalarına yardım ederler, yanlışlıkları düzeltirler, kötülükleri önlerler. Diğer yardımcı karakterler iyi veya kötü olabilir. Önemli olan iyinin kötülüklerle rağmen engellerin üstesinden gelebilmesi gözyaşı ya da gülücüklerle mutlu sona ulaşılmasıdır (Alan, 2009:63).

2. 1. 13. 2. Çizgi Filmlerin Çocuklar Üzerindeki Etkileri

Televizyon yayınlanan programlar içinde, çocukların en fazla izlediği program türü çizgi filmlerdir. Çizgi filmler ve çocuk programlarının çocuğun bilişsel, duygusal durumuna ve davranışlarına yakın olması ve çizgi film kahramanlarıyla kolayca özdeşleşebilmesi, çizgi filmlerin, çocuk programlarının çocuklar tarafından genel olarak izlenme nedenidir (Öcel, 2002:268).

Çocuklar, izledikleri film kahramanların yeteneklerine sahip olmak isterler ve kendilerini onlarla özdeşleştirmektedirler. Doğruyu yanlış; güzeli çirkini öğrenme yaşındaki çocuk için çizgi filmler örnek alınan eğitici konumundadır (Öztek, 2008:28).

Peri (1997), yaptığı araştırmada çocukların, çocuk programları dışında en çok komedi dizilerini izlediklerini (%72.3) ifade etmektedir (Peri, 1997:88). Demiriz ve İlkay'ın (1999) yaptığı bir araştırmada, ebeveynlere göre çocuklarının yüzde 79.4'ünün çizgi film programlarını izlemeyi tercih ettiklerini belirtmektedir (Serhatlıoğlu, 2006:49).

Çocuk programlarının içeriği, kültürel, estetik zevkleri, el becerisini geliştirici, düşünmeyi özendirici, çeşitli ilgiler uyandıran, çocukların yaşantı alanlarını genişleten konulardan oluşmaktadır. Çocuk programlarında, çocuklar için ayrılan yayın kuşaklarında çizgi film kullanımı kaçınılmazdır. Bu konuda Dünya'da ve Türkiye'deki uygulamalara bakıldığında, çocuk yayınlarının büyük çoğunluğunu çizgi filmler oluşturmaktadır (İnanlı, 2009:19).

2. 1. 13. 2. 1. Çizgi Filmlerin Çocuk Eğitimi Üzerine Etkileri

Televizyon günümüzde yaygın olan çok güçlü bir iletişim aracıdır. Bir anda milyonlara hitap etme şansına sahip olan televizyon iyi kullanıldığı takdirde, çocukların eğitimi için çok yararlı bir cihazdır, çünkü görsel ve işitsel duylara hitap eden televizyonun etkisi çok büyüktür. Çocuklar, televizyonda gördüklerini hemen kaparak, oyunlarına ve davranışlarına aynen yansıtmaktadırlar (Alan, 2009:98).

Çizgi filmler hem görsel, hem de işitsel bir iletişim aracı olarak, içeriğindeki göz kamaştırıcı renkler ile çocukları etkileme gücü yönünden oldukça etkilidir. Birçok konu ve olay, çizgi film yoluyla çeşitli renk ve simgelerin kullanımı ile çok sade bir şekilde çocuklara hitap etmektedir. Böylece çizgi filmde pek çok konu gerçekçi bir yaklaşımla karikatürize edilerek eğlenceli bir şekilde sunulmaktadır. Bu sayede eğitim sevimli bir hale gelmektedir. İşte çizgi filmin bu özelliklerinden faydalanarak, çocukları pek çok konuda, sıkılmadan ve eğitildiklerini fark etmeden eğitmiş oluruz.

Çocuklara yönelik program ve reklamlarda, ürün önerilirken çocuklar tarafından sevilen çizgi ve animasyon karakterlerin kullanılması da yaygın bir uygulamadır. Küçük yaşlardan itibaren çizgi filmler ve çizgi resimler çocukların çabuk okuma ve kavrama yeteneklerinin geliştirilmesine yardımcı olmaktadır (Aşçı, 2008:11).

“Çocukların tercih ettikleri türler arasında olan çizgi filmler, onlardan gördüklerini taklit etme tarzları, çocukların günlük yaşamını ve dünyasını anlamaya yardımcı olabilmektedir” (Alan, 2009:65).

Bundan dolayı çizgi filmlerin konuları, kullanılan renkler ve ses efektlerinin nasıl kullanıldığı önemli olmalıdır. Çizgi filmlerde amaç eğlendirirken eğitmek olmalıdır. Çizgi filmlerin içeriği onu oluşturanın (çizenin) kahramanlarına verdiği kişiliğinden kaynaklanabilir. Çizgi filmler aynı zamanda bilgilendirmelidir. İçeriğin sunumunda kullanılan kavramlar, bilgilendirici nitelikte olmalıdır. Soyut kavramların (sevinç, mutluluk, yardımlaşma vb.), bir anlamda somut olarak kişiliklerinde gösterilmesi, çizgi filmlerle eğitim işlevinin gerçekleşmesine yardımcı olabilir. Çocuk programlarının ve yayın kuşaklarının vazgeçilmeyen türü olan çizgi filmlerin, doğru amaçlar için kullanılarak, kime, nasıl ve hangi saatlerde verileceğinin de bilincinde olunmalıdır (Alan, 2009:64).

2. 1. 13. 2. 2. Çizgi Filmlerin Çocukların Öğrenme Sürecine Etkileri

Günümüzde televizyon çocukların gelişiminde çok önemli bir yer tutuyor. Çocuğun dış dünya ile bağlantısını televizyon sağlıyor ve televizyon çocuğun en önemli eğitmeni olur. “Çocuklarda öğrenme dürtüsü çok fazla olduğundan, sosyal gelişim, ortam ve kalıtsal faktörün de tesiriyle televizyondan olumlu olumsuz etkilenir” (Alan, 2009:97).

“Çizgi filmlerin, etkinliğinin ölçülmesi düşünüldüğünde; çizgi yapımlarla konu, gerçekçi bir yaklaşımla verildiği gibi, hayal gücünü geliştirebilecek her biçimde sunulabilmekte ve öğretim süreci sevimli hale dönüştürülerek öğrenme isteği artırılabilir” (Alan, 2009:97).

“Ayrıca rengin ve sesin devreye girmesiyle akılda kalıcılığı artırmakta, aynı zamanda görerek ve işiterek etkin bir öğrenme sağlanabilmektedir

“Görselliği çok etkili olan çizgi film, teknikle sanatın iç içe olduğu bir sinema tekniğidir. Küçük yaşlardan itibaren çizgi filmler, çizgi resimler çocukların çabuk okuma ve kavrama yeteneklerini geliştirmektedir. Bu yönüyle yararlı ve uygun bir uyarıcıdır” (Alan, 2009:97).

2. 1. 13. 3. Çizgi Film ve Müzik

Görüntü evrensel bir simge, hareket eden görüntü ise; evrensel bir dildir (Budak, 1966: 33). Bu zengin dilin, daha zengin bir biçimde karşıya aktarılabilmesi için başka bir dile, yani ‘müzik diline’ ihtiyaç vardır. Günümüzde, müzik sanatıyla iç içe olmayan ya da müzik sanatından etkilenmeyen sanat dalı yok denecek kadar azdır. Bu

sanat dallarından biride çizgi film sanatıdır. Ses, dolayısıyla müzik, çizgi filmin en önemli yardımcı öğelerinden biridir (İmik: 2011: 13).

Çizgi film için müzik, en az görüntü ve senaryo kadar önemlidir. Bir çizgi filmle eşlenen müzik, çizgi filmin başarısında önemli bir etkiye sahiptir (Cardle; Barthe; Brooks; Robinson, 2002: 12). Çizgi film yapımcıları, müziği her zaman güçlü bir anlatım aracı olarak görmüştür (İmik: 2011: 18).

2. 1. 14. Televizyon ve Eğitim

Televizyon yayınları, ister genel yayın programı içerisindeki eğitici yayınlar; isterse okul programlarına paralel, okuldaki öğretimi destekleyici, tamamlayıcı ve doğrudan örgün eğitime yönelik eğitim yayınları olsun; temelde davranış değiştirmeye ve izleyici açısından öğrenmeye, televizyon açısından öğretmeye dayanmaktadırlar. Bu nedenle, söz konusu bu yayınların hazırlanması ve sunulmasında, öğrenme-öğretme kuramlarının ve bu kuramlar doğrultusunda yapılan araştırmaların sonuçlarının dikkate alınması gerekmektedir. Ayrıca, hedef-izleyici grubunun çeşitli yönleriyle tanınması ve bu yönde yapılmış psikolojik ve sosyolojik araştırma sonuçlarından haberdar olunması gerekmektedir (Yapıcı, 2006:2).

Televizyonun görüntüsel niteliği çocuk eğitiminde de etkili olmaktadır. Bu etki, gerek televizyonla yapılan okul yayınları ile gerekse okul programları dışında yapılan eğitim, kültür ve haber programları ile kendini göstermektedir. Bu konuda yapılan pek çok araştırma, televizyon izlemenin okul öncesi çocukların bilgi dağarcıklarını genişlettiğini ortaya çıkarmıştır. Okul çağındaki çocuklarda televizyonun eğitsel etkisi gerek okul derslerinde, gerekse genel kültür olarak olumludur. Ancak okul derslerinde etkinin genel kültür almada, bilgilerini genişletmede olduğu kadar fazla olmadığı saptanmıştı (MEGEP, 2006:45).

Milli eğitim bakanlığının yapmış olduğu çalışmada da görüldüğü gibi televizyon izlemenin pek çok olumlu etkileri ortaya çıkmıştır. Bu sayede çocukların bilgi dağarcıklarının genişlediği, kültürlerinin arttığı, hatta bunun okul derslerini de etkilediği saptanmıştır. Televizyonun bu etkisinden yararlanarak müzik dersi dâhil diğer bütün okul derslerini destekleyecek programlar hazırlanabilir.

Diğer kitle iletişim araçlarının özellikleriyle karşılaştırıldığında, televizyonun eğitim açısından önemli bir yere sahiptir. Televizyon bireyin birden fazla duyu organını

uyararak algılama, hafızada tutma ve öğrenmede kolaylık sağlayarak bireyde öğrenme isteği uyandırır (Eraslan ve Demir, 2008:289).

Çeşitli sosyoekonomik ve kültürel farklılıkların olduğu bölge ve yerler vardır. Bu durumda da televizyonun çocuklar üzerindeki etkisi bölgeden bölgeye değişmektedir. Kiminin içinde yaşadığı ve gördüğü birtakım şeyleri, kimi çocuk ancak televizyonda görmektedir. Bu anlamda yetersiz çevre koşullarında yaşayan çocukların diğerlerine göre, televizyondan aldıkları eğitim ve yeni kavramların oldukça fazla olduğu düşünülmektedir. Bu nedenle bu yerlerde yaşayan çocukların gelişimine olumlu katkılar sağlayacak eğitim programları düzenlenmelidir.

2. 1. 14. 1. Televizyonda Yayınlanan Çocuk Programları ve Eğitim

Çizgi filmler çocukları eğlendirmek ve tüketim maddeleri satmak gibi işlevleri dışında hazır bir sanat biçimi olarak yeni yeni kullanılmaya başlanmıştır. “Çizgi filmin eğitim alanında rol oynaması, çizgi filmin yapısında var olan görsel düzenlemeler, hareket ilişkisine dayanır” (Can,1996, s.90). Çizgi filmlerde amaç eğlendirirken eğitmek olmalıdır. Çizgi filmlerin içeriği onu oluşturanın (çizenin) kahramanlarına verdiği kişiliğinden kaynaklanabilir. Çocuk programlarının ve yayın kuşaklarının vazgeçilmeyen türü olan çizgi filmlerin, doğru amaçlar için kullanılarak, kime, nasıl ve hangi saatlerde verileceğinin de bilincinde olunmalıdır (Alan, 2009:65).

Çocuklar, zamanlarının çoğunu televizyon başındaki çocuk programlarını izleyerek geçirirler. Çocuklar okuldaki eğitimleri dışında farklı şekillerde de müzikle karşılaşmaktadırlar. Bu karşılaşmanın en büyük diliminde ise görsel medya yer almaktadır. Çocuklar üzerinde büyük etkileri olan böyle bir zaman diliminde yayınlanan müziklerden bir eğitim aracı olarak faydalanılabilir.

Çocuk programları hazırlanırken, bu programların çocuklar üzerinde bırakacağı etkilerin iyi düşünülmesi gerekir. Çocuklar bu programları izlerken pek çok müzik de buna eşlik etmektedir. Programlarda yer alan bu müzikler, müzik eğitimi açısından doğru bir şekilde kullanılırsa, çocukların zekâ, kişilik ve sosyal gelişimlerine olumlu yönde etki eder. Ayrıca çocukların müzik ve sanat eğitimi açısından gelişimlerine de büyük katkı sağlar.

Çocuklar, izledikleri film kahramanlarının yeteneklerine sahip olmak isterler ve kendilerini onlarla özdeşleştirmektedirler. Doğruyu yanlış; güzeli çirkini öğrenme

yaşındaki çocuk için çizgi filmler örnek alınan eğitici konumundadır (Şirin, 1999:132; akt. Öztekin, 2008:28).

Televizyonun bu güçlü etkisinden yararlanarak eğitim amaçlı çok güzel programlar hazırlanabilir. Bu sırada çocuk fark etmeden ve sıkılmadan yani eğlenerek de eğitilir ve doğru davranışlar edinir. Burada önemli olan çocuk fark etmeden televizyonun olumsuz etkilerinden onları uzak tutabilmektir. Bu sayede çocuğun televizyon başında geçirdiği zaman dilimini doğru bir şekilde kullanmış oluruz.

Buckingham (1998) çocukları korumaya yönelik yasaklayıcı bir anlayışın, yerini kontrol mekanizması oluşturma tartışmalarına bıraktığını ileri sürmektedir. Bu anlayışta çocuğa televizyon seyrettirmemek yerine, televizyonu çocuğun gelişimine olumlu katkılar sağlayacak şekilde kullanabilme becerisi kazandırmak yatmaktadır. İletişim uzmanları, bireylerin kitle iletişim araçlarından etkin bir biçimde yararlanabilmeleri için, bilinçli kullanım biçimlerinin geliştirilebileceği, bir eğitim sürecinden söz etmektedirler (Ertürk ve Gül, 2006:19).

Görüldüğü gibi çizgi filmler çocukların gelişimlerini olumlu ya da olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Bundan dolayı çizgi film yapımcılarına, televizyon kanallarına ve en önemlisi ailelere büyük sorumluluk ve görevler düşmektedir. Ayrıca bu konuda çeşitli denetleme merkezleri ya da birimleri oluşturulabilir (Öztekin, 2008:29).

2. 1. 14. 2. Televizyonda Yayınlanan Çocuk Programları ve Müzik Eğitimi

Çocukların televizyonla etkileşimi çok küçük yaşlarda başlamakta ve televizyon seyretme süresi çeşitli etmenlere bağlı olarak değişebilmektedir (Aral ve Aktaş, 1997:100).

Çocukların eğitiminde, aile, okul ve sosyal çevrenin yanında kitle iletişim araçlarının etkisi görmezden gelinemez. Günümüzde kitle iletişim araçları ve özellikle televizyon, çocuk müzik eğitiminde önemli bir yere sahiptir.

Ergöz, (2006)'da yayımlanan çalışmasında, çocukların yaşamında çok önemli bir yer teşkil eden çizgi filmler aracılığı ile anaokulu ve ilkokul çocuklarına yaşama dair öğretmek istediğimiz birçok kavramı çok daha kolay öğretebiliriz, düşüncesindeyim. Çocuğumuzu bir konsere, bir tiyatroya götürmeden ki bazen hayatın karmaşasından buna vakit bulamıyoruz, düzenli çizgi film izleterek müziğe dair hayata dair birçok

kavramı öğretebiliriz, varsa ilgisi uyandırabiliriz. Sadece bilinçli olmak ve hangi çizgi filmi izleteceğimizi iyi bilmek gereklidir. Çizgi film çocukların hayal dünyasını zenginleştiren kavram ve objeleri gerçek dünyayla daha hızla örtüştürmelerini sağlayan bir araçtır.

Ergöz (2006:211) "Üzerinde özenle çalışılmış sanatlı filmlerin çocuklar üzerinde gerek yaşamsal değerleri kavratmada, gerekse müzik ve sanat eğitimi açısından son derece olumlu etkileri olduğuna inanıyorum" demiştir.

İlköğretim öncesi dönemde ve ilköğretim çağında "müzik zevki ve bilinci" geliştirilmemiş çocukların gelecek yaşantılarında "medeni" birer birey olmalarını beklemek ancak "hayalcilik" olarak adlandırılabilir (Özeren, 2006:7).

2. 1. 15. Müzik Eğitimi

Yalın ve özlü anlatımıyla müzik eğitimi, "bireye kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli müziksel davranışlar kazandırma, bireyin müziksel davranışını kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak değiştirme ya da bireyin müziksel davranışında kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli değişiklikler oluşturma, bireyin müziksel davranışını kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak geliştirme sürecidir" (Uçan, 1997:8).

Yurga (2002:53), "20. Yüzyılda Türkiye’de popüler müzikler" adlı kitabında, eğitim müziği ile müzik eğitimi her ne kadar aynı anlama geliyormuş gibi görünüyorsa da, eğitim müziğinin eğitimde kullanılan müzikler olduğu, müzik eğitiminin ise, profesyonel anlamda verilen, çalgı, ses ve kuram dallarından oluşan, bilgi ve yetenek geliştirmeye dayalı bir eğitim çeşidi olduğu" nu söylemektedir.

Müzik önemli toplumsal etkileri olan, kültürlerarası diyalogu kolaylaştıran, hayatın her çizgisinde kendisine yer bulabilen bir sanat dalıdır. Milli Eğitim Bakanlığı, önemli olan bu sanat dalını eğitim basamağıyla daha verimli ve topluma dönük hale getirmek için ilköğretim müzik dersi öğretim programı hazırlamış ve ilköğretim okullarında müzik dersini zorunlu hale getirmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı'nın hazırlamış olduğu müzik dersi ilköğretim programının amaçları olarak:

- Müzik yoluyla estetik yönü geliştirmek,
- Duygu, düşünce ve deneyimlerini müzik yoluyla ifade etmelerine imkân sağlamak,
- Yaratıcılık ve yeteneğini müzik üretme yoluyla geliştirmek,
- Yerel, bölgesel, ulusal, uluslararası müzik kültürlerini tanımak,
- Kişilik ve özgüven gelişimlerine katkı sağlamak,

- Müzik aracılığıyla zihinsel becerilerinin gelişimini sağlamak,
- Müzik yoluyla bireysel ve toplumsal ilişkilerini geliştirmek,
- Bireysel ve toplu olarak, nitelikli değişik türlerde şarkı dinleme, söyleme ve çalma etkinliklerine katılımlarını sağlamak,
- Müziksel algı ve bilgilerini geliştirmek,
- Türkçeyi doğru ve etkili kullanmalarını sağlamak,
- İstiklal Marşı başta olmak üzere milli marşlarımızı özüne uygun olarak seslendirmelerini sağlamak,
- Müzik yoluyla sevgi, paylaşım ve sorumluluk duygularını geliştirmek,
- Milli birliğimizi, bütünlüğümüzü pekiştiren ve dünya ile bütünleşmemizi kolaylaştıran müzik kültür ve birikimine sahip olmalarını sağlamak,
- Atatürk'ün Türk müziğinin gelişmesine ilksin görüşlerini kavramak ve Atatürk ilke ve inkılâplarına gönülden bağlı, kültürlü bireyler olarak yetişmelerini sağlamak” olarak belirlenmiştir (Karataş, 2008:1).

Eğitim planlanırken çocukların gelişim düzeylerinin, ilgilerinin ve isteklerinin de dikkate alınması gerekir. Planlanan eğitimin bu koşulları da kapsayarak çocuğun diğer ilgi alanlarıyla bağlantılı olması ve eğitimi de destekleyici nitelikte olmasına dikkat edilmelidir.

Müzik eğitimi, temelde belli müziksel etkinlikler ve etkileşimler yoluyla bireyin ve giderek toplumun estetik gereksinimlerini karşılamayı, sanatsal yaratma güdüsünü doyurmayı, beğenisini (zevkini) geliştirmeyi, müziksel yaşamını daha sağlıklı ve daha etkili ve verimli kılmayı, böylece bireysel ve toplumsal düzeyde özel ve genel yaşamın daha mutlu olmasına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Bireyin giderek toplumun içinde yaşadığı kültürel gerçekliği algılama, kavrama, betimleme, açıklama, yorumlama, değerlendirme, denetleme, değiştirme ve geliştirmede duyarlı ve yararlı olmasına katkı sağlamaktadır. Ayrıca bireyin içinde yaşadığı doğal, toplumsal ve kültürel çevrenin yapıcı, yaratıcı ve üretici, paylaşıcı ve tüketici bir ögesi olarak bilinçlenmesinde ve bilinçle davranmasında rol oynamaktadır (Kemaloğlu, 2008:13).

2. 1. 15. 1. Müzik Eğitiminin İşlevleri

Eğitim, kültürlenme ve sosyalleşme süreçlerinin en etkili dönemi hatta başlangıcı sayılan çocukluk döneminde de müziğin çeşitli işlevleri olduğu bilinen bir gerçektir. Bu gerçeğin bir sonucu olarak da çocuklar için müzik yaratma ve uygulama düşünceleri ve çabaları önemini hiç kaybetmemiştir (Yıldız, 2010:2).

Müziğin insan yaşamındaki işlevleri şu beş ana boyutta kümelenecek incelenip özetlenebilir:

- **Bireysel işlevleri:** Müziğin bireysel işlevleri denilince, bireysel yaşamda müziğin gördüğü/yaptığı iş, üstüne düşen görev, oynadığı rol, gösterdiği

önemli etki, bulunduğu anlamlı yardım ve katkı ile sağladığı anlamlı destek ve yarar akla gelir.

- **Toplumsal işlevleri:** Toplumsal yaşamda müziğin gördüğü iş, üstüne düşen görev, oynadığı rol, gösterdiği önemli etki, bulunduğu anlamlı yardım ve katkı ile sağladığı anlamlı destek ve yararadır.
- **Kültürel işlevleri:** Kültürel yaşamda müziğin gördüğü/yaptığı iş, üstüne düşen görev, oynadığı rol, gösterdiği önemli etki, bulunduğu anlamlı yardım ve katkı ile sağladığı anlamlı destek ve yararadır.
- **Ekonomik işlevleri:** Ekonomik yaşamda müziğin yaptığı iş, oynadığı rol, gösterdiği önemli etki ile sağladığı anlamlı destek ve yarar anlaşılır.
- **Eğitsel işlevleri:** Eğitimsel yaşamda gördüğü iş, üstüne düşen görev, oynadığı rol, gösterdiği önemli etki, bulunduğu anlamlı yardım ve katkı ile sağladığı anlamlı destek ve yararadır (Uçan,1994:13).

Müziğin insan yaşamındaki işlevleri arasında en temelde olanı kuşkusuz, bireysel boyuttaki fizyo-biyopsişik işlevlerdir. Çünkü müziğin toplumsal, kültürel, ekonomik ve eğitimsel işlevleri bu temele dayalıdır, bu temelden kaynaklanır (Kemaloğlu, 2008:14).

Eğitim, kültürlenme ve sosyalleşme süreçlerinin en etkili dönemi hatta başlangıcı sayılan çocukluk döneminde de müziğin çeşitli işlevleri olduğu bilinen bir gerçektir (Yıldız, 2005:74).

Çağdaş eğitimin vazgeçilmez boyutlarından birini oluşturan sanat eğitiminin özellikle çocukluk döneminde müzik eğitimine ve müzik ile eğitime ağırlıklı olarak yaslandığını söylemek mümkündür (Yıldız, 2005:74).

2. 1. 15. 2. Neden Müzik Eğitimi

Müzik, yaşantımızın vazgeçilmez bir unsuru. En ilkelinden en gelişmişine kadar bütün toplumlarda müziğin yaşamın bir parçası olduğunu görüyoruz. Farklı toplumların birbirine benzeyen veya tamamen değişik müzikleri var. Afrika'daki ilkel kabilelerin çoğunlukla ritim çalgılarıyla çıkardığı müzik, Chicago Senfoni Orkestrası tarafından yorumlanan Beethoven'in veya Mozart'ın besteleri yanında çok basit kalsa da her iki müziğin hem icra edenler hem de dinleyenler üzerindeki etkilerinde büyük benzerlikler var. Sonuçta hangi toplum olursa olsun müziksiz bir yaşam söz konusu değil (Karaçay, 2010:33).

Müzikle yakın olmayan birçok insanın inandığının aksini söyleyen araştırmaya göre, eğitilmiş müzisyenlerin beyni diğer insanların beyninden biraz farklı çalışıyor.

Brain and Cognition adlı bilimsel dergide yayınlanan, Vanderbilt Üniversitesi psikologlarının elde ettiği bulgulara göre, profesyonel müzik eğitimi alanlar, müzik eğitimi almamış insanlara oranla, hem etkili bir yaratıcı düşünme tekniği sayılan beyinlerinin "ışınal düşünme" becerilerini çok daha iyi kullanıyorlar, hem de beyinlerinin her iki yarım küresinin ön korteks bölümlerini birlikte ve dengeli kullanıyorlar (Duyar, t. y).

Türkiye'de müziğin zekâ üzerine etkilerini araştıran M.S.Ü. Devlet Konservatuarı profesörü Filiz Ali, "Müzik ne kadar soyut görünse de son derece bilimsel ve matematiksel müziğin içinde bir matematik var. Notalar, solfej hepsi matematik üzerine kurulu ve piyano çalmak da matematiksel düşünmeye benziyor. Hem beyni hem bedeni çalıştıran piyano, notaları algılayan beynin tuşlara dokunan parmaklara, pedallara basan ayağa emir vermesiyle bir koordinasyon oluşturur. Bu da beynin birden fazla bölgesini çalıştırarak çok yönlü düşünmeyi ve bağlantılar kurmayı sağlar, beynin kullanımını geliştirir" (Akverdi, t.y).

Sanatsal eğitim durumundaki müzik eğitiminde, bu eğitim içerisinde bulunanların bazı yönlerinin geliştiği vurgulanabilir. Sanat aracılığı ile insanda, duyguların eğitiminin, imgelemin (düşlem gücünün) geliştirilmesini ve insanın yalnızca akılcı yanının değil, onun duyuşal yanının duygularının da eğitilip geliştirilmesini, yalnızca bilme içgüdüsünün değil, uyuma yönelen içgüdünün de eğitilmesi gerekliliğini Mac Osborn, "Ana-Baba ve Çocuklar için El Kitabı" 'nda ısrarla talep etmektedir (San, 1984). Böyle bir oluşum için müzik eğitiminin oldukça önemli ve etkili bir eğitim aracı olduğu belirtilebilir (Kemaloğlu,2008:12).

Müzik eğitimi beyni yoğurup şekillendirirken daha zeki, daha duyarlı ve daha sosyal bir neslin de tohumlarını atıyor (Akverdi, t.y).

Çocuklarımızı, gençlerimizi müziğe, müzik etkinliklerine yöneltmekten çekinmeyelim. Müziği seven çocuk insanı sever, insanları, toplumu sever, yaşamı sever, eşsiz bir ruh kudreti ve zenginliği kazanır (Say, 2001:20).

2. 1. 15. 3. Müzik Eğitiminin Çocuğun Yaşamındaki Yeri ve Önemi

Müziğin çocuk yaşamındaki yeri ve önemi çocuğun kendini seslerle ifade etme, özgün olanı ve güzeli seslerle arayıp bulması ile başlar. Anlama ve anlatma gereksinimini karşılamının yanı sıra, yaşamının değişik dönemlerinde müziğin çok

yönlü işlevlerinden yararlanır (Uçan v.d 2001:5). Yapısı ve yaradılışı gereği çocuğun sağlıklı, güvenli, dengeli, uyumlu ve doyumlu yaşaması gerekir. Yaşamını en iyi biçimde sürdürmek için her türlü gücünü ve yeteneğini harekete geçirmek ister. Bunun için var olan olanaklardan yararlanmaya gereksinim duyar. Çocuğun bu gereksinimlerini karşılamada özellikle müzikten etkili biçimde yararlanması mümkündür (Okumuş, 2008:15,16).

Spychiger'in araştırmasına ve "Mozart IQ Artışı Sağlar" adlı çalışmanın sonuçlarına dayanılarak şunlar söylenebilir: Daha fazla müzik eğitimi alan çocuklar, öğretmenleri ile daha işbirlikçi ve arkadaşları ile daha dostça ilişkiler içindedirler. Ayrıca, çocuklar birlikte müzik yaparlar ve şarkı söylerlerse, birbirlerini dinlemeyi daha kolay öğrenirler. Çünkü rekabetçi davranışlar müzik yapmakla uyuşmamaktadır (Edwards, 1997; Kemaloğlu, 2008:28).

Biyologlar yeni doğmuş çocuğun beynindeki fazla sayıdaki hücrelerden bir kısmının sinirlerle birbirine bağlanmış hücre ağının dışında kaldığını söylüyor. Bebeklerde konuşmaları dinlemek, parlak renkli oyuncaklarla oynamak ve müzik dinlemek gibi durumlar bu sınırları güçlendirerek çocukta zekâ gelişimini sağlıyor (Akverdi, t. y).

2. 1. 15. 4. Müziğin Erken Çocukluk Döneminde Önemi

Beyin ve çocuk gelişim uzmanlarının son on yılda elde ettikleri önemli sayıdaki kanıt, erken yaşlarda alınan müzik eğitiminin yararına ve etkilerine dikkati çekmektedir (Flohr, Miller, Debeus, 2000; akt. Kemaloğlu, 2008:26).

Müziğin, insan beyninde oluşturduğu etkiler üzerine yapılan çalışmalarda; alfa, beta, teta ve delta gibi EEG frekanslarının işitsel uyarılar sonucunda değiştiği görülmüştür (Rüütel , 2002). Özellikle alfa dalgalarının tekrar süresi ile ilgili yapılan analizlerde, bir uyarana verilen tepkinin olumlu veya olumsuz olması arasındaki farklılığın anlamlı olduğu bulunmuştur (Walker, 1980; akt. Kurt, 2007: 20).

Müziğin ve müzik eğitiminin insan beyninde gerçekleşme sürecine ilişkin nöromüzikal alanda yapılan araştırma bulguları şu önermeleri ortaya çıkarmıştır:

- 1- İnsan beyni müziğe tepkide bulunma ve katılma yeteneğine sahiptir.
- 2- Beynin müziksel işlevleri doğumla birlikte başlar ve yaşam boyu devam eder.
- 3- Erken yaşta başlayan ve devam eden müzik eğitimi beynin müziksel işlevlerinin düzenlenmesine katkıda bulunur.

4- Beynin müziksel işlevleri beyinde geniş bir alana yayılmış kapsamlı bir sinir sisteminden oluşmakla beraber özelleşmiş bölgelere de sahiptir (Flohr, Miller, Debeus, 2000; akt. Kemaloğlu, 2008:26).

Erken çocukluk döneminde müzik eğitiminin amacı; çocuğun duygusal, bilişsel, dil ve psiko-motor gelişimlerine yardımcı olmak başka bir deyişle çocuğun duyduklarını, düşündüklerini ritim ve şarkılarla serbestçe ifade edebilmelerini çocuğun müzik kültürü ile tanışmasını ve müzik sevgisini kazanmasını sağlamaktır (MEGEP, 2007:4).

Irvine, California Üniversitesi araştırmacılarından Frances Roucher ve Gordon Shaw 1993'te okul öncesi çocuklar üzerinde yaptıkları araştırmalarda, 3-5 yaş arası çocukların 6 aylık piyano dersinden sonra, matematik ve diğer bilimler açısından çok önem taşıyan uzaysal algılama testlerinde ve bulmacalarda heyecan verici gelişimler gösterdiklerini saptamışlardır. Araştırmacılar, müzik eğitiminin beyindeki yeni ve sürekli bağlantılar oluşumunu canlandırdığına inanmaktadırlar (Beachwood,1997; akt. Kemaloğlu, 2008:28).

Bilişsel becerilerle ilgili olarak Whittell (1997)' in yaptığı çalışma şöyledir: 6 aylık bir dönem için, 3 ve 4 yaşlarındaki 2 çocuk gurubundan birine piyano diğerine bilgisayar dersleri verilmiş, dönem sonunda her 2 gruba IQ testleri uygulanmış ve piyano dersi alan grupta %34' lük ileri performans kaydedilmiştir. Bu çarpıcı sonuç, California Wisconsin Üniversitesi nöroloji uzmanlarınca, farklı sosyoekonomik sınıflardan 78 çocuk üzerinde denenmiştir. Bu sonuç şu cümle ile ifade edilmiştir: "Müzik Nörolojik Sistemin Evrenini Geliştirir" (Kemaloğlu, 2008:28).

Prof. Ali, Avusturya, Almanya, Macaristan gibi ülkelerde anaokullarından itibaren çocuklara müzik eğitimi verildiğini söylüyor: "Burada müzik ilkokulları var. Bu okullarda diğer derslerin yanında her gün iki saat müzik eğitimi veriliyor. ve çocuklara birer enstrüman çalmayı öğretiyorlar." Filiz Ali'ye göre müzik eğitimi için çocuğun ille de müziğe yeteneği olması gerekmiyor. "Herkesin matematik yeteneği olmaz ama hepimiz okulda matematik öğrendik. Müzik için de bu geçerli. Çok yetenekli olmasa da çocuklara biraz müzik öğretmek onların zekâsını, algılama, öğrenme kapasitesini, koordinasyon kurmasını ve yaratıcılığını geliştirecek, ileride yapacağı meslekte daha başarılı ve kıvrak zekâlı olmasını sağlayacaktır" diyor ve ekliyor: "Benim ders verdiğim öğrenciler şimdi mimar, doktor, antropolog, matematik profesörü..." (Akverdi, t. y).

Araştırma sonuçlarında da görülüyor ki erken yaşta başlanan müzik eğitiminin çocuk için ne kadar gerekli ve önemli olduğudur. Bu nedenle erken yaşlardan başlayarak öncelikli olarak yapılması gereken ilk şey çocuğun çevresinde bir müziksel

ortam oluşturmaktır. Özellikle ailelerin bunun bilincine varmaları ve gereken yönelimleri göstermeleri gerekiyor.

2. 1. 15. 5. Müziğin Çocuğun Gelişimine Etkileri

İlköğretim çağı çocuğunun yaşamında müziğin çok önemli yeri ve işlevleri vardır. Bu işlevler; bireysel, toplumsal, kültürel, ekonomik ve eğitimsel olmak üzere çok yönlü ve çok boyutludur. Bunlardan her biri kendi içinde zengin bir çokluk ve çeşitlilik gösterir. Müziksel işlevler çocuğun gerek kendi yaşamında, gerek kendisini çevreleyen insanlar ve diğer varlıklarla ilişkilerinde ve gerekse onlara katkılarında çok etkin ve belirleyici rol oynar (Uçan, Yıldız ve Bayraktar, 1999:3).

Müzik eğitime erken başlanması ve eğitilen çocuğun ilerideki başarısında üstün bir müzisyen durumuna gelebilmesi ve daha mutlu olması açısından ailelerin konuya duyarlı ve bilinçli yaklaşımları oldukça önemlidir. Bu yüzden, ailenin çocuğunu iyi tanıması, onun ilgi ve yeteneklerini yakından gözlemlemesi gerekmektedir. Çocukların ilgilerinin tespitinde, çocuğa oluşturulacak müziksel ortam çok belirleyicidir. Çocukların çevresinde müziksel bir ortam oluşturmak bu yönelimin ilk koşullarındandır. Çocukların oyuncakları arasına bir çalgının konması, evde müzik dinlenmesi, şarkılar söylenmesi, çocuğa müzikli masallar dinletilmesi, müzikli filmler seyredilmesi, televizyondan konser programları izlenmesi çocukların ilgisini kendiliğinden bu alana yöneltecektir (Kemaloğlu, 2009:18).

2. 1. 15. 6. Televizyonda Müziksel Etki

Son zamanlarda yapılan araştırmalarla müziğin zekâyı doğrudan etkilediği sonucuna varılmıştır. Çocukların da zamanlarının büyük bir bölümünü televizyon karşısında geçirdiklerini düşünürsek, bu süre içerisinde dinlenen müzikler, çocukların zekâ gelişimlerini önemli ölçüde etkileyecektir. Bu da televizyonda kullanılan müziklerin çok büyük bir titizlik ve özenle seçilmesi gerektiğini gösteriyor.

Müziksel etkiyi televizyonun haber, spor ve eğlence programlarıyla, televizyon dizi ve seriyalarında görebilmek mümkündür. Bu etkiyi müzik terminolojisi olarak kullanacak olursak, tıpkı bir senfonide olduğu gibi, ritimler, simetriler, hareketlerde giriş ve çıkışlar, hızlı ve yavaş hareketler ya da karşıt hareketler biçiminde televizyonda yayınlanacak programların yayın sırasına göre yerleştiriliş mantığı ve süreciyle, kameranın retoriğinde kendisini tüm çıplaklığıyla göstermektedir. Müziksel etki,

televizyonun sanatsal yanını güçlendirerek anlatım olanaklarını ve potansiyellerini arttıracaktır (Kaplan, 1992:100).

Gün boyunca televizyonda kulağımıza sürekli müzik geliyor, ama müzik eseri olarak değil, fon müziği olarak. Müzik olmadan televizyon seyrettiğinizi düşünün. Konuşmalar ve görüntüler belki söylenmek isteneni ulaştırır, fakat etkisi çok daha az olur. Bu yüzden müzik günümüzde tamamlayıcı bir öge olarak hemen her yerde kullanılmaktadır (Alpagut, 1998:10).

Müziksellik olgusu, bir metnin en önemli sanatsal öğelerinden birisidir. Müziksel etki, metinde bir derinlik duygusu yaratarak öykünün naifliğini önleyecek ve karakterleri tekdüzelikten kurtaracaktır. Bu bağlamda, müziksel etki olgusu, öykü anlatmanın en önemli öğelerinden birisidir (Kaplan, 1992:102).

Müziksel etki olgusu, herhangi bir sanat yapıtında başarılı bir şekilde kullanıldığında, izleyici/okuyucunun yoğun bir soyutlama sürecine girmesini ve sezgisel bir çabaya girmesini gerekli kılmaktadır (Kaplan, 1992:103).

Televizyon insanların müziğe olan ilgilerini arttırmak için iyi bir uygulamadır. Fakat televizyonda kullanılan müzikler ancak birkaç dakikalık kulak doldurmaya yaramaktadır. Bu nedenle televizyonun etkili bir şekilde ve doğru kullanılması insanların müziğe olan ilgilerini arttıracaktır. Bu nedenle programlarda kullanılan müziklerin hazırlanmasında şu ilkelere dikkat edilmesi gerekir.

1. Ritim duygusu uyandırılmalıdır,
2. İçeriği öğretim ilkelerine uygun düzenlenmelidir,
3. Çocuğun duygusal gelişimini olumlu yönde etkilemelidir,
4. Müzik sesleri, çocuk ses tonuna uygun olmalı, sanat değeri taşınmalıdır.
5. Söz ve müzik arasında bağlantı ve uygunluk bulunmalıdır (Güler, 1991:247).

Program müzikleri belirtilen bu ilkeler göz önünde tutularak çocuğun gelişim özelliklerine uygun olarak hazırlanmalıdır.

2. 1. 15. 7. Çocuk Kanallarında Kullanılan Müziklerin Çocukların Eğitim Yaşantılarına Etkileri

Televizyon hiç kuşkusuz insanların günlük hayatlarının önemli bir parçasıdır. Özellikle çocuklarımız evde geçirdikleri zaman dilimi içerisinde televizyonun etkisi altında kolayca kalabilmekteler (Delibaş, 2007).

Kitle iletişim araçlarından televizyonun insanların düşünceleri, tercihleri ve fikirleri üzerindeki etkisi azımsanmayacak kadar etkilidir. Bu açıdan televizyon yayın kuruluşlarının, Milli Eğitim Bakanlığı'nın hazırlamış olduğu müzik dersi Öğretim programının amaçları ilkelerine katkıda bulunacak nitelikte yayınlar yaparak Türk müzik eğitimini desteklemelidir (Karataş, 2008:17).

- Müzik ve eğlence olgusunu işleyen bu yayınlarda çocuklar;
- 1- Çeşitli şarkılar ve tekerlemeler öğrenmektedirler.
 - 2- Dans ettiren ve oyun oynatan şarkıları öğrenmektedirler.
 - 3-Çeşitli ülkelerin popüler şarkılarını ve geleneksel müziklerini öğrenmektedirler.
 - 4 Şarkılarla harfleri, rakamları ve sayı saymayı daha kolay öğrenmekte, kelime dağarcıkları da artmaktadır.
 - 5- Söylenen şarkı ve müziklerle çeşitli aktiviteler ve egzersizler eğlenceli bir hale gelir.

Müzik eğitimi hem bireysel hem de toplumsal gelişim açısından önemli bir yer tutmaktadır. Her yönden gelişime açık olan çocukların televizyon başında geçirdikleri bu zaman dilimini onların gelişim özelliklerine uygun bir şekilde kullanmamız, çocukların müzik eğitimi açısından son derece faydalı olacaktır.

Çocukların yaşamında çok önemli bir yer teşkil eden çizgi filmler aracılığı ile anaokulu ve ilkokul çocuklarına yaşama dair öğretmek istediğimiz birçok kavramı çok daha kolay öğretebiliriz. Çocuğumuzu bir konsere, bir tiyatroya götürmeden ki bazen hayatın karmaşasından buna vakit bulamıyoruz, düzenli çizgi film izleterek müziğe dair hayata dair birçok kavramı öğretebiliriz, varsa ilgisi uyandırabiliriz. Sadece bilinçli olmak ve hangi çizgi filmi izleteceğimizi iyi bilmek gereklidir. Çizgi film çocukların hayal dünyasını zenginleştiren kavram ve objeleri gerçek dünyayla daha hızla örtüştürmelerini sağlayan bir araçtır (Ergöz, 2006:4).

Ergöz... “çizgi filmlerden müzik eğitimi alanında faydalanmamız gerektiğinin altını çizmeliyim” demektedir. Bir yetişkinin dahi etkilenebileceği kadar gelişmiş böylesi çalışmaların çocuklar üzerinde yaratacağı etki kuşkusuz büyüktür (Ergöz, 2006:4).

Yurga (2002), “Eğitim müziğinde çocuk ve okul şarkılarının önemli bir yer tuttuğunu” söylemektedir.

Aristoteles,(1975), müziğin eğitim ve öğretimdeki yeri ve önemi konusunda şu sözleri aktarmıştır: Duyguları, belirgin olarak ifade hususunda hiçbir şey ritim ve şarkı söyleme kadar kuvvetli değildir. Mademki bu o kadar gerçek bir kudrettir, şu halde müzik mutlaka çocukların eğitiminde kullanılmalıdır (Kemaloğlu, 2008:10).

Eflatun ise müziğin eğitimde önemli bir araç olduğu konusunu şu sözleriyle vurgulamaktadır. Hiçbir şey insanın içine ritim ve müzik kadar işlemez. Müzik eğitimi gereği gibi yapıldığında insanı yüceltir, özünü güzelleştirir. Kötü yapılıncı da, bunun tersi olur... Müziğin insanı götüreceği yer, güzellik sevgisidir (Kemaloğlu, 2008:11).

Bir milletin müzik veriminin tohumu, ancak körpe ve genç ruhları arasına serpilebilir. Eğer bu tohum vaktinde, iyi cinsten ve bol olarak serpilmemişse, ileriki verimi de dejenere ve o millet için çok umut kırıcı olur (Özeren, 2006:3).

2. 2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Radyo ve Televizyon Üst Kuruluna 2010 Yılında Gelen Bildirimlerin Genel Değerlendirme Raporuna göre, ilköğretim çağındaki çocukların en çok izlediği program türleri % 72,1 oranı ile çizgi film, % 70,1 oranı ile yerli diziler, % 49,3 oranı ile yarışma programları, % 45,8 oranı ile filmler ve % 44,6 oranı ile çocuk programlarıdır (İrkin, 2012:51).

Ülkemizde yapılan araştırmalara göre, okul çağındaki çocuk, ders ve ödev yapmanın dışındaki zamanının %77'sini televizyon izlemeye ayırmaktadır. Oyun oynamaya ayırdıkları zaman ise %11 dolayındadır. Ayrıca çocukların %99'unun televizyon izlediği belirtilen araştırmada okul öncesi dönemde bulunan 2–7 yaşlar arası çocukların %100'nün televizyon izlediği kaydedilmektedir. Bu durumun çocuklar üzerindeki etkisi tartışılmaz bir gerçektir (Yazıcı, 2011:50).

Kemaloğlu (2008) “TRT Televizyonunda Yayınlanan Çocuk Programlarının Müzik Eğitimi Açısından İncelenmesi” adlı çalışmasında elde ettiği verilere göre; TRT televizyonunun çocuk programlarında; çocuklara yönelik temel bir müzik eğitimi programı olmadığı, ama program içerisinde müziğin eğitici ve eğlendirici olarak kullanıldığı saptanmıştır. TRT televizyonunun çocuklarla ilgili öğretici misyonu olduğu için program hazırlanmadan önce pedagojik eğitim almış danışmanlar seçilmekte, bu danışmanlar TRT korosundaki çocuklarla çalışmaktadırlar. Bu çocuklar koroda 5 yıl nota eğitimi alarak programlara katılmaktadırlar. Öncelikle müzik dairesi başkanlığıyla koordinasyon halinde çalışılmakta, hazırlanma aşamasında önce bir şarkı seçilmekte ve çocuklar öğretmenleriyle şarkıyı çalıştıktan sonra, teknik kısım gelmektedir. Çocuk programlarındaki müzik türleri, programın amacına yönelik olarak ya TRT Çocuk Korosu repertuarı ya da denetimden geçmiş popüler şarkılar kullanılarak seçilmektedir. Bu sonuçlara göre müziğin çocuk programlarında bir eğitim aracı olarak kullanıldığı söylenebilir. Çocuklara yönelik programlar; okul öncesi ve ilköğretim 1. kademe yaş grubu olarak farklılık göstermektedir. Görüşmeciler, her yaş gurubunun müziğe karşı ilgisinin farklı olduğunu, programlar hazırlanırken de buna özen gösterildiğini belirtmişlerdir. Programlarda; okul öncesi ve ilköğretim 1. kademe çocuklarına yönelik okul şarkıları ve denetimden geçmiş popüler şarkılar kullanılmaktadır. Programlarda ses-kulak ve beğeni boyutlarına öncelikli olarak ağırlık verildiği, çalgı eğitimi boyutuna yönelik hiçbir çalışma olmadığı saptanmıştır. Çocuk programı hazırlama komisyonları; çocuk programları ve müzik dairesi başkanlığında çalışan müdürler, müdür

yardımcıları, prodüktörler, yayın ve yapım elemanlarından oluştuğunu, programların müzikle ilgili bölümüyle, müzik dairesi başkanlığı ilgilendiğini ve gerektiğinde müzik eğitimcileri, besteciler, sanatçılar ve şeflerden de yardım alındığını belirtmiştir.

Karartaş (2008) “Kitle İletişim Kurumları Televizyon Yayınlarının Türk müzik Eğitimi Açısından Durumu ve Değerlendirilmesi” adlı çalışmasında Türkiye’de televizyon yayını yapan 125 kuruluşun yayın içeriklerini incelemiştir. İncelenen yayınlarda; genel, müzik, sinema, kültür-haber, spor, eğlence, tanıtım, çocuk, belgesel, magazin, sinema-spor, eğitim, müzik-sanat, yarışma, kültür içerikli televizyon yayını yapan kuruluşların bulunduğunu tespit etmiştir. Çalışmanın İstatistik sonuçlarına göre; Genel içerikli yayın kuruluşları %34’lük alanı kaplayarak birinci sırada yer alırken müzik içerikli yayın kuruluşları %13’lük alanı kaplayarak ikinci sırada yer almaktadır. Çocuk içerikli yayın kuruluşları ise % 5’lik bir alanı kapsayarak 8. sırada yer almıştır. Bu Oranlara bakılarak; Türk televizyon Yayıncılığında müzik içerikli yayınların önemli bir yere sahip olduğu görülmektedir. Genel içerikli Yayın Kuruluşlarının müzik yayınlarında pop müzik, Türk Halk Müziği, Türk Sanat Müziği, yöresel müzikler, arabesk müzik, dinsel müzik, rock müzik, Balkan ve Kafkas Müziği türlerine yer verildiği saptanmıştır. Müzik içerikli yayın kuruluşlarının müzik yayınlarına bakıldığında ise pop müzik, Türk Sanat Müziği, Türk Halk Müziği, Arabesk müzik, dinsel müzik, rock müzik, jazz müzik, film müzikleri ve rap müzik türlerine yer verildiği görülmüştür.

Karataş (2008) aynı çalışmasında genel içerikli yayın kuruluşları müzik programlarının müzik dersi öğretim programının genel amaçları, temel becerileri ve değerleri ile karşılaştırılmasının istatistiksel sonucunda;

- “Duygu, düşünce ve deneyimlerini müzik yolu ile ifade etme” maddesinde, 37 tane müzik programı içerisinde 17 tanesinin bu amaca uygun müzik yayını yapmakta olduğu,
- “Yaratıcılık ve yeteneğinin müzik üretme yoluyla geliştirmek” maddesinde, bu amaca uygun müzik yayını yapılmadığı,
- “Yerel, bölgesel, ulusal ve uluslar arası müzik kültürlerini tanımak” maddesinde, 37 tane müzik programı içerisinde 26 tanesinin bu amaca uygun müzik yayını yapmakta olduğu,
- “Müzik aracılığıyla zihinsel gelişimlerine katkıda bulunmak” maddesinde bu amaca uygun müzik yayını yapılmadığı,

- “Bireysel ve toplu olarak, nitelikli değişik türdeki şarkı dinleme, söyleme ve çalma etkinliklerine katılımlarını sağlamak” maddesinde, 37 tane müzik programı içerisinde 35 tanesinin bu amaca uygun müzik yayını yapmakta olduğu,

Karataş (2008) aynı çalışmasında müzik içerikli yayın kuruluşları müzik programlarının müzik dersi öğretim programının genel amaçları, temel becerileri ve değerleri ile karşılaştırılmasının istatistiksel sonucunda;

- “Duygu, düşünce ve deneyimlerini müzik yolu ile ifade etme” maddesinde, 101 tane müzik programı içerisinde 10 tanesinin bu amaca uygun müzik yayını yapmakta olduğu,
- “Yaratıcılık ve yeteneğinin müzik üretme yoluyla geliştirmek” maddesinde, bu amaca uygun müzik yayını yapılmadığı,
- “Yerel, bölgesel, ulusal ve uluslar arası müzik kültürlerini tanımak” maddesinde, 101 tane müzik programı içerisinde 72 tanesinin bu amaca uygun müzik yayını yapmakta olduğu,
- “Bireysel ve toplu olarak, nitelikli değişik türdeki şarkı dinleme, söyleme ve çalma etkinliklerine katılımlarını sağlamak” maddesinde, 101 tane müzik programı içerisinde 92 tanesinin bu amaca uygun müzik yayını yapmakta olduğu saptanmıştır.

Aşçı (2008:52), Çocukların %63.3’ü televizyonda çizgi film izlediklerini, %36.7’si izlemediklerini ifade etmişlerdir. Bulgular, beldelerde yaşayan çocukların çoğunluğunun (%96.0) televizyonda çizgi filmleri izlediklerini, ilçedeki çocuklarda ise bu oranın %58.7 olduğunu göstermektedir. Yaş grupları göz önüne alındığında 11–12 yaş grubundaki çocukların %74.0’ının, 8–9 yaş grubundaki çocukların ise %52.7’sinin televizyonda çizgi film izledikleri saptanmıştır. Araştırmaya kızların, %66.7’si, erkeklerin, %60.0’i televizyonda çizgi filmleri izlediklerini belirtmişlerdir.

Öztekin (2008) “Çocuk Televizyonunun Eğitim ve Eğlendirme Özelliklerinin Çocuğun Gelişimine Etkisi Digitürk Baby TV Örneği” adlı çalışmasında şu sonuçlara ulaşmıştır; Baby TV aslen İngiltere temelli bir kanal olmasına karşın içeriğindeki seslendirmelerin Türkçe, şarkıların da kısa ve anlamsız kelimelerle Türkçe olarak yayınlandığını belirtmiştir. Müziğin tüm görüntülerde hiç vazgeçilmeyen bir öge olduğunu ancak onun da tıpkı görüntüler gibi en fazla 2 enstrümandan çıkan basit ve belli bir monotonlukta devam ettiğini tespit etmiştir. Görüntülerde ve müzikte hiç hızlı bir geçişin olmadığını, tamamının uyuşturucu olarak nitelendirilecek bir hızda

olduğunu belirtmiştir. Gün içerisinde serpiştirilmiş eğitici nitelikte programlar da yayın akışı içinde bulunmaktadır Öztekin, televizyon kanallarındaki programları yapan kişilerin eğitimine önem verilmesi gerektiğini, program yapımlarının her aşamasında uzman pedagog ve psikologların da bulunmasının önemli olduğunu söylemiştir.

Kuruoğlu (2008) “Televizyonun Çocuklar Üzerindeki Olumsuz Etkileri” konulu araştırmasında; çocuklara duygu ve davranışlarıyla örnek olabilecek çocuk oyuncu ya da oyuncuların rol aldığı yerli dizi filmlerin gösterilmesinin, Türk kültüründe yer etmiş halk tiplerinin çocuk programlarında daha çok yer alıp çocuklara tanıtılmasının ve çocuklara yönelik programlar hazırlanırken, program yapımcıları tarafından çocukların özelliklerinin dikkate alınması ve gelişimin en hızlı olduğu okul öncesi dönemde onların dış uyarılardan çok fazla etkilenebileceklerinin düşünülmesi konusunu önemle vurgulamıştır (Kemaloğlu, 2008:46).

Uslu, (2007) “Çocuklarda ve Gençlerde Müzik Eğitiminin Önemi Üzerine Bir Değerlendirme” konulu araştırmasında; çocuğun müzik yeteneğinin saptanarak, onu bir müzik eğitimi ortamına ulaştırmanın, ailelerin görevi olduğunu vurgulamıştır. Aile ortamından sonra okul öncesi ve okuldaki eğitimin her aşamasında çocukların ve gençlerin müzik eğitiminin iyi planlanması gerektiğini, aile ve öğretmen işbirliğinin eğitimdeki hızın durumunda ve çocukların ya da gençlerin doğru yönlendirilmelerinde destek oluşturduğunu belirtmiştir. Çocukların ve gençlerin müzik eğitiminin, iyi yetiştirilmiş bireyler ve gelişmiş bir toplum oluşturulması bakımından önemli ve gerekli olduğunu da önemle vurgulamıştır (Kemaloğlu, 2008:35).

Moore (2007) "Popüler Müzik Öğrencilerin Önemli Sosyal Konulara Odaklanmalarına Yardımcı Olur" adlı çalışmasında genç öğrencilere önemli sosyal konuları öğretebilmek için sosyal dersleri, müzik ve diğer sanat dersleri gibi öğrencileri bilimsel ve duygusal olarak başlayacak biçimde bir bütün olarak ele almak gerektiğini belirtmektedir. Moore müzik yaparak ya da bir müzik videosunu izlettirerek, öğrencilerin entelektüel, sosyal ve duygusal ihtiyaçlarına başvurarak geniş bir görsellik, ses, sembol ve hareket sunabileceğini araştırmasında belirlemiştir. Bu makale, akademik disiplinden uzak bir tavırla, sosyal konuların yaratıcı yaklaşımlar ile öğretilebileceğini vurgulamaktadır (Okumuş, 2008:52).

RTÜK tarafından 25 Nisan–3 Mayıs 2006 tarihleri arasında yapılan “İlköğretim Çağındaki Çocukların Televizyon İzleme Alışkanlıkları” isimli araştırma 17 ilde, 7 ile 14 yaşları arasında ilköğretim okullarına devam eden 1019 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin İlköğretim çağındaki öğrenciler

arasında en çok sevilen çizgi filmler Tom ve Jerry (% 22.3), Bugs Bunny (% 17.9), Şirinler (% 9.9) ve Spider Man-Örümcek Adam (% 3.4)'dir. Söz konusu çizgi filmlerin sevilme nedenleri genel olarak komik ve eğlenceli olmaları ile kahramanlarına duyulan hayranlığa bağlanmaktadır (Akman, 2006:12).

2006 yılında Radyo ve Televizyon Üst Kurulu tarafından 7 ile 14 yaşları arasındaki çocuklar üzerinde gerçekleştirilen “İlköğretim Çağındaki Televizyon İzleme Alışkanlıkları” araştırması sonuçlarına göre; İlköğretim çağındaki çocuklar, boş zamanlarında yapmaktan hoşlandıkları ilk üç şeyi sırasıyla % 64,9 oranı ile “Kitap okumak”, % 64,6 oranı ile “Televizyon seyretmek” ve % 37,9 oranı ile “Arkadaşlarıyla oynamak / vakit geçirmek” olarak belirtmiştir. Televizyonun, çocukların hayatında önemli bir yere sahip olduğu, araştırma sonuçlarından da görülmektedir (İrkin, 2012:50)

Ergöz (2006) “Çizgi Filmlerin Çocuk Müzik Eğitimi Açısından incelenmesi” konulu bildirisinde; müzik eğitiminde ulusal müziğimizin temel oluşturmasına inandığını, gelenek ve göreneklerimizi içeren, yerel değerleri vurgulayan Karagöz-Hacivat, Nasrettin Hoca, Keloğlan gibi değerlerin çizgi filmler aracılığıyla çok daha kolay anlatılabileceğini vurgulamıştır. Bu bağlamda çizgi film sanatının bir bilim olarak Türkiye’ de ilgili üniversitelerde, akademik ortamlarda yerini alırsa, çocuk müzik eğitimine olumlu katkılar sağlayacağına ve birçok alanda da faydalı sonuçlar getireceğine dikkati çekmiştir (Kemaloğlu, 2008:45).

Akaltın (2006) “ Teknoloji ve Çocuk” konulu makalesinde televizyon ve bilgisayarın, uygun kullanım şartları yerine getirildiğinde çocuğun gelişimine son derece olumlu katkılarda bulunduğu, çocukların bilişsel ve dil gelişimini olumlu etkilediği konusuna değinmiş, özellikle düzgün program modelleriyle karşılanılan çocukların, erken yaşta konuşma becerisi kazanabileceğini belirtmiştir (Kemaloğlu, 2008:38).

Yapıcı (2006) “Bir Eğitim Aracı Olarak Televizyon ve Etkileri” konulu makalesinde televizyon yayınlarının, ister genel yayın programı içerisindeki eğitici yayınların; isterse okul programlarına paralel, okuldaki öğretimi destekleyici, tamamlayıcı ve doğrudan örgün eğitime yönelik eğitim yayınları olsun; temelde davranış değiştirmeye ve izleyici açısından öğrenmeye, televizyon açısından öğretmeye dayandığını belirtmiştir. Bu nedenle, söz konusu bu yayınların hazırlanması ve sunulmasında, öğrenme-öğretme kuramlarının ve bu kuramlar doğrultusunda yapılan araştırmaların sonuçlarının dikkat alınması gerektiğini önemle vurgulamıştır.

Öztürk (2006) “İlköğretim Okullarındaki İkinci Kademe Müzik Eğitimi Sorunları” adlı yüksek lisans tezinde, Ordu ili Ünye ve Fatsa ilçelerinde görev yapan on bin müzik öğretmenine anket uygulanmıştır. Anket sonuçlarına göre, müzik öğretmenlerinin tamamı popüler müziklerden yararlandıklarını ve popüler müziklerin öğrenciler üzerinde oldukça etkili olduğunu belirtmişlerdir. Öğrencilere sorulan “evinizde hangi tür müzik dinlenmektedir?” sorusuna öğrencilerin büyük çoğunluğu Türkçe sözlü pop müzik cevabını vermişler ve “siz hangi tür müziği seviyorsunuz?” sorusuna yine öğrencilerin büyük çoğunluğu yabancı sözlü pop müzik ve Türkçe sözlü pop müzik cevabını vermişlerdir. Bu çalışmada öğrencilerin günlük yaşamlarında pop şarkılarının yer aldığı tespit edilmiştir (Selamet, 2009: 34).

Özmenteş (2004) “Müzik Eğitiminin Boyutları ve Çalgı Eğitimi” konulu araştırmasında; insanlar için doğal bir eğlence kaynağı olan müziğin insan gelişimi üzerinde önemli etkileri olduğuna değinmiştir. Müzik eğitimi sayesinde bireylerin; kendini ifade etme ve yaratıcılıklarının, hareket ve ritmik yeteneklerinin, estetik duygularının, kültürel birikimlerinin, dil becerilerinin, bilişsel ve analitik düşünme becerilerinin gelişebileceğinin altını çizmiştir (Kemaloğlu, 2008:36).

Eskioğlu (2003) “Müzik Eğitiminin Çocuk Gelişimi Üzerindeki Etkileri” konulu araştırmasında; düzenli ve sürekli bir müzik eğitiminin, “dikkati/konsantrasyonu”, “koordinasyonu”, “ana dili”, “uzaysal becerileri”, “özgüveni”, “karakteri”, “ilgi ve yetenekleri”, “beyin ile duygular arasındaki koordinasyonu”, “iletişimi” geliştirdiği savını destekleyen pek çok deneysel çalışma olduğuna değinmiş, müzik eğitimi yoluyla çocuğun müziksel becerilerinin yanı sıra müzik dışı becerilerinin de geliştirilebildiğini, bu bireysel katkının yanında toplumu birleştirici ve geliştirici bir moral değer olan müzik eğitiminin önemini, tartışılmaz (Kemaloğlu, 2008:35).

Temur (2003) “Televizyon ve Çocuk” konulu makalesinde; televizyonun çocukların ilk aylardan itibaren ilgisini çeken bir araç olduğuna, birkaç aylık bebeklerin bile bu renkli, hareketli ve sesli görüntüyle ilgilendiğine ve görme alanları içinde takip edebildiklerine değinmiştir. Bebeklerin büyüyüp özellikle müziğe ilgi duymaya başladıkları dönemde, müzik eşliğinde verilen görsel olarak vurgulanan görüntülere daha fazla ilgi duymaya başladıklarının altını çizmiştir. Televizyonda söz ve görüntünün bir arada verilmesinden dolayı çocukların çok kolay etkilendiklerini, iyi seçilmiş programlar izlettirildiğinde çocukların bilgisini, hayal gücünü artırabileceğini önemle vurgulamıştır (Kemaloğlu, 2008:42).

Ulusoy (2003) “Televizyonun Etkileri” konulu yazısında; televizyonun amacının, insanı değerli kılan, insanlara yol gösteren, eğitici ve öğretici olan yayın içeriklerini sunmak olması gerektiğini belirtmiş, eğer televizyonu kontrol edemezsek, onun hayatımızı kontrol edeceğine dikkati çekmiştir. Yararlı olduğunu düşündüğümüz programları izlememiz ve çocukların izlemesine de izin vermemiz gerektiğini önemle vurgulamıştır (Kemaloğlu, 2008:44).

Aybek (2001) Televizyon kanalları Yöneticilerinin çocuğa yönelik yayın yapmanın çok ciddi ve tehlikeli bir iş olduğunu bilmeleri gerektiğine dikkati çekmiş, çocukların; geleceğin sağlıklı yetişkinleri olabilmelerinin, büyük ölçüde onların çocukluk yıllarında aldıkları uyarımlara bağlı olduğunu belirtmiştir. Bu nedenle de çocuklara yönelik programlar hazırlanırken program yapımcılarının uzman pedagoglarla ve psikologlarla işbirliği yapması gerektiğini önemle vurgulamıştır (Kemaloğlu, 2008:43).

Shalom (2001), “Transfer of Learning from Educational Television: When and Why Does It Occur” adlı araştırmasında eğitsel televizyon programlarını izlemenin, okul öncesi ve okul çağı çocuklarına akademik başarı ve beceriler de faydalar getirdiğini belirtmiştir (Serhatlıoğlu 2006:62)

D.G. Singer ve J. L. Singer tarafından 1998 yılında, farklı kültür ve ırklardan olan okul öncesi çocuklarla gerçekleştirilen bir çalışmada “Barney ve Arkadaşları”, “Susam Sokağı” ve “Mister Rogers’ Neighborhood” gibi eğitici programların, bu yaş grubundaki çocukların bilişsel, sosyal ve dil gelişimine olumlu etkisi olduğu görülmüştür. Bu etkiler sayı sayma ile konuşma becerilerinde, şekil ve renk bilgilerinde artışın yanı sıra saygı, sevgi, paylaşma, arkadaşlık gibi konularda olumlu duygular hissetme ve tutumlar göstermeleri şeklinde sıralanabilir (İrkin, 2012:42).

Peri (1997), “Okul Öncesinde izlenen TV Programları ve Bu Programların Eğitimsel Değeri” adlı çalışmasında; Televizyon kanallarının çocuklarla ilgili yayın politikalarını tespit ederek okul öncesi çocukların izlemekte olduğu bu yayınları eğitimsel açıdan değerlendirmek ve televizyonun iyi bir eğitim aracı olarak kullanılmasına sağlayıcı öneriler geliştirmek amacı ile yapılmıştır. Survey tipi bir çalışma olan araştırmanın evrenini 1995–1996 yılında İstanbul’da bulunan okul öncesi çağda (4–6 yaş) çocuklar ve aileleri oluşturmuştur. Belirtilen evren üzerinden tesadüfi örnekleme yoluyla 188 aile seçilmiş, bunların 63’ü alt sosyo-kültürel seviyeyi, 66’sı orta sosyo-kültürel seviyeyi, 59’u da sosyo-kültürel seviyeyi oluşturmuşlardır. Verilerin toplanması için araştırmacı tarafından hazırlanan anket ve görüşme formu

kullanılmıştır. Veriler örneklem grubundan toplandıktan sonra istatistiksel çözümlenmeler için frekans ve yüzdeler tablolara hazırlanmıştır. Daha sonra, ankette yer alan her bir sorunun cinsiyet ve sosyo-kültürel seviye değişkenine göre ki-kare yöntemi ile etkileşimine bakılmış ve tablolar haline getirilerek yorumlanmıştır. Elde edilen bulgular ana hatları ile şu şekilde özetlenebilir. Televizyon kanallarının çocuk yayınları ile ilgili politikalarına bakıldığında, TRT'nin her yıl çıkardığı yapım ve uygulama talimatı ile bunu gerçekleştirdiği; ancak özel kanalların çocuk programları ile ilgili detaylı çalışma yapmadıkları belirtilmektedir. Hatta kanalların Radyo Televizyon Yasası'nda belirtilen eğitim ve kültür yayınlarının asgari ortalamasının %10 olarak belirlemiş olmasına rağmen hiçbir kanalın bunu yerine getirmediği çizgi filmleri dolgu malzemesi olarak kullanarak eğitimde kullanılması gerekli yüzde oranını tutturamadıkları görülmüştür. Aileler çocuklarının birinci derece eğlenmek için televizyon seyrettiğini ifade ederlerken bunu ikinci derecede öğrenmek ve ufku genişletmek ve daha sonrada arkadaşı olmadığı için izlemiştir. Çocuk programları dışında en çok izlenen 1. derecedeki programlar komedi dizileri olurken bunu 2. Derecede müzik eğlence programları izlemiş, belgeseller üçüncü derecede yer almıştır. Sosyo-kültürel seviye ile tercih edilen programlar arasında anlamlı bir etkileşim görülmekteyken cinsiyet ile program tercihi arasında anlamlı bir etkileşim görülmemiştir. En çok izlenen çizgi filmlerin Jetgiller, Aslan Kral ve Örumcek Adam ve Heidi olduğu Heidi'nin seyredilmesiyle cinsiyet arasında anlamlı bir etkileşim olduğu görülmüştür. En çok izlenen çocuk programı 7'den 77'ye Barış Mançu olurken bunu Susam Sokağı izlemiştir. Barış Maço'nun izlenmesi ile sosyo-kültürel seviye ve cinsiyet arasında anlamlı bir etkileşim görülmezken, Susam Sokağı'nın seyredilmesi ile sosyo-kültürel seviye ile anlamlı bir etkileşim görülmüştür. Ayrıca ankette yer alan diğer çocuk programlarının izlenme oranı son derece düşüktür. Belgesellerin, komedi dizileri ve müzik eğlence programlarının ardında 3. Derecede tercih edildiği görülmüştür. Araştırmada aileler çocuklarının büyük bir çoğunluğunun reklamları izlediklerini belirtmişlerdir. Cinsiyet ve sosyo-kültürel seviye ile reklamları izleme arasında anlamlı bir etkileşim görülmemiştir (İnanlı, 2009:48-49).

Çocukların televizyon izlemenin faydaları konusundaki fikirleri, % 59,9 oranı ile "Bilgilendiriyor" ve % 13,6 oranı ile "Eğlendiriyor" ifadeleri ile öne çıkmıştır (İrkin, 2012:42).

Özen (1994) "Ankara'daki İlk ve Orta Öğretim Öğrencilerinin Genel Müzik Eğitiminden Beklentileri" adlı yüksek lisans tezinde, 60'ı İlkokul, 60'ı Ortaokul, 60'ı

Lise son sınıf olmak üzere toplam 180 öğrenciye anket uygulanmış elde edilen bulgular değerlendirilmiştir. Araştırma sonucunda, öğrencilerin çok büyük bir bölümü; çeşitli türlerde birçok şarkı öğrenmeyi, öğrenecekleri şarkıların konularının çok çeşitli ve zengin olmasını, müzik dersinin, Türk ve Dünya müziklerinin belli başlı tür ve çeşitlerini kapsamasını, bunlar hakkında bilgi kazandırmasını, müzik dersinin kendilerini okul içinde ve dışında çeşitli müzik etkinliklerine katılmaya yönlendirmesini, müzik dersinde, müzik türlerinden en uygun ve en iyi örneklere yer verilmesini istediklerini belirtmişlerdir (Selamet, 2009: 34).

Tufan (1992) “Müzikte Erken Eğitimin Önemi ve Koşulları” konulu araştırmasında; MEB müzik ders programlarının hedefinin, uygar insan yetiştirmede çocuğu ya da genci her yönüyle tamamladığına; kulağını, sesini, zevkini eğittiğine ve ona genel bir müzik kültürü kazandırdığına değinmiştir. Bununla beraber, müzikal yönden diğerlerinden farklı yeteneklere sahip olan öğrencilerin saptanması ve yönlendirilmesi gibi, baştaki hedefi bütünleyen yeni düşünce ve yaklaşımları içermesi gerektiğini önemle vurgulamıştır (Kemaloğlu, 2008:36).

Demiray (1990) “Eğitim iletişimi Sürecinde Bir Kitle iletişim Aracı Olarak Televizyonun işlevleri ve Eğitim iletişimi Boyutu” konulu yazısında; televizyonun eğitim teknolojisi açısından yararlarını bu şekilde sıralamaktadır:

- Eğitim olanakları erkek-kız ayrımı yapmadan köyden kente kadar açıktır.
- TV eğitimi ülkenin planlı gelişmesine katkıda bulunur.
- Ders kitaplarının azlığında ihtiyacı karşılamada kullanmalıdır.
- Farklı merkezlerdeki bilgileri aynı anda verebilir.
- Farklı görüntüler aynı anda tek ekranda gösterilebilir. Bu, eğitimde büyük yarar sağlar.
- Tüm TV yayınları kayıt edilip tekrar yayınlanma olanağı sağlarlar.
- Öğrencinin başarısının artmasında önemli olan güdülemeyi sağlamada rol oynar.
- Öğretmenlere, başka öğretmenlerin derslerini izlemek, eleştirmek, yeni öğretim yöntemlerini tanımak olanağı sağlar.
- Daha az araç gereçle eğitim olanağı sağlar.
- Çok sayıda insana ulaşmak için yüksek kaliteli öğretmenler ve daha iyi teknikler kullanılabilir (Kemaloğlu, 2008:37).

Çevik (1989), “Ortaöğretim Kurumlarında Müzik Öğretimi ve Sorunları” başlıklı araştırmasında; müzik eğitimi ve özellikle müzik etkinliklerinin, bireyin çevresi ile etkileşimini yoğunlaştırdığını, sosyal ve eğitsel amaçlı bu ilişkilerin daha sağlıklı ve

düzenli olmasını sağladığını belirtmiş, algılama ve beğeni düzeyi yönünden gelişen bireyin, sadece belli bir türe koşullanmak yerine çok yönlü bir bakış açısı ile değerlendirmeyi, eleştirmeyi ve nitelikli müziği diğerlerinden ayırt edebilmeyi öğrenmesinin gerekliliğini dile getirmiştir (Kemaloğlu, 2008:35).

Çevik (1989), aynı araştırmasında; müzik eğitiminin sadece şarkı söylemek, çalgı çalmak veya bu alandaki kuramsal bilgilerin bir bölümünün öğretilmesiyle sınırlı tutulamayacağını, bu eğitimin bireye kültürel ve sosyal boyutların yanında, müzikte hedeflenen davranış değişikliklerini kazandırmasının da büyük önem taşıdığını vurgulamaktadır (Kemaloğlu, 2008:36).

Blosser'ın ABD'ne göç eden Latin Amerikalı çocukları konu alan 1988 tarihli çalışmasında, 1970'lerin başında ABD'ye yerleşen ve yeni bir kültüre uyum süreci yasayan Latin Amerikalı çocukları hedef alan "Carrascolendas" isimli çocuk programında İngilizce ve İspanyolcanın birlikte konuşularak, skeçler, şarkılar ve animasyonlar yoluyla çocukların hem kendi kültür ve dillerini muhafaza etmelerinin, hem de İngilizceyi öğrenmelerinin amaçlandığı ve programı izleyen çocukların bu yönde kazanımlar edindiği ifade edilmiştir (İrkin, 2012:95).

Çetin (1984), "Çocuk ve Gençlik Koroları" konulu bildirisinde; müzik eğitimi ile ilgili olarak; genel eğitim ve öğretimin amacının, ruhsal ve bedensel olarak insanın gelişimine katkıda bulunmak olduğuna değinmiş, bedensel eğitimin çok çeşitli yollarla ve olanaklarla yapıla geldiğinin, daha karmaşık ve güç olan, zaman isteyen ruhsal gelişim için, önerilebilecek en doğru yolun, insanları küçük yaşlardan itibaren doğrudan doğruya sanatsal eğitim ve müzik eğitimi çalışmalarına başlamak olduğunun altını çizmiştir (Kemaloğlu, 2008:36).

1983 yılında Dr. Cathy Murphy tarafından İngiltere' de yapılan çalışmada annelerden, okul öncesi dönemdeki çocuklarının televizyonda öğrendiği şeylerin bir listesini yapmaları istenmiştir. Bu listede şekiller, harfler, kelimeler, sayılar, hayal gücüne dayanan oyunlar, genel kültür şarkıları ve melodiler, konsantre olmasını öğrenmek en çok belirtilenler arasındadır (Serhatlıoğlu, 2006:60).

1970'li yıllardan bu yana yapılan çalışmaların sonuçlarından, çocukların televizyon yayınlarından olumlu davranışları öğrenebildiği sonucuna ulaşılmış; televizyon izlemenin yalnızca olumsuz davranışlara yol açmadığı, toplum yanlış davranışlar içeren yayınların çocuklar üzerinde olumlu etkilerinin olduğu ortaya konmuştur (İrkin, 2012:102).

BÖLÜM III

3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın amacı ve alt problemleri doğrultusunda izlenen yöntem hakkında bilgi verilmiştir. Bu amaçla araştırmanın modeli, araştırmanın çalışma evren ve örnekleme, veri toplama teknikleri ile verilerin analizi konularına yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırma literatür tarama ve anket yöntemlerinin kullanıldığı betimsel bir çalışmadır. "Araştırmanın ilk bölümünde araştırma problemi hakkında var olan kütüphane, arşiv veya internet kaynaklarından derlenen verilere (yazı, resim, vs) dayalı kaynak taraması olan "Belgesel Araştırma Yöntemi" kullanılmıştır" (Büyüköztürk, 2001; 1).

Bu araştırmada, ilköğretim 4, 5, 6, 7 ve 8.'inci sınıfta öğrenim gören öğrencilerin, TV çocuk programlarında dinledikleri müziklerin, müzik dersi öğretim programında yer alan genel ve özel amaçlara olan etkisini incelemek amacıyla "Genel Tarama" modeli kullanılmıştır.

"Genel tarama modelleri, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir" (Karasar, 2005: 79).

Araştırmada öğrencilerin görüş ve düşüncelerine başvurulmuş ve anket incelemesinden yararlanılmıştır.

"Derecelendirme ölçeklerinden elde edilen verilerin değerlendirilmesi aşamasına gelindiğinde ise: güvenilirliğin artırılması, yanlılığın azaltılması ve araştırma sonucundaki verilerin karşılaştırılabilir olmasını sağlamak amacıyla verilerin sayısallaştırılması gerekli görülmüştür. Sayısal verilerden elde edilen bulguların tanımlanması ve yorumlanmasında ise verilerin araştırma sorularının ortaya koyduğu temalara göre düzenlendiği betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır" (Yıldırım; Şimşek, 2006: 224).

3. 2. Evren ve Örneklem

Araştırma evrenini, 2011–2012 Eğitim-Öğretim Yılında Diyarbakır il merkezinde bulunan farklı sosyokültürel ve ekonomik düzeydeki ilköğretim okulları (özel okul ve devlet okulu) oluşturmaktadır. Okulların sosyokültürel ve ekonomik düzeyleri, İl Milli Eğitim Müdürlüğünden alınan bilgilere dayanılarak tespit edilmiştir. Alınan bilgiler doğrultusunda alt, orta ve üst sosyokültürel ve ekonomik düzeyde bulunan okulların her birinden dörder okul seçilerek, araştırmanın örnekleme için 12 okul belirlenmiştir. Daha sonra örnekleme yer alan 12 ilköğretim okulundan da tesadüfî örnekleme yöntemi ile sosyokültürel ve ekonomik düzeyi birbirinden farklı 3 ilköğretim okulu seçilmiştir. Araştırma, bu okulların 4, 5, 6, 7 ve 8.'inci sınıfında okuyan 510 öğrenci ile sınırlı tutulmuştur. Tesadüfî örnekleme yöntemi ile Yenişehir ilçesinden 2, Kayapınar ilçesinden ise 1 ilköğretim okulu araştırma kapsamına alınmıştır. Araştırma kapsamına alınan yerleşim yerleri ve ilköğretim okulları, tablo 3. 1.' de verilmiştir.

Tablo 3. 1. Örneklem Grubunu Oluşturan Yerleşim Yerleri ve Okullar

<i>İlçe Adı</i>	<i>Okul Adı</i>	<i>Sosyo-ekonomik ve Kültürel Yapı</i>
Yenişehir	24 Kasım İlköğretim Okulu	Alt
Yenişehir	Mehmetçik ilköğretim Okulu	Orta
Kayapınar	Özel Orta Doğu Koleji	Üst

Tesadüfî örnekleme yöntemi ile her ilköğretim okulunun 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflarından birer şube (yeterli sayıda olmayan sınıflardan ikişer şube) belirlenmiştir. Belirlenen sınıfların her birinden tesadüfî örnekleme ile 17 kız, 17 erkek olmak üzere her sınıftan 34; bir okuldan toplam 170 öğrenci seçilmiştir. Anket 125 kız, 125 erkek öğrenci olmak üzere toplamda 510 öğrenciye uygulanmıştır. Araştırma kapsamına alınan ilköğretim okulları ve şubeleri tablo 3. 2.'de gösterilmiştir.

Tablo 3. 2. Örneklem Grubunu Oluşturan İlköğretim Okulları, Sınıf ve Şubeleri

<i>Okul adı</i>	<i>Sınıf/Şube</i>				
24 Kasım İlköğretim Okulu	4/B	5/D	6/B	7/A	8/C
Mehmetçik İlköğretim Okulu	4/F	5/G	6/D	7/C	8/B/C
Ortadoğu Koleji	4/C/D	5/A/D	6/B/C	7/B/C	8/A/C

3.3. Verileri Toplama Teknikleri

Bu araştırmadaki verilerin elde edilmesinde kütüphanelerden, internet ortamından ve anket gibi veri toplama araçlarından faydalanılmıştır. Araştırmanın ilk bölümünde, araştırmanın temellendirilmesi ve hedeflenen amaçlara ulaşılabilmesi için belgesel tarama yapılarak konu ile ilgili kaynaklar ve daha önceden yapılmış bazı araştırmalar saptanıp toplanmıştır. Araştırmanın ikinci bölümünde denekler tarafından anlaşılabilir bir anket formu düzenlenmiştir. Ankette kişisel bilgilerle ilgili 8, TV çocuk programlarının beğenilme durumlarını sorgulayan; kapalı uçlu 3 ve açık uçlu 3 olmak üzere toplam 6; müzik dersi öğretim programı ile TV çocuk programlarındaki müziklerin paralellik durumlarını sorgulayan kapalı uçlu 13 soru için "hiç (1), az (2), orta (3), çok (4), pek çok (5)" şeklinde 5'li seçenekler yer almaktadır. Ankette toplam 27 soru bulunmaktadır. Anket formu Ek-1'de sunulmuştur.

Anketin birinci bölümünde “Demografik Bilgiler” ile ilgili olarak; çocuğun yaşı, cinsiyeti, okulu, sınıfı, aylık gelir durumu ve aile bireylerinin müzikle ilgilenme ve çalgı çalma durumlarına ilişkin bazı "genel bilgi" soruları bulunmaktadır.

Anketin ikinci bölümünde “TV Çocuk Programlarının Beğenilme Durumlarına İlişkin Bilgiler” ile ilgili olarak; En Beğenilen TV Programlarına, TV Çocuk Kanallarına, TV Çocuk Programlarına, Yerli-Yabancı TV Çocuk Programlarının Beğenilme Durumlarına, Beğenilen TV Müzik Türlerine İlişkin Bilgiler ile Müzikleri Beğenilen TV Çocuk Programlarını saptamaya yönelik sorular sorulmuştur.

Anketin üçüncü bölümünde, Müzik Dersi Öğretim Programı ile TV Çocuk Programlarındaki Müziklerin Paralellik Durumlarını ölçmek amacıyla, örneklere “İzlediğiniz çocuk programları sizlere aşağıda verilen konularda ne derece yardımcı olmaktadır” sorusu sorulmuş ve soruları “hiç”, “az”, “orta”, “çok” ve “pek çok” şeklinde cevaplamaları istenmiştir.

1. Kendi başıma şarkı söylemeye teşvik eder.
2. Grupla şarkı söylemeye teşvik eder.
3. Belirli gün, hafta ve ders konularına ilişkin şarkı öğrenirim.
4. Müzikte türleri tanırım.
5. Müzik dağarcığımı geliştiririm.
6. Duygularımı müzik yoluyla ifade etme becerisi kazanırım.
7. Çalgıları tanırım.

8. Çalgıları kullanım özelliklerine göre tanırım.
9. Çalgıları seslerine göre tanırım.
10. Ses ve çalgı kullanarak müzik yaparım.
11. Müziğin ritmik boyutundan yararlanarak ritmik hareketlere yönelirim.
12. Müzikli oyunlarla ilgili beceriler geliştiririm.
13. Müzikle ilgili etkinliklere katılmaktan zevk alırım.

Geçerlilik ve güvenilirliğini ölçmek amacıyla, anket formu önce tesadüfi örnekleme yöntemi ile seçilen bir ilköğretim okulunda 4, 5, 6, 7, 8. sınıflarından 15'er öğrenci üzerinde deneyerek, uygulamadaki aksaklıklar belirlenmiş, daha sonra formda gerekli düzeltmeler yapılarak esas uygulamaya başlanmıştır. Diyarbakır İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden gerekli izinler alındıktan sonra 02–21 Nisan 2012 tarihleri arasında anket uygulaması gerçekleştirilerek, araştırma verileri toplanmıştır. Anket formları, araştırma kapsamına alınan sınıflara araştırmacı tarafından uygulanmıştır. Anket uygulaması 4. ve 5. sınıflarda yaklaşık 20–25 dakika, 6, 7 ve 8. sınıflarda yaklaşık 10–15 dk sürmüştür.

3. 4. Verilerin Analizi

Araştırma sonucunda elde edilen veriler SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) 15.0 paket yazılım programı kullanılarak analiz edilmiştir. Öncelikle çalışma evrenini oluşturan adayların özelliklerine ilişkin istatistikler, yüzde (%) ve frekans (f) değerleri verilerek sunulmuştur. Daha sonra bu yazılımın sağladığı aritmetik ve mantıksal işlem yapabilme olanağı ile veriler sınıflandırılmış ve boyutlandırılmıştır. Her soruya ilişkin mutlak ve yüzde değerleri gösteren çizelgeler hazırlanarak gerekli aritmetik ortalamalar hesaplanmıştır. Örneklemeler ile ilgili incelemeler, okul değişkeni dikkate alınarak irdelenmiştir. Elde edilen verilerin daha kolay ifade edilebilmesini sağlamak amacıyla frekans değerler "MICROSOFT OFFICE 2007 EXCEL" programı yardımı ile grafik haline dönüştürülmüşlerdir.

3. 5. Tablolarda Kullanılan Sembollerin Anlamları

F: Frekans

%: Yüzde

BÖLÜM IV

4. BULGULAR VE YORUM

Araştırma sonucunda elde edilen bulgular; “Demografik ve Genel Bilgiler”, “TV Çocuk Programlarının Beğenilme Durumlarına İlişkin Bilgiler”, “Müzik Dersi Öğretim Programı ile TV Çocuk Programlarındaki Müziklerin Paralellik Durumlarına Yönelik Bilgiler” ve “Müzik Dersi Öğretim Programı ile TV Çocuk Programlarındaki Müziklerin Paralellik Durumlarının Karşılaştırmalı Olarak Değerlendirilmesine Yönelik Bilgiler” şeklinde başlıklar altında verilmiştir.

4. 1. Demografik ve Genel Bilgiler

Bu bölüm, araştırma kapsamına alınan çocukların cinsiyet, yaş, okul, sınıf ve aylık gelir durumları gibi demografik bilgilerini içermektedir. Ayrıca araştırmaya katılan örneklemelerin, ailelerinin müzikle ilgilenme durumlarının yanında, kendilerinin ve ailelerinin çalgı çalabilme durumları ile ilgili genel bilgiler de verilmiştir.

Tablo 4. 1. 1. Araştırmaya Katılan Örneklemelerin Cinsiyeti

Cinsiyet	F	%
Kız	255	50,0
Erkek	255	50,0
TOPLAM	510	100,0

Tablo 4. 1. 1.'den de anlaşılacağı gibi, araştırma kapsamına alınan kız ve erkek örneklemelerin sayıları birbirine eşit değerdedir.

Tablo 4. 1. 2. Araştırmaya Katılan Örneklem Yaşı

Yaş	F	%
9–10	100	19,6
11–12	191	37,5
13–14	189	37,1
15–16	30	5,9
TOPLAM	510	100,0

Araştırma kapsamına alınan çocukların %19,6'sı 9–10 yaş, %37,5'i 11–12 yaş, %37,1'i 13–14 yaş ve %5,9'u 15–16 yaş gurubunda yer almaktadır.

Tablo 4. 1. 3. Araştırmaya Katılan Okullardaki Örneklem Sayısı

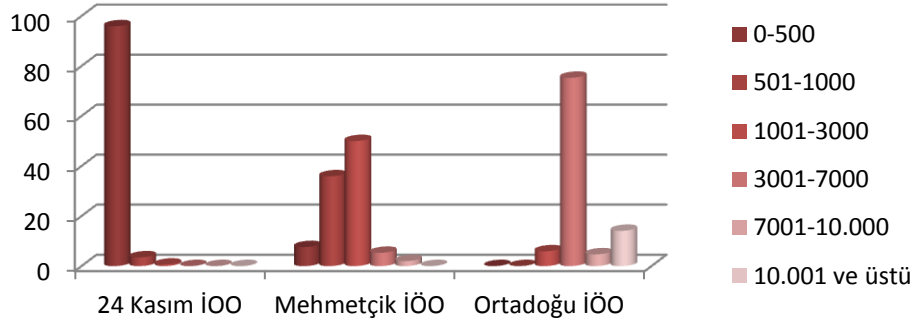
Okul	4		5		6		7		8		Toplam	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Mehmetçik İÖO	34	6,66	34	6,66	34	6,66	34	6,66	34	6,66	170	33,3
Ortadoğu İÖO	34	6,66	34	6,66	34	6,66	34	6,66	34	6,66	170	33,3
24 Kasım İÖO	34	6,66	34	6,66	34	6,66	34	6,66	34	6,66	170	33,3
TOPLAM	102	20,0	102	20,0	102	20,0	102	20,0	102	20,0	510	100,0

Tablo 4. 1. 3. ve 4. 1. 4.' de görüldüğü gibi, uygulama yapılan üç okul ve sınıftaki öğrenci sayıları birbirine eşittir.

Tablo 4. 1. 4. Araştırmaya Katılan Örneklem Yaşlarının Aylık Gelir Durumu

Aylık Gelir	F	%
500 ₺ ve altı	176	34,5
501–1000 ₺	67	13,1
1001–3000 ₺	96	18,8
3001–7000 ₺	137	26,9
7001–10.000 ₺	10	2,0
10.001 ₺ ve üstü	24	4,7
TOPLAM	510	100,0

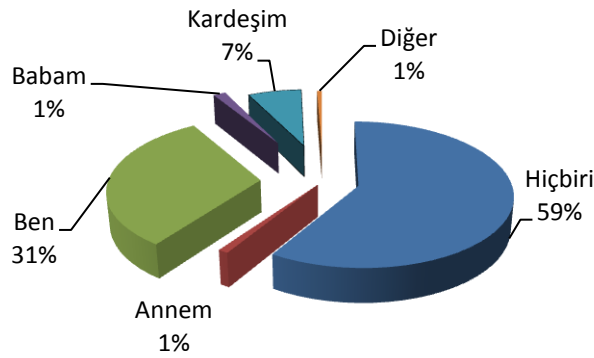
Bir okuldaki örneklem oranının % 33,3 olduğunu düşünürsek, araştırmaya katılan örneklem oranının % 34,5 gibi büyük bir oranı çok düşük bir aylık gelire sahiptir. Bu da bir okuldaki örneklem sayısı kadar örneklem 500 ₺ ve altında bir aralıkta aylık gelire sahip olduğunu göstermektedir.

Grafik 4. 1. 1. Araştırmaya Katılan Örneklemelerin Okullara Göre Aylık Gelir Durumu Dağılımı

Grafik 4. 1. 1. incelendiğinde, sosyokültürel ve ekonomik düzeyi alt seviyede olan 24 Kasım İlköğretim Okulundaki örneklemelerin % 95,9'u, 0–500 ₺ aylık gelire sahipken, orta seviyedeki Mehmetçik İlköğretim Okulunda % 7,6; üst seviyedeki Ortadoğu Kolejinde ise, bu oran % 0'dır. Sosyokültürel ve ekonomik düzeyi üst seviyede olan Ortadoğu Kolejinde örneklemelerin % 75,3'ü 3001–7000 ₺ aylık gelire sahipken, orta seviyedeki Mehmetçik İlköğretim Okulunda, % 5,3; alt seviyedeki 24 Kasım ilköğretim okulunda ise bu oran % 0'dır.

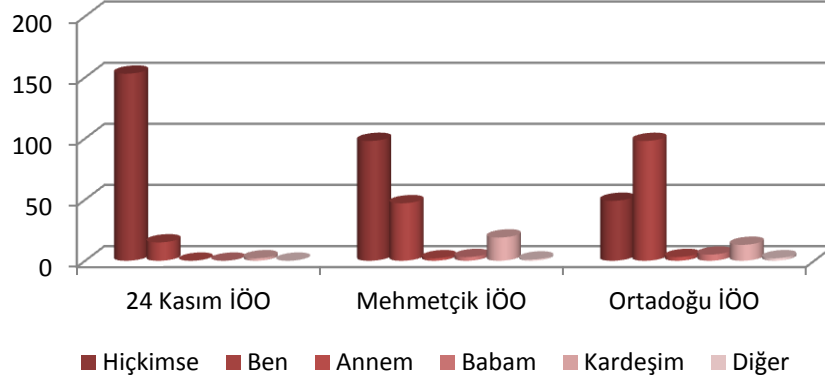
4. 1. 1. Aile Bireylerinin Müzikle İlgilenme Durumu

Grafik 4. 1. 2. Aile Bireylerinin Müzikle İlgilenme Durumu

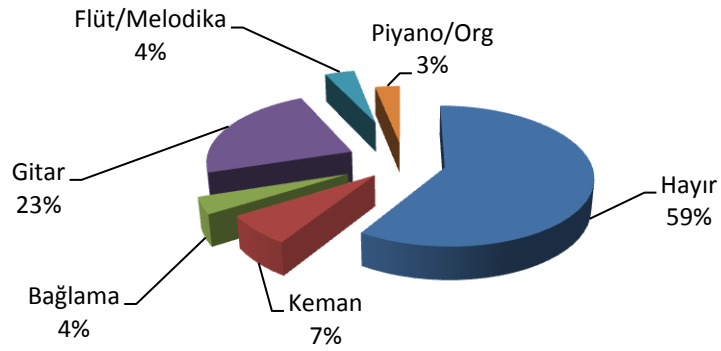
Grafik 4. 1. 2. incelendiğinde, araştırma kapsamına alınan örneklemelerin ailelerinin müzikle ilgilenme durumlarına, % 59 gibi bir oranda olumsuz bir cevap alınmıştır. Bu bilgiye dayanarak genel anlamda örneklemelerin ailelerinde müzikle ilgilenen kişilerin azınlıkta olduğu söylenebilir. Ancak grafik 4. 1. 3. incelendiğinde, olumsuz cevap veren örneklemelerin % 30'u sosyokültürel ve ekonomik açıdan alt seviyede olan okula ait olduğu görülmektedir. Sosyokültürel ve ekonomik yönden orta

dereceli okulda verilen yanıt % 20 iken, yüksek dereceli okulda verilen yanıt ise % 9'dur. Bu durumda ailede en çok müzikle ilgilenme durumunun sosyokültürel ve ekonomik açıdan yüksek seviyede olan okulun olduğu, bunu ikinci sırada orta dereceli okulun takip ettiğini söylemek mümkündür.

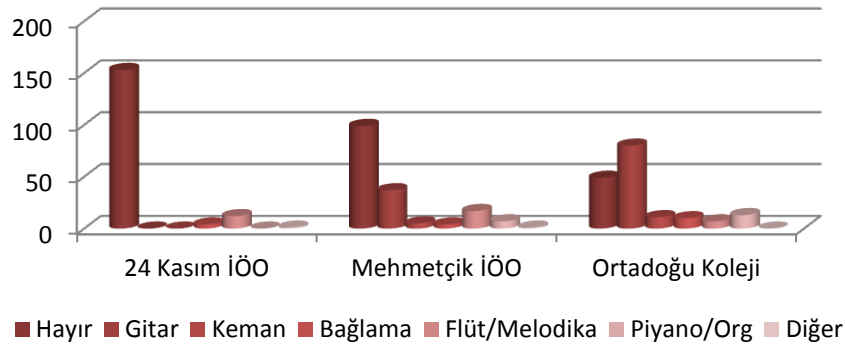
Grafik 4. 1. 3. Araştırmaya Katılan Örneklerin Aile Bireylerinin Müzikle ilgilenme Durumlarının Okullara Göre Dağılımı

4. 1. 2. Aile Bireylerinin Çalgı Çalma Durumu

Grafik 4. 1. 4. Aile Bireylerinin Çalgı Çalma Durumu

Grafik 4. 1. 4. incelendiğinde, “Evinizde herhangi bir çalgı çalan var mı?” sorusuna araştırmaya katılan tüm örneklerden % 59 oranında “Hayır” yanıtı alınmıştır. Grafiğe bakıldığında büyük bir farkla en çok çalınan çalgının % 23 oranında gitar olduğu görülmektedir.

Grafik 4. 1. 5. Araştırmaya Katılan Örneklemlerin Aile Bireylerinin algı alma Durumlarının Okullara Göre Dağılımı

Grafik 4. 1. 5. incelendiğinde, sosyokültürel ve ekonomik yönden alt düzeydeki örneklem grubunda, pişano/org, gitar ve keman çalan hiç kimsenin olmadığı görölmektedir. En fazla alınan çalgı % 68,4 oranında sosyokültürel ve ekonomik yönden üst düzey okulda gitar olarak karşımıza çıkmaktadır. Sosyokültürel ve ekonomik yönden orta düzeydeki okulda da en fazla alınan çalgının % 32,6 oranında gitar olduğu görölmektedir.

4. 2. TV Çocuk Programlarının Beğenilme Durumlarına İlişkin Bilgiler

Bu bölümde, araştırma kapsamına alınan çocukların izledikleri TV program türleri, TV çocuk kanalları ve programları, yerli-yabancı çocuk programlarının beğenilme durumları ile müziksel beğeni, tercih ve düşüncelerine ilişkin bilgiler değerlendirilmiştir.

4. 2. 1. En Beğenilen TV Programlarına İlişkin Bilgiler

Tablo 4. 2. 1.'de araştırma kapsamına alınan örneklemelerin en çok tercih ettikleri ve beğenerek izledikleri TV programlarının yüzde ve frekans değerleri verilmiştir.

Tablo 4. 2. 1. En Beğenilen TV Programları

	%	F
Dizi Filmler	30,6	156
izgi Filmler	23,3	119
Müzik	20,0	102
Sinema	8,4	43
Çocuk Programları	5,4	27
Belgesel	4,1	21
Haberler	4,1	21
Diğer	4,1	21
Toplam	100,0	510

Tablo 4. 2. 1. incelendiğinde, örneklemelerin en çok izledikleri program türünün % 30,6 oranında dizi filmler, ikinci en çok izlenen program türünün % 23,3 oranında çizgi filmler olduğu görülmektedir. Çizgi filmler dışında diğer çocuk programlarının izlenme oranı ise % 5,4'tür. Bu bilgilere dayanarak örneklemelerin televizyon başında geçirdikleri zaman diliminde dizi filmlerden sonra ve diğer çocuk programları içerisinde en çok çizgi film izlediklerini söylemek mümkündür.

4. 2. 2. En Beğenilen TV Çocuk Kanallarına İlişkin bilgiler

Tablo 4. 2. 2.'de araştırma kapsamına alınan örneklemelerin en çok tercih ettikleri ve en beğenerek izledikleri TV çocuk kanallarına ait yüzde ve frekans değerleri verilmiştir.

Tablo 4. 2. 2. En Beğenilen TV Çocuk Kanalları

	%	F
Hiçbiri	12,0	61
TRT Çocuk	47,8	244
Disney Channel	13,9	71
Cartoon Network	11,4	58
Yumurcak	6,9	35
Minika	2,9	15
Nickelodeon	1,6	8
Disney XD	1,3	7
CNBC-e	1,2	6
Planet Çocuk	1,0	5
Toplam	100,0	510

Tablo 4. 2. 2. İncelendiğinde, örneklemelerin yaklaşık olarak yarısının “TRT Çocuk” kanalını tercih ettiği görülmektedir. İkinci ve üçüncü sırayı sırası ile “Disney Channel ve Cartoon Network” takip etmektedir.

4. 2. 3. En Beğenilen TV Çocuk Programlarına ilişkin bilgiler

Tablo 4. 2. 3.'de araştırma kapsamına alınan örneklemelerin en çok tercih ettikleri ve en beğenerek izledikleri TV çocuk programlarına ait yüzde ve frekans değerleri verilmiştir.

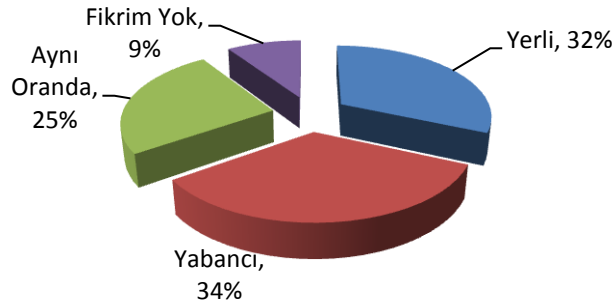
Tablo 4. 2. 3. En Beğenilen TV Çocuk Programları

	%	F
Hiçbiri	14,7	75
Keloğlan Masalları	27,5	140
Pepe	16,1	82
Ben 10	6,1	31
Shake It Up	5,9	30
Caillou	3,5	18
Diğer Programlar *	26,2	134
Toplam	100,0	510

* 22 farklı programa verilen yanıtlar

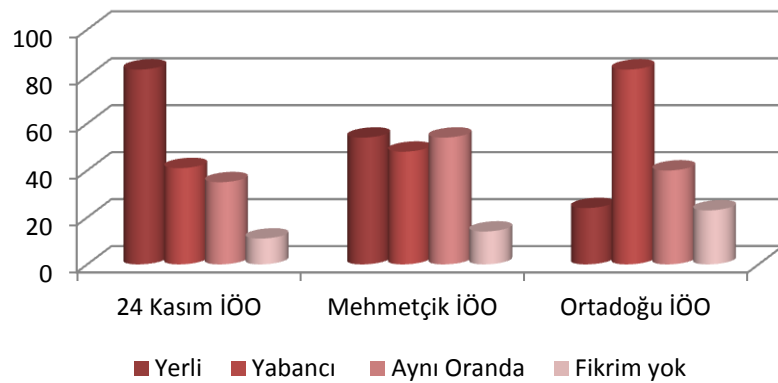
Tablo 4. 2. 1.'e bakıldığında birinci sırada en çok izlenen çocuk programının “Keloğlan Masalları” olduğu, ikinci sırada da “Pepe”nin büyük oranda izlendiği söylenebilir.

4. 2. 4. Yerli-Yabancı TV Çocuk Programlarının Beğenilme Durumları

Grafik 4. 2. 1. Yerli-Yabancı TV Çocuk Programlarının Beğenilme Durumları

Grafik 4. 2. 1. incelendiğinde yerli-yabancı çocuk programlarının izlenme oranlarının birbirine yakın olduğu söylenebilir. Ancak üç örneklem okulun karşılaştırmasının yer aldığı grafik 4. 2. 2. incelendiğinde verilen yanıtlar arasında, sosyokültürel ve ekonomik yönden alt seviyede olan okulda, yerli çocuk programlarının izlenme oranının yüksek olduğu, sosyokültürel ve ekonomik yönden üst seviyede olan okulda ise yabancı çocuk programlarının izlenme oranının yüksek olduğu görülmektedir.

Grafik 4. 2. 2. Yerli-Yabancı TV Çocuk Programlarının Beğenilme Durumlarının Okullara Göre Dağılımı

4. 2. 5. Beğenilen TV Müzik Türlerine İlişkin Bilgiler

Tablo 4. 2. 4. Beğenilen TV Müzik Türleri

	%	F
Hiçbiri	6,1	31
Pop Müzik	28,9	147
Şarkılar	18,6	95
Çocuk Şarkıları	13,1	67
İlahiler	12,7	65
Türküler	10,8	55
Klasik Müzik	2,7	14
Diğer	7,1	36
Toplam	100,0	510

Grafik 4. 2. 4. incelendiğinde en çok dinlenen müzik türünün ‘pop müzik’, en az dinlenen müzik türünün ise ‘klasik müzik’ olduğunu söyleyebiliriz.

Oranlar okul bazında incelendiğinde, sosyokültürel ve ekonomik yönden alt düzey okulda ilahilerin dinlenme oranı % 30,6 iken sosyokültürel ve ekonomik yönden üst seviyede olan okulda bu oran 2,4’e düşmektedir. Türkülerin dinlenme oranı ise sosyokültürel ve ekonomik yönden alt seviyede olan okulda 16,5 iken sosyokültürel ve ekonomik yönden üst seviyede olan okulda 7,6’dır. Bu verilere dayanarak, farklı sosyokültürel ve ekonomik seviyelerde bulunan okullar arasında, dinlenen müzik türlerinin farklılıklar gösterdiğini söyleyebiliriz.

4. 2. 6. Müzikleri Beğenilen TV Çocuk Programları

Tablo 4. 2. 5. Müzikleri Beğenilen TV Çocuk Programları

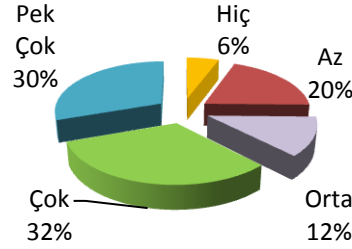
	%	F
Hiçbiri	31	158
Pepe	24,5	125
Keloğlan Masalları	20,2	103
Shake It Up	5,1	26
Ben 10	3,3	17
Charlie	2	10
Diğer Programlar *	13,9	71
Toplam	100,0	510

* 22 farklı programa verilen yanıtlar

Tablo 4. 2. 5.’e bakıldığında, “En çok hangi TV çocuk programlarının müziklerini beğenmektесiniz?” Sorusuna birinci sırada “pepe”, ikinci ve üçüncü sırada “Keloğlan Masalları” ve “Shake It Up” cevabı verilmiştir.

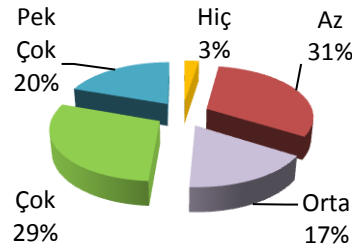
4. 3. Müzik Dersi Öğretim Programı ile TV Çocuk Programlarındaki Müziklerin Paralellik Durumlarına Yönelik Bilgiler

Bu bölümde, izlenen çocuk programlarındaki müziklerin, çocukların müziksel becerilerini ne ölçüde etkilediğini tespit etmek amacıyla on üç maddeden oluşan sorular sorulmuştur. Sorulara verilen yanıtlar aşağıdaki grafiklerde verilmiştir

Grafik 4. 3. 1. TV Çocuk Programlarında Yer Alan Müzikler Sizi Kendi Başınıza Şarkı Söylemeye Teşvik Eder mi? Sorusuna Araştırmaya Katılan Örneklemelerin Yanıtları

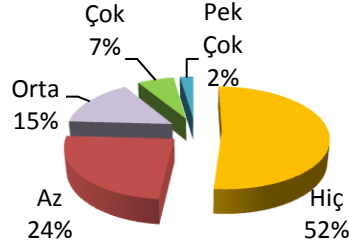
Grafik 4. 3. 1.' deki soruya araştırmaya katılan örneklemelerin % 74 oranında “orta”, “çok” ve “pek çok” yanıtını verdiği görülmektedir. Bu verilere dayanarak, araştırmaya katılan örneklemelerin çocuklara yönelik TV programlarındaki müziklerden olumlu yönde etkilendiğini ve bu müziklerin onları kendi başlarına şarkı söylemeye teşvik ettiğini söylemek mümkündür. Fakat % 20 oranında “az” ve % 6 oranında “hiç” yanıtını tercih eden örneklemelerin de bulunması dikkatlerden kaçmamalıdır.

Grafik 4. 3. 2. TV Çocuk Programlarında Yer Alan Müzikler, Sizi Birlikte Şarkı Söylemeye Teşvik Eder mi? Sorusuna Araştırmaya Katılan Örneklemelerin Yanıtları

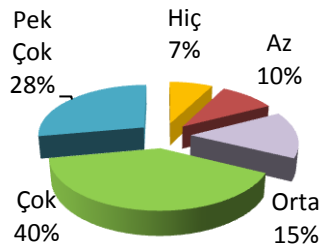
Grafik 4. 3. 2. incelendiğinde, araştırmaya katılan örneklemelerin bu soruya; % 66 oranında “orta”, “çok” ve “pek çok” yanıtını vermiş olduğu görülmektedir. Bunun yanında % 31 gibi bir oranda da “az” yanıtının verilmesi dikkatlerden kaçmamalıdır

Bu verilere dayanarak, çocuklara yönelik TV programlarında dinlenen müziklerin, örneklemi genel anlamda birlikte şarkı söylemeye teşvik ettiğini söylemek mümkündür.

Grafik 4. 3. 3. TV Çocuk Programlarında Yer Alan Müzikler, Size Belirli Gün, Hafta ve Ders Konularına İlişkin Şarkılar Öğretir mi? Sorusuna Araştırmaya Katılan Örneklemelerin Yanıtları

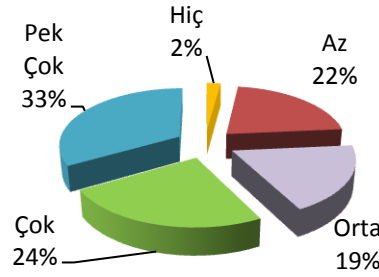
Grafik 4. 3. 3 incelendiğinde, araştırmaya katılan örneklemelerin % 76 gibi büyük bir oranının “hiç” ve “az” yanıtını vermiş oldukları görülmektedir. “Orta”, “çok” ve “pek çok” oranında verilen yanıt ise % 24’ ile daha düşük bir seviyededir. Bu bilgilere dayanarak, çocuklara yönelik TV programlarındaki müziklerin, belirli gün, hafta ve ders konularına ilişkin şarkı öğretimini büyük oranda gerçekleştirmediğini söylemek mümkündür.

Grafik 4. 3. 4. TV Çocuk Programlarında Yer Alan Müzikler, Müzik Türlerini Tanımanız Konusunda Size Yardımcı Olmakta mıdır? Sorusuna Araştırmaya Katılan Örneklemelerin Yanıtları

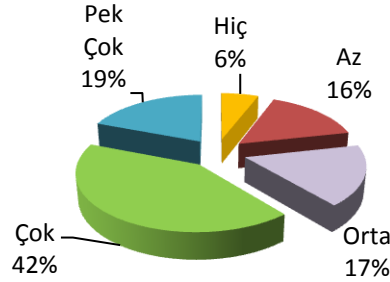
Grafik 4. 3. 4’deki soruya araştırmaya katılan örneklemelerin % 83 oranında “orta”, “çok” ve “pek çok” yanıtını verdiği görülmektedir. Bu durum, araştırmaya katılan örneklemelerin çocuklara yönelik TV programlarında yer alan müzikleri

dinleyerek, genel anlamda müzik türlerini tanıdıklarını ve ayırt edebildiklerini söylemek mümkündür.

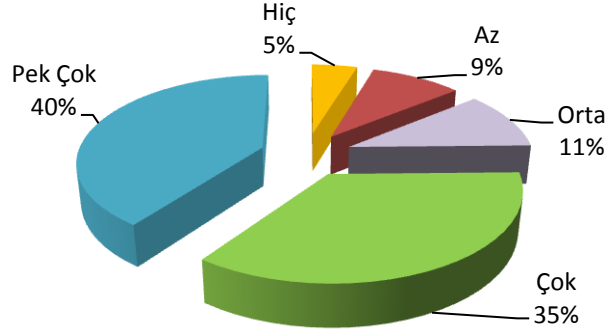
Grafik 4. 3. 5. TV Çocuk Programlarında Yer Alan Müzikler, Müzik Dağarcığınızın Gelişimine Katkı Sağlamakta mıdır? Sorusuna Araştırmaya Katılan Örneklerin Yanıtları

TV çocuk programlarında yer alan müzikler, “müzik dağarcığınızın gelişmesine katkı sağlamakta mıdır?” sorusuna ait grafik 4. 3. 5’ incelendiğinde, araştırmaya katılan örneklerin % 2 oranında “hiç” ve % 22 oranında “az” yanıtını verdiği görülmektedir. % 76 oranında örneklem ise “orta”, “çok” ve “pek çok” yanıtını vermiştir. Bu verilere dayanarak, TV de izlenen çocuk programlarının örneklerin müzik dağarcığını geliştirdiği söylenebilir.

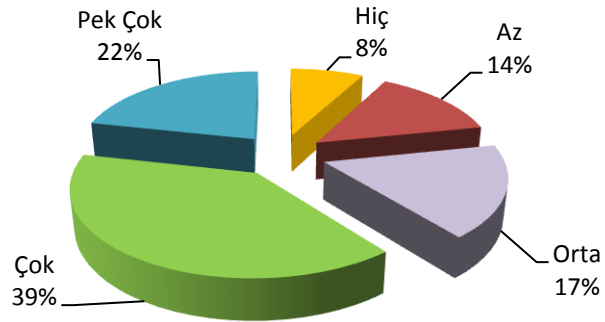
Grafik 4. 3. 6. TV Çocuk Programlarında Yer Alan Müzikler, Duyularınızı Müzik Yoluyla İfade Etme Becerisi Kazandırır mı? Sorusuna Araştırmaya Katılan Örneklerin Yanıtları

Grafik 4. 3. 6' daki soruya araştırmaya katılan örneklerin % 6'sı “hiç” yanıtını vermiştir. % 94 oranında örneklem “pek çok”, “çok”, “orta” ve “az” yanıtını vermiştir. Bu verilere dayanarak, farklı seviyelerde olsa da TV çocuk programlarında dinlenen müziklerin, örneklerin duygu, düşünce ve deneyimlerini müzik yoluyla ifade etmelerine katkı sağladığı söylenebilir.

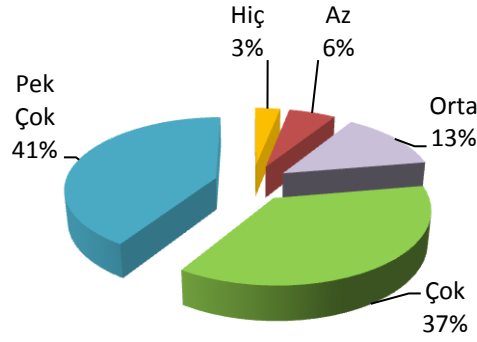
Grafik 4. 3. 7. TV Çocuk Programlarında Yer Alan Müzikler, Çalgıları Tanımanıza Yardımcı Olur mu? Sorusuna Araştırmaya Katılan Örneklemelerin Yanıtları

Grafik 4. 3. 7.'de görüldüğü gibi, örneklemelerin büyük çoğunluğu çalgıların tanınmasında izledikleri TV çocuk programlarının büyük oranda kendilerine yardımcı olduğunu belirtmişlerdir. “Az”, “orta”, “çok”, ve “pek çok” yanıtını veren örneklem toplam % 95 olarak görülmekteyken, “hiç” yanıtını veren örneklem oranı da % 5 olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu verilere dayanarak TV çocuk programlarının, müzik aletlerinin tanınmasında oldukça etkili olduğu söylenebilir.

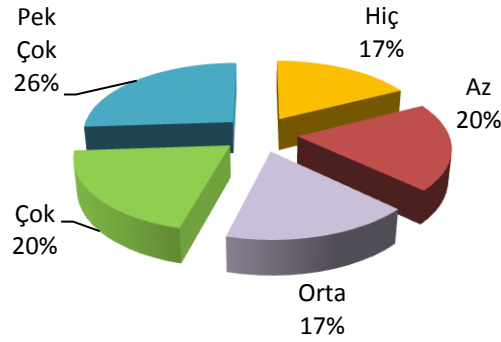
Grafik 4. 3. 8. TV Çocuk Programlarında Yer Alan Müzikler, Çalgıları Kullanış Özelliklerine Göre Tanımanız Konusunda size Yardım Eder mi? Sorusuna Araştırmaya Katılan Örneklemelerin Yanıtları

Grafik 4. 3. 8. incelendiğinde, araştırmaya katılan örneklemelerin büyük çoğunluğu TV de izlenen çocuk programlarının, çalgıları kullanım özelliklerine göre tanımlarında kendilerine yardımcı olduğunu belirtmiştir. Konu hakkında “hiç” yanıtını veren örneklem oranı sadece % 8 olarak karşımıza çıkmaktadır.

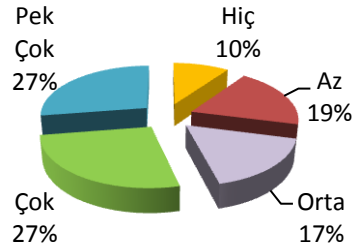
Grafik 4. 3. 9. TV Çocuk Programlarında Yer Alan Müzikler, Çalgıları Seslerine Göre Tanımanız Konusunda Size Yardımcı Olmakta mıdır? Sorusuna Araştırmaya Katılan Örneklemelerin Yanıtları

Grafik 4. 3. 9.'da ki veriler incelendiğinde, “TV çocuk programlarında yer alan müzikler, “çalgıları seslerine göre tanımanız konusunda size yardımcı olmakta mıdır? Sorusuna araştırmaya katılan örneklemelerin % 91 oranında “orta”,“çok” ve “pek çok” yanıtını verdiği görülmektedir. Bu bilgilere dayanarak, TV çocuk programlarının çalgı seslerinin ayırt edilmesinde, örneklemelere genel anlamda yardımcı olduğu söylenebilir

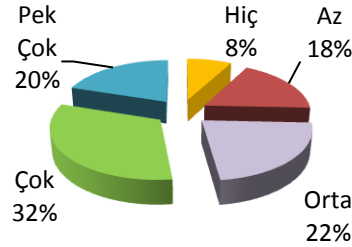
Grafik 4. 3. 10. TV Çocuk Programlarında Yer Alan Müzikler, Ses ve Çalgı Kullanarak Müzik Yapmanıza Yardımcı Olur mu? Sorusuna Araştırmaya Katılan Örneklemelerin Yanıtları

Grafik 4. 3. 10. incelendiğinde, araştırmaya katılan örneklemelerin toplam % 63 oranında “orta”,“çok” ve “pek çok” yanıtını verdiği görülmektedir. Bu verilere dayanarak çocuklara yönelik TV programlarının, örneklemeleri genel anlamda ses ve çalgı kullanarak müzik yapmaya teşvik ettiğini söyleyebiliriz. Fakat % 20 oranında “az” ve % 17 oranında “hiç” yanıtını tercih eden örneklemelerin bulunması da dikkatlerden kaçmamalıdır.

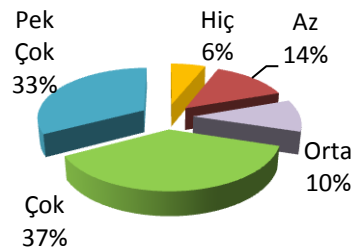
Grafik 4. 3. 11. TV Çocuk Programlarında Yer Alan Müzikler, Sizi Ritmik Hareketlere Yöneltilir mi? Sorusuna Araştırmaya Katılan Örneklemelerin Yanıtları

Grafik 4. 3. 11.'deki soruya, araştırmaya katılan örneklemeler toplam % 54 oranında “çok” ve “pek çok” yanıtını vermiştir. Bunun yanında % 17 oranında “orta” yanıtı alınmıştır. Verilen yanıtlardan da anlaşılacağı gibi TV çocuk programı müziklerinin ritmik yapılarının, örneklemeleri ritmik hareketlere yönelttiğini söylemek mümkündür.

Grafik 4. 3. 12. TV Çocuk Programlarında Yer Alan Müzikler, Müzikli Oyunlarla İlgili Beceriler Geliştirmenize Yardım Eder mi? Sorusuna Araştırmaya Katılan Örneklemelerin Yanıtları

Grafik 4. 3. 12.'deki veriler dikkate alındığında, araştırmaya katılan örneklemelerin büyük çoğunluğu TV de izlenen çocuk programlarının, müzikli oyunlarla ilgili beceriler geliştirmelerine yardımcı olduğunu belirtmiştir. Konu hakkında “hiç” yanıtını veren örneklem oranı ise sadece % 8 ile karşımıza çıkmaktadır.

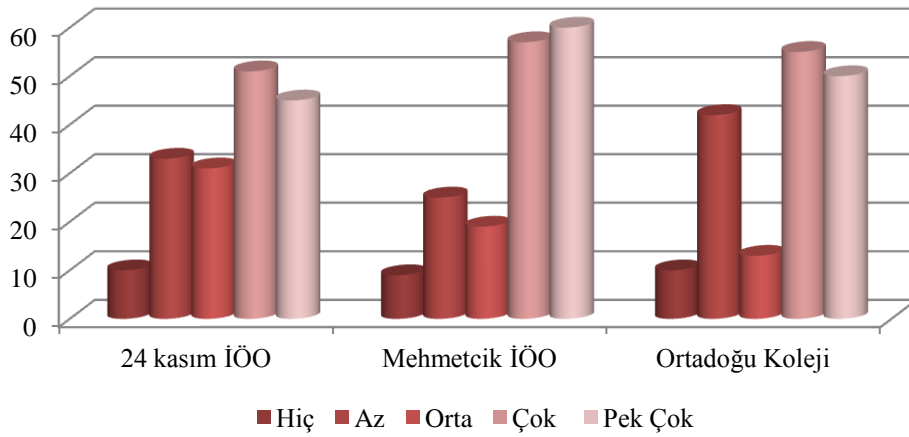

Grafik 4. 3. 13. TV Çocuk Programlarında Yer Alan Müzikler, Müzikle İlgili Etkinliklere Zevk ile Katılmanızı Sağlar mı? Sorusuna Araştırmaya Katılan Örneklemelerin Yanıtları

Grafik 4. 3. 13.'deki soruya araştırmaya katılan örneklemelerin % 80 oranında “orta”, “çok” ve “pek çok” yanıtını verdiği görülmektedir. Bu verilere dayanarak çocuklara yönelik TV programlarının araştırmaya katılan örneklemeleri, genel anlamda müzikle ilgili etkinliklere katılmaya teşvik ettiğini söylemek mümkündür.

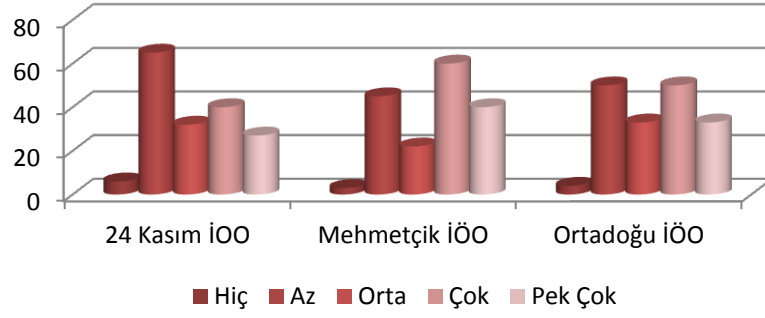
4. 4. Müzik Dersi Öğretim Programı ile TV Çocuk Programlarındaki Müziklerin Paralellik Durumlarının Karşılaştırmalı Olarak Değerlendirilmesine Yönelik Bilgiler

Bu bölümde, farklı sosyokültürel ve ekonomik düzeydeki okullarda bulunan örneklemelerin, araştırma anketine verdikleri yanıtlar karşılaştırmalı olarak değerlendirilmektedir. Değerlendirme sonucunda, sosyokültürel ve ekonomik yaşam bölgeleri arasındaki farklılıkların ne gibi değişikliklere sebep olabileceği sorusuna yanıt aranmaktadır.

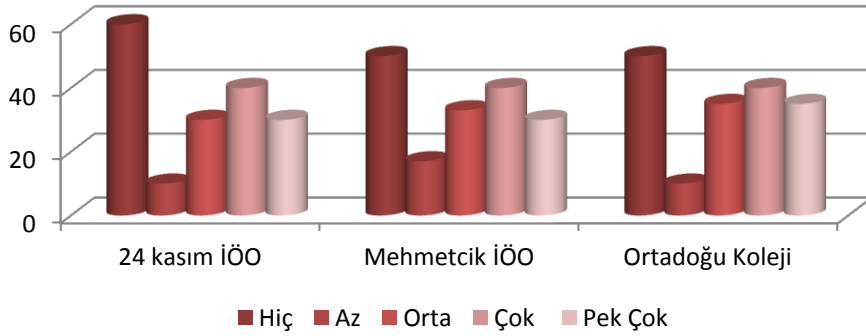
Grafik 4. 4. 1. TV Çocuk Programlarındaki Müzikler, Sizi Kendi Başınıza Şarkı Sölemeye Teşvik Eder mi? Sorusuna Farklı Sosyokültürel ve Ekonomik Düzey Okullarda Verilen Yanıtların, Karşılaştırmalı Olarak Dağılımı

Grafik 4. 4. 1.'deki soru ile ilgili oranlar incelendiğinde, verilen yanıtların birbirine çok yakın olduğu görülmektedir. Bu verilere dayanarak, farklı sosyokültürel ve ekonomik düzeyde karşılaştırılan okullar arasında, bu soruya yönelik belirgin bir farklılığın olmadığını söylemek mümkündür.

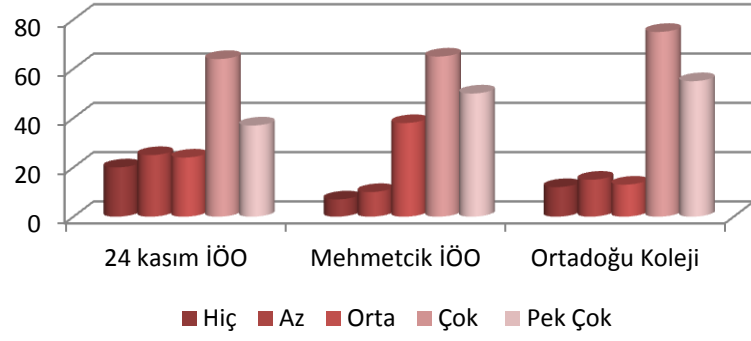
Grafik 4. 4. 2. TV Çocuk Programlarında Yer Alan Müzikler, Sizi Birlikte Şarkı Söylemeye Teşvik Eder mi? Sorusuna Farklı Sosyokültürel ve Ekonomik Düzey Okullarda Verilen Yanıtların, Karşılaştırmalı Olarak Dağılımı

Grafik 4. 4. 2.'de ki oranlar incelendiğinde, verilen yanıtların birbirine çok yakın olduğu söylenebilir. Bu bilgilere dayanarak, farklı sosyokültürel ve ekonomik düzeyde karşılaştırılan okullar arasında, bu soruya yönelik belirgin bir farklılığın olmadığını söylemek mümkündür.

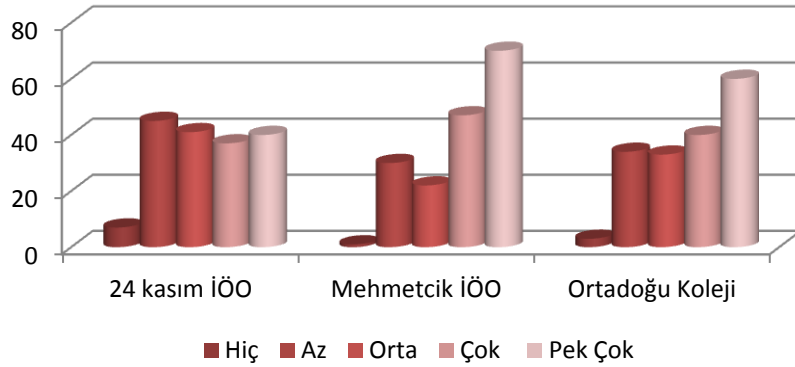
Grafik 4. 4. 3. TV Çocuk Programlarında Yer Alan Müzikler, Size Belirli Gün-Hafta ve Ders Konularına İlişkin Şarkılar Öğretir mi? Sorusuna Farklı Sosyokültürel ve Ekonomik Düzey Okullarda Verilen Yanıtların, Karşılaştırmalı Olarak Dağılımı

Grafik 4. 4. 3.'deki soruda verilen yanıtların birbirine çok yakın olduğu görülmektedir. Bu verilere dayanarak, farklı sosyokültürel ve ekonomik düzeyde karşılaştırılan okullar arasında, bu soruya yönelik belirgin bir farklılığın olmadığını söylemek mümkündür.

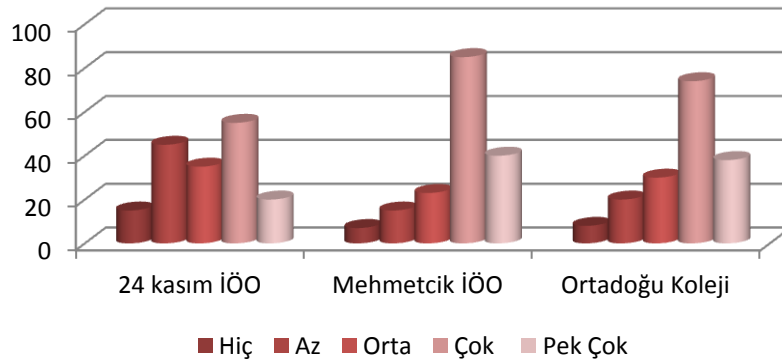
Grafik 4. 4. 4. TV Çocuk Programlarında Yer Alan Müzikler, Müzik Türlerini Tanımanız Konusunda Size Yardımcı Olmakta Mıdır? Sorusuna Farklı Sosyokültürel ve Ekonomik Düzey Okullarda Verilen Yanıtların, Karşılaştırmalı Olarak Dağılımı

Grafik 4. 4. 4. incelendiğinde, sosyokültürel ve ekonomik yönden alt düzey okulun verdiği “hiç” ve “az” yanıtlarının toplamı % 26,5 iken orta düzey okulda %10; üst düzeydeki okulda ise %15,9’dur. Bu veriler dayanarak, sosyokültürel ve ekonomik yönden alt düzey okulda bulunan örneklemelerin, TV çocuk programlarındaki müzik türlerini tanıma oranının, sosyokültürel ve ekonomik yönden orta ve üst düzey okulda bulunan örneklemelerden daha düşük olduğunu söylemek mümkündür.

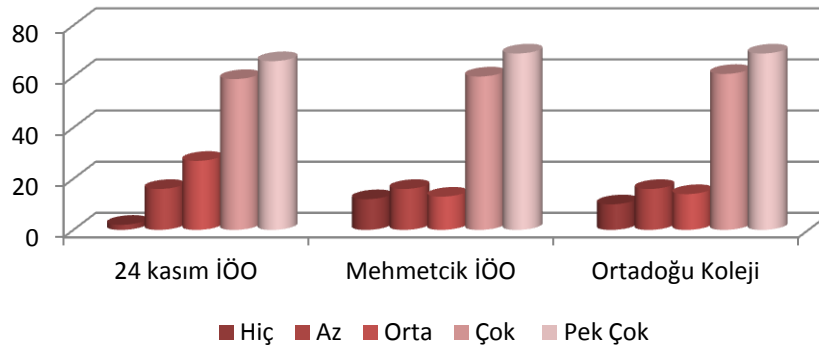
Grafik 4. 4. 5. TV Çocuk Programlarında Yer Alan Müzikler, Müzik Dağarcığınızın gelişimine katkı sağlamakta mıdır? Sorusuna Farklı Sosyokültürel ve Ekonomik Düzey Okullarda Verilen Yanıtların, Karşılaştırmalı Olarak Dağılımı

Grafik 4. 4. 5.’de incelendiğinde, sosyokültürel ve ekonomik yönden alt düzey okulun verdiği “hiç” ve “az” yanıtlarının toplamı % 30,6 iken; orta düzey okulun %18,2; üst düzeydeki okulun ise %21,8’dir. Bu verilere dayanarak, TV çocuk programlarındaki müziklerin, örneklemelerin müzik dağarcıklarının gelişimine katkı sağlama oranının, sosyokültürel ve ekonomik yönden orta ve üst düzey okulda daha fazla olduğunu söylemek mümkündür.

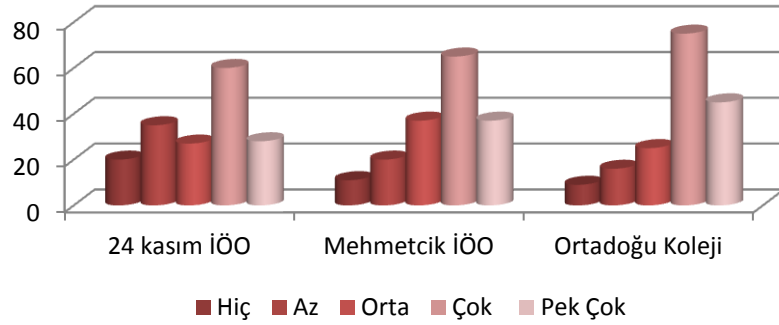
Grafik 4. 4. 6. TV Çocuk Programlarında Yer Alan Müzikler, Duygularınızı Müzik Yoluyla İfade Etme Becerisi Kazandırır mı? Sorusuna Farklı Sosyokültürel ve Ekonomik Düzey Okullarda Verilen Yanıtların, Karşılaştırmalı Olarak Dağılımı

Grafik 4. 4. 6. İncelendiğinde, sosyokültürel ve ekonomik yönden alt seviyede olan okulun verdiği “hiç” yanıtının sosyokültürel ve ekonomik düzeyi üst ve orta seviyede olan okula göre daha fazla olduğu görülmektedir. Bu verilere dayanarak, sosyokültürel ve ekonomik düzeyi alt seviyede olan okulun müzik türlerini tanıma durumlarına TV çocuk programlarındaki müziklerin etkisinin, ekonomik düzeyi orta ve üst seviyede olan okul kadar etkili olmadığını söylemek mümkündür.

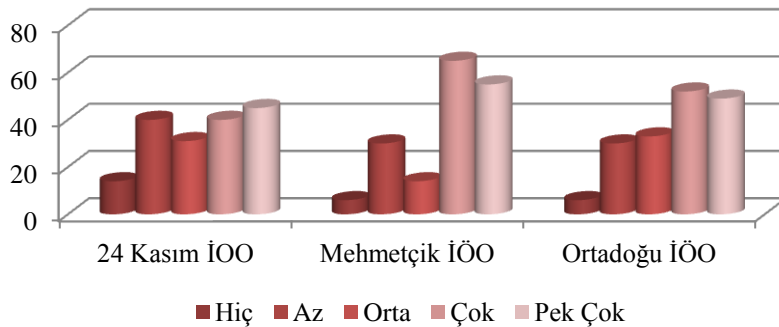
Grafik 4. 4. 7. TV Çocuk Programlarında Yer Alan Müzikler, Çalgıları Tanımanıza Yardımcı Olur mu? Sorusuna Farklı Sosyokültürel ve Ekonomik Düzey Okullarda Verilen Yanıtların, Karşılaştırmalı Olarak Dağılımı

TV çocuk programlarındaki müzikler çalgıları tanımanıza yardım eder mi? sorusuna verilen yanıtlar grafik 4. 4. 7.'de karşılaştırılarak, farklı sosyokültürel ve ekonomik düzeydeki okullar arasında bir farklılık olup olmadığı araştırılmıştır. Grafikteki oranlar incelendiğinde, verilen yanıtların birbirine çok yakın olduğu görülmektedir. Bu verilere dayanarak, farklı sosyokültürel ve ekonomik düzeyde karşılaştırılan okullar arasında, bu soruya yönelik belirgin bir farklılığın olmadığını söylemek mümkündür.

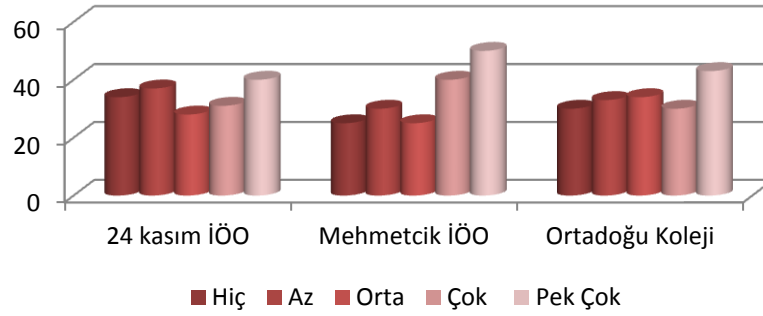
Grafik 4. 4. 8. TV Çocuk Programlarında Yer Alan Müzikler, Çalgıları Kullanış Özelliklerine Göre Tanımanız Konusunda size Yardım Eder mi? Sorusuna Farklı Sosyokültürel ve Ekonomik Düzey Okullarda Verilen Yanıtların, Karşılaştırmalı Olarak Dağılımı

Grafik 4. 4. 8.'deki oranlar, incelendiğinde, sosyokültürel ve ekonomik yönden alt seviyede olan okulun verdiği "hiç" yanıtının, sosyokültürel ve ekonomik düzeyi üst ve orta seviyede olan okula göre daha fazla olduğu görülmektedir. Bu verilere dayanarak, sosyokültürel ve ekonomik yönden alt seviyede olan okulun çalgıları kullanım özelliklerine göre tanıma durumlarına, TV çocuk programlarındaki müziklerin etkisinin, ekonomik düzeyi orta ve üst seviyede olan okul kadar etkili olmadığını söylemek mümkündür.

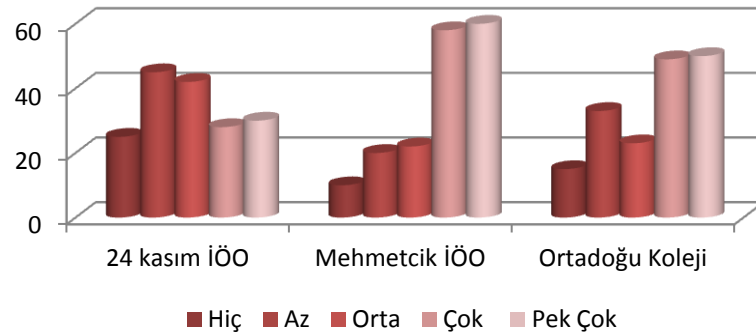
Grafik 4. 4. 9. TV Çocuk Programlarında Yer Alan Müzikler, Çalgıları Seslerine Göre Tanımanız Konusunda Size Yardımcı Olmakta mıdır? Sorusuna Farklı Sosyokültürel ve Ekonomik Düzey Okullarda Verilen Yanıtların, Karşılaştırmalı Olarak Dağılımı

TV çocuk programlarında yer alan müzikler, çalgıları seslerine göre tanımanıza yardımcı olur mu? sorusuna, farklı sosyokültürel ve ekonomik düzeydeki okullar arasında bir farklılık olup olmadığı grafik 4. 4. 9.'de incelenmiştir. İncelenen grafikte verilen yanıtların birbirine çok yakın olduğu görülmektedir. Bu verilere dayanarak, farklı sosyokültürel ve ekonomik düzeyde karşılaştırılan okullar arasında, bu soruya yönelik belirgin bir farklılığın olmadığını söylemek mümkündür.

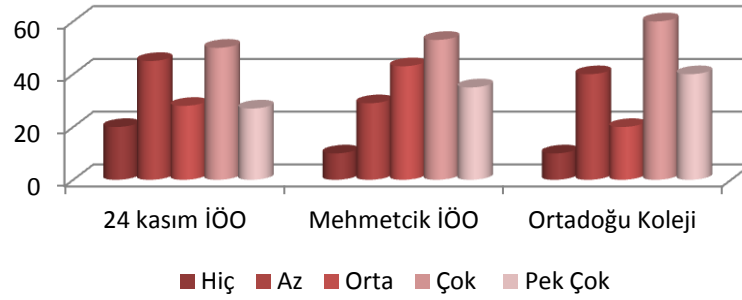
Grafik 4. 4. 10. TV Çocuk Programlarında Yer Alan Müzikler, Ses ve Çalgı Kullanarak Müzik Yapmanıza Yardımcı Olur Mu? Sorusuna Farklı Sosyokültürel ve Ekonomik Düzey Okullarda Verilen Yanıtların, Karşılaştırmalı Olarak Dağılımı

Grafik 4. 4. 10.'daki karşılaştırmada belirgin bir farklılık görülmemektedir. Ancak sosyokültürel ve ekonomik yönden alt seviyede olan okulun verdiği “hiç” yanıtının sosyokültürel ve ekonomik düzeyi üst ve orta seviyede olan okullara göre bir miktar daha fazla olduğu söylenebilir.

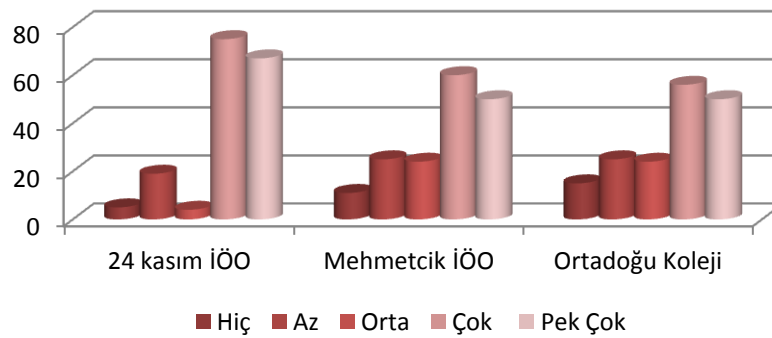
Grafik 4. 4. 11. TV Çocuk Programlarında Yer Alan Müzikler, Sizi Ritmik Hareketlere Yöneltilir mi? Sorusuna Farklı Sosyokültürel ve Ekonomik Düzey Okullarda Verilen Yanıtların, Karşılaştırmalı Olarak Dağılımı

Grafik 4. 4. 11.'deki soruya, sosyokültürel ve ekonomik yönden alt seviyede olan okulun verdiği “hiç” yanıtının sosyokültürel ve ekonomik düzeyi üst ve orta seviyede olan okula göre daha fazla olduğu görülmektedir. Bu verilere dayanarak, TV çocuk programlarında yer alan müziklerin, sosyokültürel ve ekonomik düzeyi alt seviyede bulunan örneklemi ritmik hareketlere yöneltilme durumunun, sosyokültürel ve ekonomik düzeyi orta ve üst seviyede olan okul kadar olmadığını söylemek mümkündür.

Grafik 4. 4. 12. TV Çocuk Programlarında Yer Alan Müzikler, Müzikli Oyunlarla İlgili Beceriler Geliştirmenize Yardım Eder mi? Sorusuna Farklı Sosyokültürel ve Ekonomik Düzey Okullarda Verilen Yanıtların, Karşılaştırmalı Olarak Dağılımı

TV çocuk programlarındaki müzikler, müzikli oyunlar ile ilgili beceriler geliştirmenize yardım eder mi? sorusuna verilen yanıtlar grafik 4. 4. 12.'de karşılaştırılarak, farklı sosyokültürel ve ekonomik düzeydeki okullar arasında bir farklılık olup olmadığı araştırılmıştır. Grafikteki oranlar incelendiğinde, verilen yanıtların birbirine çok yakın olduğu söylenebilir. Bu verilere dayanarak, farklı sosyokültürel ve ekonomik düzeyde karşılaştırılan okullar arasında, bu soruya yönelik belirgin bir farklılığın olmadığını söylemek mümkündür.

Grafik 4. 4. 13. TV Çocuk Programlarında Yer Alan Müzikler, Müzikle İlgili Etkinliklere Zevk ile Katılmanızı Sağlar mı? Sorusuna Farklı Sosyokültürel ve Ekonomik Düzey Okullarda Verilen Yanıtların, Karşılaştırmalı Olarak Dağılımı

Grafik 4. 4. 13.'de, örneklemelere yöneltilen “TV çocuk programlarında yer alan müzikler, müzikle ilgili etkinliklere zevk ile katılmanızı sağlar mı?” sorusuna, farklı sosyokültürel ve ekonomik düzeydeki okullar arasında bir fark olup olmadığı incelenmiştir. İncelenen grafikte verilen yanıtların birbirine çok yakın olduğu söylenebilir. Ancak, müzikle ilgili etkinliklere zevk ile katılma durumunun sosyokültürel ve ekonomik düzeyi alt seviyede olan okulda biraz daha fazla olduğu söylenebilir.

BÖLÜM V

5. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

5. 1. Sonuçlar

Araştırmanın bu bölümünde, çocuklara yönelik TV programlarındaki müziklerden çocuk yaştaki izleyicilerin etkilenme durumları, araştırmanın alt problemleri sıralanmasına uygun bir biçimde aşağıda verilmiştir.

Bu müziklerin;

1. Çocukların kendi başına şarkı söyleme becerisini geliştirdiği,
2. Çocukların birlikte şarkı söyleme becerilerini geliştirdiği,
3. Belirli gün, hafta ve ders konularına ilişkin şarkı öğretimine katkı sağlamadığı ve bu konuda yetersiz kaldığı,
4. Çocukların müzik türlerini tanımalarına yardımcı olduğu,
5. Çocukların müzik dağarcığını geliştirdiği,
6. Çocuklara duygularını müzik yoluyla ifade etme becerisi kazandırdığı,
7. Çalgıların tanınmasında oldukça etkili olduğu,
8. Çalgıların kullanım özelliklerine göre tanıtılmasına yardımcı olduğu,
9. Çalgıları seslerine göre tanıtmaya yardımcı olduğu,
10. Çocukların ses ve çalgı kullanarak müzik yapma becerilerini geliştirdiği,
11. Çocukları ritmik hareketlere yönelttiği,
12. Çocukları müzikli oyunlarla ilgili beceriler geliştirmeye yönelttiği,
13. Çocukların müzikle ilgili etkinliklere zevk ile katılmalarını sağladığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

5. 2. Karşılaştırmalı Sonuçlar

Farklı sosyokültürel ve ekonomik düzeyde karşılaştırılan okullar arasında, çocuklara yönelik TV programlarındaki müziklerin;

1. Örneklemeleri şarkı söylemeye teşvik etme durumunda, belirgin bir farklılığın olmadığı,
2. Örneklemeleri grupla şarkı söylemeye teşvik etme durumunda, belirgin bir farklılığın olmadığı,
3. Belirli gün, hafta ve ders konularına ilişkin şarkı öğretme durumu ile ilgili, belirgin bir farklılığın olmadığı,
4. Sosyokültürel ve ekonomik yönden orta ve üst düzeyde bulunan okulda müzik türlerini daha iyi tanıttığı,
5. Sosyokültürel ve ekonomik yönden orta ve üst düzey okulda, örneklemelerin müzik dağarcığının gelişimine etkisinin daha fazla olduğu,
6. Örneklemelerin, duygu, düşünce ve deneyimlerini müzik yolu ile ifade etme durumunun, sosyokültürel ve ekonomik yönden orta ve üst düzey okulda daha fazla olduğu,
7. Çalgıları tanıtmada durumunda, belirgin bir farklılığın olmadığı,
8. Çalgıları kullanım özelliklerine göre tanıtmada durumunun, sosyokültürel ve ekonomik yönden orta ve üst düzey okulda daha fazla olduğu,
9. Çalgıları seslerine göre tanıtmada durumunda belirgin bir farklılığın olmadığı,
10. Ses ve çalgı kullanarak müzik yapmaya yöneltme durumunun sosyokültürel ve ekonomik yönden orta ve üst düzey okulda daha fazla olduğu,
11. Ritmik hareketlere yöneltme durumunun, sosyokültürel ve ekonomik düzeyi orta ve üst düzey okulda daha fazla olduğu,
12. Örneklemelerin müzikli oyunlarla ilgili beceri geliştirme durumunda belirgin bir farklılığın olmadığı,
13. Örneklemeleri müzik ile ilgili etkinliklere zevk ile katma durumunun, sosyokültürel ve ekonomik yönden alt düzey okulda bir miktar daha fazla olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

5. 3. Öneriler

1. Çocuk programlarında kullanılan müzikler hazırlanırken, bu müziklerin çocukları eğlendirme özelliklerinin yanında, genel eğitimlerini ve müzik eğitimlerini destekler nitelikte olmasına dikkat edilmelidir.
2. Çocuk programlarında kullanılan müziklerin, müzik dersi öğretim ilkelerine paralel ve bunu destekler nitelikte hazırlanmasının daha faydalı olabileceği düşünülebilir.
3. Çocuk programlarında kullanılan müzikler, çocukların ritmik duygularını geliştirebilecek ve onları çeşitli aktivite ve egzersizlere yönlendirebilecek nitelikte hazırlanabilir.
4. Çocuk programlarında kullanılan şarkılara, çocukların rahatlıkla eşlik edebilmeleri için eserlerde kullanılan çalgı ve vokal seslerin hedef izleyici kitlesinin yaş ve gelişim özelliklerine uygun bir şekilde hazırlanması önerilir.
5. Çocuk programlarında kullanılan müziklerin, tonal-modal ve ritmik yapıları çocukların yaş, cinsiyet ve gelişim özelliklerine uygun bir şekilde hazırlanabilir.
6. Çocuk programlarında kullanılan müziklerin, çocukların müzik dağarcığını geliştirebilecek, geleneksel müziklerimizle birlikte çeşitli ülkelerin müziklerini tanıtabilecek ve bir sanat değeri taşıyacak şekilde hazırlanabilir,
7. Programların hazırlanma aşamalarında uzman pedagog ve eğitimcilerden yardım alınabilir. Aynı zamanda müzik eğitimcileri ve Milli Eğitim Bakanlığı ile de iş birliği içinde çalışılarak ortak projeler üretilebilir.
8. Yapılan araştırmada, örneklemlerin TV da yayınlanan çocuk programlarında, belirli gün, hafta ve ders konularına ilişkin şarkıları yeterince öğrenemedikleri sonucuna ulaşılmıştır. (Bunun bir nedeni de yerli yapım programların azlığı olabilir). Bu durumda TV çocuk programlarında yayınlanan şarkıların, belirli gün, hafta ve ders konularına paralel bir şekilde yayın yapması önerilebilir.
9. Ülkemizde yayınlanan çizgi filmlerin büyük bir çoğunluğu dış kaynaklı yapımlardır. Bunun başlıca nedenleri ülkemizde bu konu ile ilgili herhangi bir akademik kuruluşun bulunmaması ve ticarî anlamda bu sektörün yeterince desteklenmemesi olabilir. Bu konu ile ilgili çalışmalar yapılabilir.
10. Kendi kültürel değerlerimizin gelecek kuşaklara aktarılmasında yerli yapım çizgi filmlerin önemli bir yeri olduğu söylenebilir. Ulusal kültürümüzün sürekliliği ve geleneksel müziklerimizin gelecek kuşaklara aktarılmasını

sağlamak amacıyla kendi kültürümüzü yansıtan çocuk program ve müziklerinin ülkemizde yapımının gerçekleştirilmesi hedeflenebilir.

11. İzleyici kitlesi yönünden önemli bir yere sahip olan çocuk programlarının ülkemizde akademik gelişimi için girişimlerde bulunulabilir ve bu yönden üniversitelerin ilgili fakültelerinde bölümler açılabilir.

12. Çizgi filmlerin çocuklara yönelik bir eğitim aracı olduğunu düşünürsek, ülkemizde bu sektörün desteklenmesine önem vererek kendi kahramanlarımızı oluşturabiliriz. Bu sayede kültürel mirasımızın gelecek kuşaklara aktarılmasını ve diğer dünya ülkelerine tanıtılmasını sağlayabiliriz.

KAYNAK

- Akman, A. Z. (25 Nisan-3 Mayıs, 2006). *İlköğretim çağındaki çocukların televizyon izleme alışkanlıkları araştırması*. Radyo Televizyon Üst Kurulu Yayın Araştırmaları ve Ölçme Dairesi, Ankara.
- Alan, i. (2009). *Sevgi içerikli çizgi filmlerin ilköğretim 5. sınıftaki çocukların görsel sanatlar dersindeki etkisinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Resim İş, Ankara.
- Alpagut, U. (1998). *Kim kapattı şu müziği*. (2. Basım). Ankara: Adalet Matbaası.
- Altun, S. U. (2011). İnsanlığın uzaktan görme düşü: televizyon ve alternatif medya arayışları. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergi*. Sayı:2.
- Aral, N. Aktaş, Y. (1997). Çocukların televizyon ve diğer etkinliklere harcadıkları sürenin incelenmesi, *Eğitim Fakültesi Dergisi*. Sayı: 13:99–105.
- Aral, N., Ceylan, R. ve Bıçakçı, M. Y. (Mayıs 2011). Çocukların televizyon seyretme alışkanlıklarının yaş ve cinsiyete göre incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, Cilt:19, No:2 489-498.
- Aşçı, E. (2006). *Televizyondaki çizgi ve animasyon karakterlerin farklı yerleşim yerlerinde yaşayan çocukların tüketici davranışlarına etkisinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Aytan, E., Dönmez, P., Vatansever, Ö. Ve Yıldız, S. (2011). *Televizyon çocuk programı hazırlama genel kültür eğlence yıllık proje çalışması*, Milli Eğitim Bakanlığı Özel Ege İlköğretim Okulu, İzmir.
- Aziz, A. (1981). *Radyo ve televizyona giriş*. (1. Basım). Ankara Üniversitesi Siyasi Bilimler Fakültesi Yayınları No: 460.
- Aziz, A. (1999). *Türkiye’de televizyon yayınlarının 30 yılı*. (1. Basım). Ankara: TRT Genel Sekreterlik Basım ve Yayın Müdürlüğü Ofset Tesisleri.
- Bar-On, M. (2000). The effects of television on child health: implications and recommendations. *Arch Dis Child*. 83:289–292
- Bay, N. (2007). *Radyo ve televizyon yayıncılığı*. İstanbul: Nüve Kültür Merkezi yayınları.
- Cankaya, Ö. (1997). *Dünden bugüne radyo ve televizyon*. (1. Basım). İstanbul: Beta Yayım.
- Canyurt, S. (2011). *Kamu medya hizmeti bbc & trt karşılaştırması*. Uzmanlık Tezi Radyo ve televizyon Üst Kurulu, Ankara.

- Çamurdan, A.D. (2007). Görsel medyanın çocuk sağlığına etkileri. *Sürekli Tıp Eğitim Dergisi*, Cilt:16- Sayı:2, 25-29.
- Eraslan, Ş. ve Demir, C. (2008). 11-14 Yaş arası çocukların sanat ve sanatçı kavramlarına televizyon programlarının etkisi. *Ekev Akademi Dergisi*, Yıl: 12 Sayı: 36
- Erdoğan, İ. ve Alemdar, K. (2005). *Popüler kültür ve iletişim*. (2. Basım). Ankara:Pozitif Matbaacılık.
- Ergöz, H.S. (2006, 26-28 Nisan) *Çizgi Filmlerin Çocuk Müzik Eğitimi açısından Değerlendirilmesi*, Ulusal Müzik Sempozyumu Bildirisi, Denizli.
- Ertürk, Y.D. ve Gül, A. A. (2006). *Çocuğunuzu televizyona teslim etmeyin*. (1. Basım). Ankara: Nobel Yayınları.
- Güler, D. A. (1991). *Eğitim iletişimi kurumu olarak çocuk televizyonu ve uygulamaları ile bir model önerisi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları No:553
- Güler, D. (1990). *Eğitim iletişimi kurumu olarak çocuk televizyonu ve uygulamaları ile bir model önerisi*. Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Günaydın, (2011). *Çocuklara yönelik programlarda toplumsal cinsiyet rollerinin sunumu: TRT çocuk ve yumurcak TV*. Uzmanlık Tezi, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, Ankara.
- İmik, Ü. (2011). *Çizgi film müziklerinin yapısal olarak incelenmesi ve değerlendirilmesi*. Doktora Tezi. İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya
- İnanlı, M. K. (2009). *Televizyondaki çocuk programlarının 5-6 yaş çocukları için şiddet ve anti sosyal sözcükler içerme durumunun incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- İrkin, A. Ç. (2012). *Çocukların gelişim süreci ve televizyonun etkileri*. Uzmanlık Tezi, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, Ankara.
- İspirli, M. (2000). *Medya gerçeği ve haberciler*, Ankara: Akçağ Yayınları.
- Kalkan, S. (2008). *Televizyon yayınlarındaki zararlı içerikten küçüğün korunması (uluslararası hukuk, türk hukuku ve K.K.T.C. hukuku'nda mevcut düzenlemelerin incelenmesi)*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Radyo, Televizyon Ve Sinema Anabilim Dalı, Ankara.
- Kaplan, Y. (1993). *Öykü anlatma ve mit üretme aracı olarak televizyon*. (çev. G. Kaplan). (2. Basım). İstanbul: Ağaç Yayıncılık.
- Kaptan, A. (2002). *1927'den Günümüze anılarla radyo televizyon*. İstanbul: Ege Basım

- Karaçay, B. (2010, Temmuz). Müzik ve Beyin. *Bilim ve Teknik Dergisi*, Sayı: 512
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel araştırma yöntemi*. (14. Basım). Ankara: Nobel Yayın.
- Karataş, G. (2008). *Kitle iletişim kurumları televizyon yayınlarının türk müzik eğitimi açısından durumu ve değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Ana bilim Dalı, Malatya.
- Kaya, k. ve Tuna, M. (2008, Mayıs). İlköğretim çağındaki çocukların sosyalleşmesinde televizyonun etkisi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı:17, S.159-182.
- Kemaloğlu, Ö. G. (2008). *TRT televizyonlarında yayınlanan çocuk programlarının müzik eğitimi açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Müzik Eğitimi, Bolu.
- Kurt, G. (2006). *Zihinsel engelli çocuklarda, müzik dinlemenin öğrenme üzerindeki etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikoloji, İnsan Bilimleri ve Felsefe, İstanbul.
- Mesleki eğitim ve Öğretim sisteminin güçlendirilmesi projesi, (2006). *Radyo-televizyon yapım ve yayıncılığı*. Ankara: MEB
- Meslekî eğitim ve öğretim sisteminin güçlendirilmesi projesi, (2007). *Çocuk gelişimi ve eğitimi, müzik etkinlikleri 2*. Ankara: MEB
- Mete, M. (1999). *Televizyon yayınlarının türk toplumu üzerindeki etkisi*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayını: 189
- Milli Eğitim Bakanlığı, (2011). *Radyo televizyon tarihi*. Ankara: MEB
- Mutlu, E. (1999). *Televizyon ve toplum*. (1. Basım). Ankara: TRT Eğitim Dairesi Başkanlığı.
- Okumuş, M. (2008). *Okul öncesi dönem 4-6 yaş grubu çocukların müziksel yaşantılarına popüler müziklerin etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Anabilim Dalı, Samsun.
- Öcel, N. (2002). *İletişim ve çocuk*, İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayınları. Sayı: 4341.
- Öğrencilerin televizyon izleme alışkanlıkları. (2008). *Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Araştırma ve Geliştirme Daire Başkanlığı (EARGEG)*. Ankara.
- Özeren, A. (2006, 04- 06 Ekim). *Çocuklar için yaratılan müzik yapıtlarının toplumsal müzik bilinci ve gelişimi açısından rolü*. II. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumunda sunuldu, Ankara.

- Öztekin, S. (2008). *Çocuk televizyonlarının eğitime ve eğlendirme özelliklerinin çocuğun gelişimine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Radyo Televizyon, Konya.
- Öztürk, H. E. (2002). *Kişilik gelişimi açısından çocuk ve televizyon*. Ankara: Beyan Yayınları.
- Say, A. (2001). *Müzik öğretimi*. (3. Basım). Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Selamet, S. (2009). *TRT Popüler çocuk şarkılarının okul müzik eğitiminde kullanımı*. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı, Ankara.
- Serhatlıoğlu, B. (2006). *Televizyon programlarının okul öncesi eğitim kurumuna devam eden 5-6 yaş grubu çocuklarının zihin ve dil gelişimini etkileme biçimlerine yönelik öğretmen ve veli görüşlerinin belirlenmesi (elazığ il örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Elazığ.
- Serim, Ö. (2007). *Türk televizyon tarihi*. (1. Basım). İstanbul: Epsilon Yayıncılık.
- Tasouji, C. D. (2005). *Kamu hizmeti yayıncılığı çocuk programı TRT çocuk*. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi İletişim Fakültesi, Ankara.
- Tönel, A. (2007). *Uzaktan kumandalı çocuklar*. (1. Basım). İstanbul: Hayykitap Yayıncılık.
- Türkiye Gazetesi. (1994). *Yeni rehber ansiklopedisi*. İstanbul: Türkiye Gazetesi. Cilt:5.
- Uçan, A., Yıldız, G. Bayraktar, E. (1999). *İlköğretimde müzik öğretimi*. Burdur: MEB
- Uçan, A. (1997). *Müzik eğitimi temel kavramlar –ilkeler-yaklaşımlar*. (2. Basım). Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Williams, R. (1990). *Televizyon, teknoloji ve kültürel biçim*. (çev. A. U. Türkbag). Ankara: Dost Yayınevi.
- Yapıcı, Ş. (2006). Bir eğitim aracı olarak televizyonun etkileri. *Bilim, Eğitim ve Düşünce Dergisi*. Cilt:6, Sayı:2.
- Yazıcı, E. (2011). *Televizyon yayınlarının olumsuz etkilerinden çocukların korunmasına yönelik düzenlemeler*. Uzmanlık Tezi, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, Ankara.
- Yıldız, N. (2005). Çocuk şarkıları üzerine bir inceleme. *Tiyatro Araştırmaları Dergisi*, no: 20. Issn: 1300-1523.
- Yurga, C. (2002). *20. yüzyılda türkiye’de popüler müzikler*. (1. Baskı). Ankara: Başak Matbaacılık.

İNTERNET KAYNAKLARI

- Akkan, A. (2011). Çizgi filmlerin çocuklar üzerindeki etkileri. Web: <http://www.ustunyetenekli.com/cizgi-filmlerin-cocuklar-uzerindeki-etkisi.html>, Erişim Tarihi: 17.03.2012.
- Akverdi, M. (?). Klavyeli çalgı çalmayı öğrenmek okul öncesi çocukların IQ sunu yükseltiyor. Web: <http://okulweb.meb.gov.tr/11/02/753053/klavyeli.htm>, Erişim Tarihi: 16.08.2012
- Delibaş, B. (Şubat, 2007). TV'deki çocuk programlarının çocuklar üzerindeki etkileri Web:<http://www.forumacil.com/okul-oncesi-egitim/26943-tv-deki-cocuk-programlarinin-çocuklar-uzerindeki-etkileri.html>, Erişim Tarihi: 15. 11. 2011.
- Duyar, M. (t. y.). Müziğin beyin gelişimi üzerine etkisi. *Eğitim ve Kişisel Gelişim*. Web: <http://www.forumalev.net/kisisel-gelisim/275441-muzigin-beyin-gelisimi-uzerindeki-etkisi.html>, Erişim Tarihi: 05. 09. 2012
- Göksu, H. (2003). Çocuklara yönelik televizyon programlarının çocuk gelişimine etkisi. Web: http://web.inonu.edu.tr/~ikram/tv%20prog_2003.htm, Erişim Tarihi: 15. 11. 2011.
- Sağlam, F. N. (Kasım, 2007) Televizyon Çocuk. *Psikiyatri ve Hayat*. Web: <http://www.psikiyatrivehayat.com/cocuktelevizyon.html>, Erişim Tarihi: 27. 08. 2012.
- Uzel, A. (Mayıs, 2007). Çocuklara yönelik televizyon programlarının çocuk gelişimine etkisi. Web: <http://xn--cizgilifilm-5l9dcc.blogspot.com/31%20MAYIS%202007>, Erişim Tarihi: 15. 11. 2011.
- http://www.medyaloji.net/haber/turkiye_nin_en_cok_izlenen_cocuk_kanalihangisi.htm
- <http://cizgifilmsel.blogspot.com/2009/11/cizgi-filmin-tanm.html>, Erişim Tarihi: 15. 11. 2011.
- <http://www.digiturk.com.tr/cocuk-kanali/disney-xd>, Erişim Tarihi: 06. 09. 2012.
- <http://www.dinvehayatdergisi.com/eski/soylesideger3.html>, Erişim Tarihi: 27. 08. 2012.

EKLER

EK-1: ANKET

1			
---	--	--	--

Sevgili çocuklar; bu anket televizyonda yayınlanan çocuk programlarındaki müziklerle ilgili görüşlerinizi öğrenmek için hazırlanmıştır. Aşağıdaki seçeneklerden size uygun olanı işaretleyiniz. Katılımınız için teşekkür ederim.				
Kişisel Bilgi Formu:				
1-	Cinsiyetiniz? (İlgili kutucuğa " X" işaretini koyunuz.)	Kız ()	Erkek ()	
2-	Kaç yaşındasınız? (Yandaki kutucuğun içine yazınız.)	9-10 () 11-12 ()	13-14 () 15-16 ()	
3-	Okul adı (Yandaki boşluğa yazınız.)İlköğretim Okulu		
4-	Kaçıncı sınıfa gidiyorsunuz? (İlgili kutucuğa " X" işaretini koyunuz.)	4 () 5 () 6 () 7 () 8 ()		
5-	Ailenizin toplam aylık gelir durumu nedir? (İlgili kutucuğa " X" işaretini koyunuz.)	* 500 ₺ ve altı	*3001 – 6000 ₺	
		*501 – 1000 ₺	*6001 – 10.000 ₺	
		*1001–3000 ₺	*10.000 ₺ ve üstü	
6-	Televizyon seyrediyor musunuz? (Dikkat: "Hayır" cevabı verenlere diğer sorular sorulmayacaktır.)	Evet ()	Hayır () (Anket bitmiştir)	
7-	Evinizde müzik ile ilgilenen kimse var mı? (Var ise isimlerini yandaki boşluğa yazınız).	Evet ()	Babam	Hayır ()
			Kardeşim	
			Ben	
			Annem	
			Diğer	
8-	Evinizde herhangi bir çalgı çalan var mı? (Var ise müzik âletinin isimlerini yandaki 1ve 2 numaralı boşluğa yazınız).	Evet () 1..... 2.....	Babam	Hayır ()
			Kardeşim	
			Ben	
			Annem	
			Diğer	

Bilgi Soruları: TV					
1-	Televizyonda en çok hangi tür programları izlemektесiniz? (ilk tercih edilen programın numarası 1 numaralı kutuya, 2. tercih edilen programın numarası 2 numarası kutuya, 3. tercih edilen programın numarası 3 numaralı kutuya işaretlenecektir).	1- Çizgi Filmler 2-Müzik 3-Dizi Filmler 4- Çocuk programları 5-Çocuklar ile ilgili haberler 6-Haberler 7- Belgesel 8-Sinema 9-Diğеr (yazınız)	1. () 2. () 3. ()		
2-	En çok izlediğiniz televizyon çocuk kanalı hangisidir? (Yandaki boşluğа yazınız)			
3-	En beğenerek izlediğiniz televizyon çocuk programının ismi nedir? (Yandaki boşluğа yazınız)			
4-	Yerli çocuk programları mı yabancı çocuk programları mı? daha çok hoşunuza gidiyor.	Yerli	Yabancı	Aynı oranda	Fikrim yok
		()	()	()	()
5-	En çok hangi televizyon çocuk programlarının müziklerini beğenmektесiniz? Sıra ile yazınız.	1.		
		2.		
		3.		
6-	Televizyonda yayınlanan çocuk programlarında daha çok hangi müzik türlerini dinlemeyi seviyorsunuz? (Tercih edilen program numaraları sırasıyla ilgili kutulara yazılacaktır.)	1- Çocuk Şarkıları 2-Türküler 3-Şarkılar 4-İlâhîler 5-Pop Müzik 6- Klâsik Müzik 7-Diğеr	1. () 2. () 3. ()		

Bilgi Soruları: TV Çocuk Programlarının Müzikleri Aşağıda Verilen Konularda Size Ne derece Yardımcı Olmaktadır?						
Sorular		Hiç	Az	Orta	Çok	Pek Çok
1-	Kendi başıma şarkı söylemeye teşvik eder.					
2-	Birlikte şarkı söylemeye teşvik eder.					
3-	Belirli gün, hafta ve ders konularına ilişkin şarkı öğrenirim.					
4-	Müzikteki türleri tanırım.					
5-	Müzik dağarcığımı geliştiririm.					
6-	Duygu, düşünce ve deneyimlerimi müzik yoluyla ifade etme becerisini kazanırım.					
7-	Çalgıları tanırım.					
8-	Çalgıları kullanım özelliklerine göre tanırım.					
9-	Çalgıları seslerine göre tanırım.					
10-	Ses ve çalgı kullanarak müzik yaparım.					
11-	Müziğin ritmik boyutundan yararlanarak ritmik hareketlere yönelirim.					
12-	Müzikli oyunlara katılmaya istekli olurum.					
13-	Müzikle ilgili etkinliklere katılmaktan zevk alırım.					

**EK-2: MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI GENEL VE ÖZEL
AMAÇLAR**

MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI GENEL VE ÖZEL AMAÇLAR

GENEL AMAÇLAR

1. Sesini doğru ve etkili kullanır.
2. Duygularını müzik yoluyla ifade etme becerisi kazanır.
3. Müziğin ritmik boyutundan yararlanarak ritmik hareketlerini yönlendirir.
4. Müzik dağarcığını çalarak ve söyleyerek geliştirir.
5. Müzikle ilgili etkinliklere katılmaktan zevk alır.

ÖZEL AMAÇLAR

1. Gürültüyle müzik seslerini birbirinden ayırt eder.
2. Sesini doğru kullanır.
3. Şarkı seslendirir.
4. Gurupla şarkı seslendirir.
5. Birlikte şarkı söylemeye istekli olur.
6. Bildiği ezgileri doğru seslendirir.
7. Müzik ve çevre sağlığı ilişkilerinin farkında olur.
8. Belirli gün, hafta ve ders konularına ilişkin şarkıları tanır.
9. Müziğimizdeki türleri tanır.
10. Dağarcığındaki müzikleri türlerine göre ayırt eder.
11. Müziğimizdeki türlerden bildiği örnekleri seslendirir.
12. Çevresindeki çalgıları kullanım özelliklerine göre tanır.
13. Çalgıları seslerine göre tanır.
14. Ses ve çalgı kullanarak müzik yapar.
15. Şarkı, şiir ve tekerlemelerin temel hız basamaklarını ayırt eder.
16. Dağarcığındaki şarkı, şiir ve tekerlemeleri hız basamaklarına uygun değerlendirir.
17. Ritim tutar.
18. Müzikli oyunlarla ilgili beceriler geliştirir.

19. Müzikli oyunlara katılmaya istekli olur.
20. İstiklâl Marşının anlamını bilir.
21. İstiklâl Marşı'nı doğru söyler.
22. Bayrak töreninde yapılması gerekenleri bilir.
23. Bayrak törenine katılır.
24. Atatürk ile ilgili düzeyine uygun şarkılar seslendirir.
25. Atatürk ile ilgili müzik etkinliklerine katılmaktan zevk alır.

EK-3: ARAŞTIRMA UYGULAMA İZİN BELGESİ

T.C.
DİYARBAKIR VALİLİĞİ
Milli Eğitim Müdürlüğü

29 Mart 2012

Sayı : B.08.4.MEM 0.21.20.02- 605.01- 9590
Konu : Anket İzni

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
(Öğrenci İşleri Dairesi Başkanlığı)

İlgi : 19.03.2012 tarih ve 500-657-1392 sayılı yazınız.

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi Perçin DEMİRKOL'un "Televizyon Çocuk Programlarında Yer Alan Müziklerin, Müzik Dersi Programı Genel ve Özel Amaçları Açısından İncelenmesi" konulu tez önerisi ile ilgili olarak geliştirdiği anket çalışması Araştırma ve Değerlendirme Komisyonumuz tarafından incelenmiş olup, ekli listelerde ismi geçen İlimiz Merkez İlçelerinde bulunan ilköğretim okulu öğrencilerine okul müdürlerinin bilgisi dahilinde eğitim öğretim faaliyetlerini aksatmayacak şekilde uygulanmasına müdürlüğümüzce izin verilmesi uygun görülmüştür.

Bilgilerinize arz ederim.

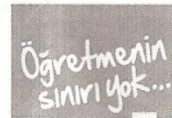
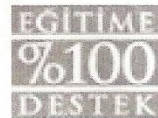

Mehmet Hadi AĞIRBAŞ
Milli Eğitim Müdürü

Ekler:
1-Araştırma Değerlendirme Formu
2-Onaylı Anket Formu (2 Sayfa)
3-Okul Listesi

İl Millî Eğitim Müdürlüğü Strateji Geliştirme Birimi
Bilgi için ASKE Sorumlusu: O.KARAMAN
Tel:0412 226 58 50 (7 Hat) dahili 170
E-Posta:arge21@meb.gov.tr
argesgb@gmail.com
2012 ©Diyarbakır

FORM:2

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı

ARAŞTIRMA ve DEĞERLENDİRME FORMU

ARAŞTIRMA SAHİBİNİN	
Adı Soyadı	Perçin DEMİRKOL
Kurumu / Üniversitesi	İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
Araştırma yapılacak iller	DIYARBAKIR
Araştırma yapılacak eğitim kurumu ve kademesi	İLKÖĞRETİM
Araştırmanın Konusu	BAĞLAR: KAYAPINAR: SUR: YENİŞEHİR: Televizyon çocuk programlarında yer alan müziklerin, Müzik dersi Programı genel ve özel amaçları açısından incelenmesi
Üniversite / Kurum Onayı	Var
Araştırma/proje/ödev/tez önerisi	Tez Önerisi
Veri toplama araçları	Anket
Görüş istenilecek Birim / Birimler	
KOMİSYON GÖRÜŞÜ	
Müdürlüğümüz anket araştırma ve değerlendirme komisyonu tarafından incelenen anket çalışmasının ekteki okullardaki öğrencilere Okul Müdürünün bilgisi ve isteği doğrultusunda eğitim öğretim faaliyetlerini aksatmamak kaydı ile uygulanmasında bir sakınca görülmemiştir.	
Komisyon kararı	Oy birliği
Muhafif Üyeni Adı ve Soyadı :	Gerekçesi;

28/03/2012
Komisyon Başkanı
H. Nuri BAKIR

Üye
Oktay KARAMAN

KOMİSYON

Üye
Necati DOĞAN

Üye
Vesnel ÇELİK

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI BAŞKANLIĞINA

MBAİK Öğretmenliği bilim dalınızda yüksek lisans tez aşamasındayım. Tezim ile ilgili ekteki anketi Diyarbakır'daki aşağıda ismi geçen okullarda uygulamak istiyorum gerekli iznin verilmesi için gereğini bilgilerinizle arz ederim

09/03/2012

ADRES
Diyarbakır Anadolu Güzel
Sanatlar ve Spor Lisesi

Fatih
Fatih DEMİRCEL

EK: Anket formu (2)

Anket yapılacak okullar

- 1- Mehmetcik i.ö.o
- 2- Diclekent i.ö.o
- 3- Güzel Nil i.ö.o
- 4- Yehbi koç i.ö.o
- 5- Seyrantepe i.ö.o
- 6- Namık Kemal i.ö.o
- 7- Bahadırşehir i.ö.o
- 8- 100. yıl i.ö.o
- 9- 24 Kasım i.ö.o
- 10- Doğa kaleşi i.ö.o
- 11- Ortadoğu kal. i.ö.o
- 12- Alpaslan i.ö.o

Doç. Dr. Hüseyin ARAPCIERİNGLU

Enstitüye

9.03.12

09.03.2012